

Τ.Ε.Ι. ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ
ΣΧΟΛΗ:ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ:ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ
ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ:
«ΑΝΕΡΓΙΑ-ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ-ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ
ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΟ ΝΟΜΟ
ΠΕΛΛΑΣ»

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ : ΑΞΑΣΛΗ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

ΚΑΛΑΜΑΤΑ 2003

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η εργασία αυτή αναφέρεται σε ένα πολύ σοβαρό και φλέγον πρόβλημα που άλλοτε σε μικρό ή σε μεγάλο βαθμό απασχολεί την χώρα μας. Το θέμα της πτυχιακής εργασίας είναι **«ΑΝΕΡΓΙΑ-ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ-ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΠΕΛΛΑΣ»**

Σκοπός αυτής της εργασίας είναι για μια φορά να αντικρίσουμε κατάματα το πρόβλημα της ανεργίας και της απασχόλησης σε μια μικρή τοπική κοινωνία όπως είναι ο Νομός Πέλλας. Στην εργασία αυτή αναφέρονται τα προβλήματα, οι δυσμενείς κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις, οι δυσάρρεστες συνέπειες της ανεργίας καθώς επίσης οι ενέργειες και τα προγράμματα που εφαρμόζονται από τις Δημόσιες Υπηρεσίες έτσι ώστε να μετριαστεί το πρόβλημα της ανεργίας και να απασχοληθεί σε δραστήριους οικονομικούς κλάδους η νεολαία μας.

Στην εργασία αυτή μπορούμε να βρούμε στοιχεία σχετικά με την ορολογία της ανεργίας, της εργασίας, της απασχόλησης και της υποαπασχόλησης. Τα δημογραφικά στοιχεία του Νομού Πέλλας, την διάρθρωση της ανεργίας και της απασχόλησης καθώς επίσης τις δραστηριότητες, ενέργειες και πολιτικές που εφαρμόζει η Τοπική Αυτοδιοίκηση, οι Οργανισμοί Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού και τέλος τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης που δραστηριοποιούνται στον Νομό και που στόχο έχουν να καταρτίσουν τα νέα παιδιά για να προσαρμοσθούν ευκολότερα στην αγορά εργασίας.

Τα στοιχεία για την ολοκλήρωση της πτυχιακής εργασίας μου τα προσκόμισαν Δημόσιες Υπηρεσίες, Υπηρεσίες όπως είναι οι Οργανισμοί Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού, τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης, η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία Ελλάδος και η Τοπική Αυτοδιοίκηση α΄ και β΄ βαθμού. Χρησιμοποιήθηκε και βιβλιογραφία η οποία αναφέρεται στο τέλος της εργασίας.

Όμως για την ολοκλήρωση της κάθε πτυχιακής εργασίας οι φοιτητές αντιμετωπίζουν διάφορα προβλήματα. Το σημαντικότερο από τα προβλήματα αυτά είναι η απροθυμία ορισμένων υπαλλήλων οι οποίοι αρνούνται να παραδώσουν στοιχεία που αφορούν την Υπηρεσία τους και αυτά τα λίγα στοιχεία που παραχωρούν τα παραχωρούν με δυσπιστία. Ένα ακόμη πρόβλημα είναι ότι πολλές φορές η προτεινόμενη βιβλιογραφία είναι δύσκολο να βρεθεί και έτσι δημιουργούνται προβλήματα για την ολοκλήρωση της εργασίας.

Όμως με λίγη καλή θέληση, υπομονή και κουράγιο πιστεύω ότι η εργασία που αξίζει ανταμίβεται και αγαπιέται από ανθρώπους που ξεφύλλησαν τις σελίδες της....

«ΕΙΣΑΓΩΓΗ»

Η εποχή που διανύουμε χαρακτηρίζεται από ραγδαίες εξελίξεις σε διεθνές επίπεδο, οι οποίες αφορούν τόσο τον οικονομικό, όσο και τον κοινωνικό τομέα. Οι ραγδαίες εξελίξεις, που είναι χαρακτηριστικό της παγκοσμιοποίησης της οικονομίας, είναι εμφανείς και στην χώρα μας τις τελευταίες δεκαετίες.

Ιδιαίτερα επηρεασμένη από τις εξελίξεις στον οικονομικό κυρίως τομέα είναι η αγορά εργασίας και η απασχόληση γενικότερα. Τα υψηλά ποσοστά ανεργίας, που υπάρχουν και στη χώρα μας, σηματοδοτούν την δημιουργία μιας νέας κοινωνικής ομάδας, αυτής των «δυνάμει παραγωγικών ανέργων». Η ανεργία πλήττει συγκεκριμένες ηλικιακές ομάδες, εμφανίζεται ιδιαίτερα αυξημένη στο γυναικείο φύλο και στους νέους, στις περισσότερες δε περιπτώσεις έχει μεγάλη χρονική διάρκεια.

Το ερώτημα «πώς θα βρω δουλειά» ταλαιπωρεί εκατοντάδες ανθρώπους της παραγωγικής ηλικίας, στερώντας τους ταυτόχρονα την δυνατότητα μιας ισορροπημένης κοινωνικής και προσωπικής ζωής. Αν και πίστη μας είναι πως η ανεργία αντιμετωπίζεται μέσα από ευρύτερα θεσμικά και δομικά μέτρα, θεωρούμε εξίσου απαραίτητη την εξάντληση, από πλευράς των ανέργων, όλων των υπαρκτών μέσων για την ενίσχυση της προσπάθειάς τους στην εξεύρεση απασχόλησης.

Αξίζει να αναφέρουμε ότι κατά καιρούς έχουν εκδοθεί από αξιόλογους συγγραφείς διάφορα εκδοτικά εγχειρήματα που στόχο έχουν να υποβοηθήσουν τα άτομα που βρίσκονται σε φάση αναζήτησης της απασχόλησης, προσπαθώντας να συμβάλουν στην ανάπτυξη των ικανοτήτων εκείνων που θεωρούνται αναγκαίες και απαραίτητες για την εξεύρεση εργασίας. Οι άνθρωποι αυτοί δεν φιλοδοξούν να παρουσιάσουν μαγικές λύσεις σε ένα τόσο πολυδιάστατο κοινωνικό φαινόμενο, όπως αυτό της ανεργίας. Επιχειρούν να βάλουν ένα λιθαράκι στην προσπάθεια επίλυσης ενός ιδιαίτερα καθοριστικού προβλήματος.

1. -ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ-

Στην προσπάθειά μας να ορίσουμε τον όρο «εργασία» βρισκόμαστε αντιμέτωποι με σωρεία εννοιολογικών διαφοροποιήσεων, οι οποίες προέρχονται από τις κοινωνικές, πολιτικές, οικονομικές, νομικές ή άλλες επιστήμες.

Ένας ορισμός που προέρχεται από την οικονομική επιστήμη, προσδιορίζει την εργασία ως «κάθε ενσυνείδητη προσπάθεια, σωματική και διανοητική, που καταβάλλει ο άνθρωπος για την παραγωγή οικονομικών αγαθών, με σκοπό κυρίως την απόκτηση εισοδήματος για την ικανοποίηση των αναγκών του».

Με βάση τον παραπάνω ορισμό, μπορούμε να ισχυριστούμε ότι η εργασία είναι στην ουσία μια διαδικασία κατά τη διάρκεια της οποίας μετασχηματίζονται διάφορα προϊόντα - εισροές σε εκροές- τα οποία προορίζονται να καλύψουν είτε τις ανάγκες του ίδιου του παραγωγού είτε ευρύτερες ανάγκες της κοινωνίας.

Στον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό και αργότερα στον ρωμαϊκό, η εργασία εθεωρείτο ως πράξη υποδεέστερη και σε πολλές περιπτώσεις ακόμη και εξευτελιστική ή ατιμωτική, για τον ελεύθερο πολίτη.

Παρά τις αλλαγές στις μορφές εργασίας, που επήλθαν ως αποτέλεσμα των αλλαγών στην καλλιέργεια και την ιδιοκτησία της γης, οι οποίες και διατηρήθηκαν μέχρι τον Μεσαίωνα και την Αναγέννηση, η εργασία δεν είχε σημαντικό περιεχόμενο, μέχρι τη γαλλική επανάσταση του 1789.

Ουσιαστικά η καταξίωση της εργασίας έρχεται με την ανάπτυξη της βιομηχανικής κοινωνίας το 19ο αιώνα. Η σταδιακή μεταβολή της ανθρώπινης αντίληψης για την εργασία προκύπτει ως απόρροια της εκμηχάνισης της κοινωνίας, η οποία αναπτύσσεται ταυτόχρονα με την βιομηχανική επανάσταση. Είναι η απαρχή της διαδικασίας υποταγής του ανθρώπου στη μηχανή, η υποκατάστασή του από αυτή και ο εξοστρακισμός πλήθους εργαζομένων. Η διαδικασία αυτή ταυτόχρονα προκαλεί στρατιές ανέργων, χωρίς επιδότηση ανεργίας. Σταδιακά η εργασία εξελίσσεται επηρεαζόμενη από τις ανάγκες που δημιουργούνται στην κοινωνία μας.

Η απαίτηση της κοινωνίας για παροχή περισσότερων αγαθών και οι πολύμορφες ανάγκες που προκύπτουν οδηγούν σταδιακά στην εξειδικευμένη διαδικασία παραγωγής.

Προϋπόθεση για να υπάρξει στοιχειώδης εξειδίκευση είναι η ύπαρξη δυνατότητας ανταλλαγής του προϊόντος της εργασίας του ατόμου με το προϊόν της εργασίας κάποιου άλλου ατόμου.

Σήμερα η εργασία αποτελεί το βασικότερο θεσμό των σύγχρονων κοινωνιών και τούτο γιατί θεωρείται ως ο βασικός συντελεστής της παραγωγής, αφού οι υπόλοιποι συντελεστές, όπως και τα μέσα παραγωγής, αποκτούν σπουδαιότητα και αξία μόνο μέσα από την εργασία.

Η σύγχρονη αντίληψη για την εργασία είναι ότι αποτελεί κοινωνική λειτουργία και για το λόγο αυτό θα πρέπει να ρυθμίζεται με τέτοιον τρόπο, ώστε να ωφελούνται από αυτή τόσο το σύνολο της κοινωνίας όσο και τα άτομα που την απαρτίζουν. Η κοινωνική διάσταση που έχει η εργασία και η αντιμετώπισή της ως κοινωνικού φαινομένου ίσως είναι μεγαλύτερης σημασίας από τη βιοποριστική της διάσταση. Η ανταλλαξιμότητα των προϊόντων της ανθρώπινης εργασίας όχι μόνο της προσδίδει αλλά και επιβεβαιώνει τον κοινωνικό χαρακτήρα της. Είναι αυτή η ανταλλαξιμότητα που διαμορφώνει και επιβάλλει τη μορφή των κοινωνικών σχέσεων που κυριαρχούν στην κοινωνία, αν δηλαδή αυτές είναι συνεργατικές, εξουσιαστικές, σχέσεις εκμετάλλευσης ή ισότιμες.

Ποιά είναι όμως τα άλλα χαρακτηριστικά της εργασίας που συνθέτουν και επισφραγίζουν τον χαρακτήρα της;

Πρώτον, θα λέγαμε ότι είναι μια ανθρώπινη δραστηριότητα η οποία χαρακτηρίζεται από αναγκαιότητα και χρησιμότητα. Η αναγκαία και χρήσιμη αυτή δραστηριότητα συμβάλλει στην ανάπτυξη του ανθρώπου, όχι μόνο σωματικά, αλλά και ψυχικά. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι η εργασία θεωρείται ως κριτήριο πολιτισμού, αφού αναπτύσσει τις λανθάνουσες ικανότητες του ανθρώπου, τον καθιστά οικονομικά ανεξάρτητο και τον βοηθά να αποκτήσει μια ξεχωριστή θέση στην κοινωνία.

Δεύτερον, η εργασία είναι απαραίτητο συνθετικό και ενεργητικό στοιχείο της κοινωνικής ζωής, καλύπτοντας κατ' αυτό τον τρόπο κοινωνικές ανάγκες.

Τρίτον, η εργασία προάγει και αναπτύσσει τις ανθρώπινες σχέσεις σε ένα συγκεκριμένο περιβάλλον, το εργασιακό περιβάλλον. Οι σχέσεις στις οποίες δημιουργούνται μέσα σ' αυτό είναι πολύπλοκες, κατά κύριο λόγο αμφίδρομες, και καθοριστικές τόσο για το ίδιο το περιβάλλον, όσο και για τον άνθρωπο.

Τέταρτον, η εργασία ωθεί το άτομο σε καταναλωτική συμπεριφορά, δημιουργώντας συνεχώς νέες ανάγκες αλλά και διευρύνοντας τις ήδη υπάρχουσες.

Πέμπτον, μέσα από την εργασία το άτομο ολοκληρώνει την προσωπική διαδικασία αυτοπραγμάτωσης, η οποία ξεκινάει στα παιδικά του χρόνια, με την ανίχνευση των πρώιμων ακόμα ικανοτήτων του και ολοκληρώνεται στα χρόνια της ενεργούς απασχόλησης, οπότε αξιοποιεί ή ανακαλύπτει τις πραγματικές του δυνατότητες. Για τον λόγο αυτό, όταν δεν υπάρχει συμπίεση του αντικειμένου εργασίας και της ψυχосύνθεσης του εργαζομένου, έχει αποδειχθεί ότι δημιουργούνται σημαντικές δυσλειτουργίες τόσο στο επίπεδο της προσωπικότητας όσο και σε όλα τα ζητήματα που σχετίζονται με την απόδοση στην εργασία.

Τέλος, αυτό που επιβεβαιώνει τον κοινωνικό ρόλο της εργασίας είναι η συμβολή της στην εξέλιξη ή στη στασιμότητα της κοινωνίας. Ο κοινωνικός χαρακτήρας της εργασίας είναι αισθητός αν ρίξουμε μια ματιά και προσπαθήσουμε να συγκρίνουμε τα στοιχεία που τον συνθέτουν στις διάφορες μορφές οργάνωσης της παραγωγής. Έτσι, κατά την κυριαρχία του Φεουδαρχικού τρόπου παραγωγής, έχουν καταγραφεί συγκεκριμένα στοιχεία που συνθέτουν τον κοινωνικό χαρακτήρα της εργασίας, τα οποία στη συνέχεια, με την επικράτηση του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής, αλλάζουν ριζικά. Όλες οι ιστορικές αλλαγές που συντελέστηκαν είχαν ως κινητήριο μοχλό την εργασία.

Οι αλλαγές στον τρόπο παραγωγής και στα μέσα παραγωγής - βασικών συντελεστών του φαινομένου της εργασίας - ήταν και είναι οι καθοριστικοί παράγοντες για την ανάπτυξη της κοινωνίας, όχι μόνο σε εθνικό, αλλά και σε παγκόσμιο επίπεδο. Η διεθνοποίηση της οικονομίας συντελεί επίσης στην ίδια επισήμανση αναφορικά με τη σπουδαιότητα που διαδραματίζει η εργασία στη διαμόρφωση των γενικότερων κοινωνικών συνθηκών.

•ΠΗΓΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ-ΑΝΕΡΓΙΑ

2. -Η ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ-

Είναι γνωστό ότι η αγορά εργασίας είναι η σφαίρα στην οποία κατανέμεται το υπάρχον εργατικό δυναμικό στις διάφορες παραγωγικές δραστηριότητες και στην οποία διαμορφώνονται οι όροι και οι παράμετροι της απασχόλησης, βάσει των κανόνων της ζήτησης και της προσφοράς που κάθε φορά ισχύουν.

Ένας εύστοχος ορισμός για την αγορά εργασίας είναι αυτός που έχει δοθεί από την Ξ. Πετρινιώτη: **«Αγορά εργασίας θεωρείται ο χώρος στον οποίο συναντώνται οι πωλητές και οι αγοραστές εργατικής δύναμης και κατανέμεται η εργασία στις διάφορες παραγωγικές δραστηριότητες».**

Η εγκαθίδρυση και η λειτουργία της αγοράς εργασίας, με τη μορφή του βασικού μηχανισμού κατανομής του εργατικού δυναμικού, είναι ένα από τα βασικά στοιχεία διαφοροποίησης του καπιταλιστικού τρόπου παραγωγής από τον φεουδαρχικό.

Σήμερα, η διαμόρφωση της αγοράς εργασίας σε διεθνές επίπεδο έχει επηρεαστεί σημαντικά από την ταχεία εξάπλωση του θεσμού της ευέλικτης απασχόλησης, της πρόσφατης τάσης οικονομικής και παραγωγικής αναδιάρθρωσης. Η ιδέα της ευέλικτης απασχόλησης ξεκίνησε καταρχήν ως αναγκαιότητα για την αντιμετώπιση χρόνιων προβλημάτων ανάπτυξης, ανταγωνιστικότητας και απασχόλησης, όπως η ανεργία.

Παρά τις γενικότερες τάσεις που υπήρχαν σε παγκόσμιο επίπεδο, η επισφράγιση της αναγκαιότητας ύπαρξης ευέλικτων μορφών απασχόλησης ήρθε με τη Λευκή Βίβλο. Η Λευκή Βίβλος με τίτλο *Ανάπτυξη - Ανταγωνιστικότητα - Απασχόληση* ήταν ουσιαστικά μια δέσμη ιδεών και όχι δεσμευτικών μέτρων, με στόχο να μετεξελιχθούν σε συγκεκριμένη στρατηγική και μέτρα στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποτέλεσμα της σύγκλησης του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στην Κοπεγχάγη, η οποία τέθηκε σε εφαρμογή το 1994. Η προσοχή επικεντρώθηκε στην απεμπλοκή του οικονομικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης από την αυξημένη ανεργία. Η προτεραιότητα για την αντιμετώπιση της ανεργίας είναι σαφής και εστιάζει, εκτός των άλλων, στην αύξηση της εσωτερικής και εξωτερικής ευελιξίας της αγοράς εργασίας.

Το φαινόμενο της ευέλικτης απασχόλησης παρουσιάζει έντονα τα χαρακτηριστικά του και στον Νομό Πέλλας. Ποιό συγκεκριμένα, η ευέλικτη απασχόληση κάνει την εμφάνισή της κυρίως:

* Στα διαλογηστήρια ροδακίνων, σπαραγγιών, κερασιών κ.α. καθώς επίσης και στα κονσερβοποιεία φρούτων π.χ. ροδάκινα, ανανάς, μήλα, αχλάδια στα οποία συγκεκριμένες κάθε φορά χρονικές περιόδους απασχολείται κυρίως ο γυναικείος πληθυσμός.

* Σε διάφορες τουριστικές περιοχές, μνημεία, όπως είναι τα Υαματικά Λουτρά στο Λουτράκι Αριδαίας, το Χιονοδρομικό Κέντρο «Βόρας» στο όρος Καϊμάκτσαλαν, οι Καταρράκτες της Έδεσσας, τα Αρχαία της Π. Πέλλας κ.α. τα οποία κατά τους καλοκαιρινούς κυρίως μήνες, όπου παρατηρείται αύξηση στον τουρισμό, καλούνται για τους μήνες αυτούς ένα μεγάλο ποσοστό άνεργων ανθρώπων να καλύψουν τις ανάγκες που δημιουργούνται από την αθρόα εισροή των τουριστών.

* Μια ακόμη σημαντική μορφή της ευέλικτης απασχόλησης είναι και οι Σχολικοί Τροχονόμοι, θεσμός που καθιερώθηκε από την Τοπική Αυτοδιοίκηση και οι οποίοι καλούνται να προσέχουν τα παιδιά όταν πηγαίνουν και όταν φεύγουν από το σχολείο, για να αποφευχθούν διάφορα ατυχήματα μεταξύ των μαθητών και των οχημάτων

* Ακόμα μια μορφή της ευέλικτης απασχόλησης που παρατηρείται στον Νομό Πέλλας σε διάφορες βιοτεχνείες ετοιμών ενδυμάτων και φασόν στα οποία το μεγαλύτερο μέρος είναι γυναικείος πληθυσμός ο οποίος παρέχει τις υπηρεσίες του κυρίως με το «κομμάτι» και οι αποδοχές τους είναι ανάλογες με την ποσότητα της εργασίας τους, και τέλος

* Ευέλικτη απασχόληση έχουμε και σε περιπτώσεις όπου ένα μεγάλο μέρος του γυναικείου άνεργου πληθυσμού καλείται να φροντίζει παιδιά προσχολικής ηλικίας των οποίων οι γονείς εργάζονται τις πρωινές ώρες και αδυνατούν να τα φροντίζουν οι ίδιες και όταν φροντίζουν άτομα Τρίτης Ηλικίας τα οποία δεν μπορούν να αυτοικανοποιηθούν πλήρως και ζητούν την βοήθεια κάποιων συνανθρώπων μας έναντι πάντοτε κάποιας αμοιβής.

Σήμερα μπορούμε να μιλάμε για την ταχύτερη διάδοση των διαφόρων ευέλικτων μορφών απασχόλησης και για την κυρίαρχη θέση που καταλαμβάνουν στην αγορά εργασίας, σε μια εποχή μάλιστα που το παραδοσιακό μοντέλο απασχόλησης (πλήρης, συντάξιμη απασχόληση) και των όρων που τη διέπουν διαρκώς φθίνει, ενώ βρίσκεται στο επίκεντρο πολιτικών και συνδικαλιστικών αντιπαραθέσεων. Η διάδοση της ευελιξίας αφορά πλέον όχι μόνο τις μορφές απασχόλησης (εποχική, μερική, απασχόληση με το κομμάτι), αλλά επεκτείνεται και στις σχέσεις εργασίας που διαμορφώνονται, καθώς και στα εργασιακά δικαιώματα.

Είναι προφανές ότι οι παραπάνω αλλαγές επηρεάζουν δραματικά τη διαμόρφωση της αγοράς εργασίας καθώς και την πραγματική αποτύπωσή της, που έτσι κι αλλιώς είχε σημαντικά προβλήματα σαφούς και ακριβούς προσδιορισμού, εξαιτίας των χρησιμοποιούμενων βασικών κατηγοριών ανάλυσης και καταγραφής της απασχόλησης.

Είναι προφανές ότι οι επιδράσεις από τη διάδοση των διαφόρων μορφών ευέλικτης απασχόλησης θα είναι πολλές.

Παρουσιάζονται ενδεικτικά κάποιες από αυτές:

➤ Μέσω της μείωσης του χρόνου εργασίας και των αποδοχών οδηγούμαστε σε ανακατανομή εισοδημάτων και θέσεων εργασίας σε περισσότερους εργαζόμενους και ανέργους και όχι στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, παρά την ύπαρξη αντίθετων απόψεων για οριακή αύξηση της απασχόλησης.

➤ Ιδιαίτερα επηρεάζονται οι γυναίκες και οι νέοι, αφού στην ουσία ενισχύεται η ιδέα του περιφερειακού εργατικού δυναμικού, ενώ ταυτόχρονα ενδυναμώνονται όλες οι αντιλήψεις και προσεγγίσεις σχετικά με τη γυναικεία απασχόληση που αντιμετωπίζουν το εισόδημα της γυναίκας ως συμπληρωματικό προς το οικογενειακό εισόδημα. Βέβαια, εδώ αξίζει να σημειώσουμε ότι υπάρχει και η θετική πλευρά, καθώς, έστω και με αυτή τη μορφή, οι γυναίκες και οι νέοι τουλάχιστον εισέρχονται στην αγορά εργασίας, αφού η διαμόρφωση του προσωπικού τρόπου ζωής και των απαιτήσεων που απορρέουν από αυτόν ίσως να μην τους επέτρεπαν να ενταχθούν στην αγορά εργασίας με τη μορφή της πλήρους απασχόλησης.

➤ Στα θετικά σημεία μπορεί να προστεθεί το γεγονός ότι, εξαιτίας της ευέλικτης απασχόλησης, εισέρχονται για πρώτη φορά περισσότερα άτομα στην αγορά εργασίας, και έτσι αυξάνεται η προσφορά εργασίας.

➤ Τέλος, αξίζει να σημειώσουμε ότι η αγορά εργασίας αποκτά ένα νέο τμήμα, αυτών που απασχολούνται με οποιαδήποτε ευέλικτη σχέση ή μορφή απασχόλησης και το οποίο θα παραμείνει σημαντικά διαφοροποιημένο από τα υπόλοιπα τμήματά της, ιδιαίτερα σε θέματα διεκδικήσεων και διαπραγματεύσεων. Η διαδικασία ευελικτοποίησης της αγοράς εργασίας είναι προφανές ότι ενισχύει ακόμη περισσότερο την ανομοιογένεια που τη διακρίνει.

Εκτός όμως από το φαινόμενο της ευέλικτης απασχόλησης, που έχει επηρεάσει σημαντικά τη διαμόρφωση της αγοράς εργασίας, υπάρχουν και άλλα στοιχεία τα οποία συνθέτουν την αγορά εργασίας στην Ελλάδα σήμερα και τα οποία αξίζουν να αναφερθούν.

Τα κύρια χαρακτηριστικά της ελληνικής αγοράς εργασίας σχετίζονται σε μεγάλο βαθμό με τις ιδιαιτερότητες της οικονομίας και την ιδιομορφία του προτύπου ανάπτυξης που ακολουθήθηκε τα μεταπολεμικά χρόνια και εστιάζονται κυρίως στους τομείς τεχνολογίας, διάρθρωσης της παραγωγής, εξωτερικών συναλλαγών και εργασιακών σχέσεων. Το πρότυπο ανάπτυξης διαμορφώνει το περιεχόμενο της απασχόλησης και τις τάσεις στην αγορά εργασίας.

Μετά το 1974, εξαιτίας των αργών ρυθμών οικονομικής ανάπτυξης που επικράτησαν στην Ελλάδα, παρατηρήθηκε μικρή σταδιακή αύξηση της ζήτησης εργασίας, η οποία δεν ήταν επαρκής για να καλύψει την ταχεία αύξηση της προσφοράς εργασίας, με αποτέλεσμα την σταδιακή άνοδο της ανεργίας.

Τα δημιουργούμενα υψηλά ποσοστά ανεργίας, σε συνδυασμό με τη μείωση των ποσοστών απασχόλησης στο δευτερογενή τομέα, και ιδιαίτερα στη βιομηχανία, συντέιναν αποφασιστικά στη διαμόρφωση των ισορροπιών ή ανισορροπιών της ελληνικής αγοράς εργασίας.

Ο βιομηχανικός τομέας συνέβαλε καθοριστικά στην αύξηση των ποσοστών ανεργίας, αφού η πτωτική πορεία που ακολούθησε συνοδεύτηκε από αδυναμία δημιουργίας νέων θέσεων απασχόλησης, προκειμένου να απορροφηθεί ένα ποσοστό ανέργων, αλλά και συνέτεινε στην απώλεια υπαρχόντων θέσεων εργασίας.

Σήμερα παρατηρείται συρρίκνωση του αγροτικού τομέα, η οποία έχει επιπτώσεις στην αγορά εργασίας, αφού τα επαγγελματικά περιθώρια σε εαυτόν διαρκώς περιορίζονται. Παράλληλα έχει αυξηθεί η ζήτηση σε διάφορα επαγγέλματα στον τομέα των υπηρεσιών, εξαιτίας της διαρκούς διεύρυνσης του τομέα αυτού.

Επιπρόσθετα, στις σημαντικές εξελίξεις στο χώρο της αγοράς εργασίας συγκαταλέγεται η αυξανόμενη μετά το 1989 είσοδος ξένου εργατικού δυναμικού, κυρίως από τις χώρες των Βαλκανίων και της Ανατολικής Ευρώπης. Το ξένο εργατικό δυναμικό στην πλειοψηφία του απασχολείται παράνομα, διαμορφώνοντας με τον τρόπο αυτό συνθήκες άνιση μεταχείρισης στην αγορά εργασίας, ενώ ταυτόχρονα συνέβαλε στην αύξηση των ποσοστών ανεργίας του ντόπιου εργατικού δυναμικού.

Συμπερασματικά, εξετάζοντας τα στοιχεία που συνυφαίνουν την εικόνα της Ελλάδας, προκύπτει ότι η διαμόρφωση της αγοράς εργασίας σήμερα χαρακτηρίζεται από σημαντικές δυσλειτουργίες και έντονα κρισιακά φαινόμενα.

Από την αξιολογή και πρόσφατη έρευνα που διεξήχθη υπό την αιγίδα του Πανεπιστημίου Πειραιώς και του ΟΑΕΔ, προκύπτει ότι η ελληνική αγορά εργασίας έχει σημαντικές ιδιαιτερότητες, παρά την τάση διεθνοποίησης που τη χαρακτηρίζει. Οι ιδιαιτερότητες αυτές σχετίζονται με τις «ανισορροπίες στην προσφορά και ζήτηση εργασίας κατά επάγγελμα και κατά περιοχή». Δεν είναι βέβαιο ότι οι ιδιαιτερότητες αυτές έχουν ληφθεί σοβαρά υπόψη στη συγκρότηση στρατηγικής αναδιάρθρωσης των πολιτικών απασχόλησης.

Η ανάγκη αντιμετώπισης των θεμάτων που άπτονται της αγοράς εργασίας είναι πλέον έκδηλη και επιτακτική, κυρίως μέσα από τη χάραξη μιας σταθερής πολιτικής για την απασχόληση, η οποία θα λαμβάνει υπόψη τόσο τις γενικότερες τάσεις και προοπτικές όσο και τις τοπικές ιδιαιτερότητες και θα είναι προσαρμοσμένη στις εγγενείς απαιτήσεις της ελληνικής κοινωνίας και οικονομίας.

*ΠΗΓΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ-ΑΝΕΡΓΙΑ

3. -ΑΝΕΡΓΙΑ-

Η μεταβιομηχανική κοινωνία έγινε πλέον συνώνυμη με το φαινόμενο της ανεργίας. Στις συνθήκες απομαζικοποίησης που επικρατούν και στις συνθήκες κυριαρχίας της ατομικότητας έναντι της συλλογικότητας, είναι αποφασιστικής σημασίας να προσδιοριστεί με σαφήνεια το φαινόμενο της ανεργίας, καθώς και οι πρακτικοί τρόποι αντιμετώπισής της. Σύμφωνα με έναν επιστημονικό ορισμό ανεργία είναι η αδυναμία ενός ή πολλών ατόμων να βρουν εργασία. Σε κατάσταση δηλ. ανεργίας βρίσκονται εκείνοι που θέλουν και που μπορούν να εργασθούν αλλά δε βρίσκουν εργασία.

4. -ΑΙΤΙΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ-

Το φαινόμενο αυτό της ανεργίας οφείλεται σε διάφορους λόγους. Η ανεργία διαφέρει από την αεργία, γιατί στην αεργία οι άνθρωποι καταφεύγουν από οκνηρία και δεν επιθυμούν να εργαστούν.

Η ανεργία σ' ένα κράτος έχει σοβαρές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις. Κατά την ανεργία η ζήτηση εργασίας είναι μεγαλύτερη από την προσφορά. Το εργατικό δυναμικό που μένει άνεργο, περιορίζει τα έξοδά του, με αποτέλεσμα τον περιορισμό της ζήτησεως και συνεπώς και της παραγωγής αγαθών.

Η ανεργία εμφανίστηκε πρώτη φορά στην Ρώμη σαν συνέπεια της αστιφυλίας. Κατά τον Μαρξ η ανεργία είναι αποτέλεσμα της κεφαλαιοκρατικής οικονομίας.

Τα αίτια της ανεργίας διαφέρουν στις αναπτυγμένες και στις υποανάπτυκτες οικονομίες. Οι κυριότερες αιτίες εμφάνισης του φαινομένου της ανεργίας είναι οι εξής:

- Η τεχνολογική ανάπτυξη των τελευταίων ετών.
- Ο αυτοματισμός.
- Οι οικονομικές κρίσεις.
- Η υποαπασχόληση στις υποανάπτυκτες οικονομίες, και τέλος
- Η εποχική μείωση της παραγωγής είναι οι κυριότεροι συντελεστές.

5. -ΟΙ ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ-

Ο αριθμός των ανέργων είναι πότε μικρότερος και πότε μεγαλύτερος. Κάποτε η ανεργία μπορεί να πάρει τεράστιες διαστάσεις. Μπορεί να πλήξει πολλές χιλιάδες ανθρώπων, ίσως μάλιστα, και εκατομμύρια, σε ορισμένες μεγάλες χώρες. Αυτό όμως μπορεί να συμβεί μονάχα στις περιπτώσεις που η οικονομία μιας χώρας περνάει μεγάλη κρίση. Η ανεργία οπωσδήποτε είναι οδυνηρό φαινόμενο, όπως και να παρουσιάζεται. Είναι όμως πολύ πιο οδυνηρό, όταν παίρνει τόσο μεγάλη έκταση. Γιατί τότε οι συνέπειες είναι πιο βαριές, όχι μονάχα για τους ανέργους, αλλά και για ολόκληρη την οικονομία μιας χώρας και για ολόκληρο τον πληθυσμό της. Για τον εργαζόμενο πρώτα - πρώτα, γιατί το ημερομίσθιο ή ο μισθός του, αποτελεί το μοναδικό πόρο για να ζήσει αυτός και η οικογένειά του. Με το να υπάρχει όμως ανεργία, ένα ολόκληρο πλήθος από εργατικά χέρια μένει αχρησιμοποίητο. Παράλληλα περιορίζεται και η ζήτηση αγαθών. Στενεύει η αγορά. Τα εργοστάσια παράγουν λιγότερα προϊόντα και επομένως περιορίζεται ακόμη περισσότερο η ζήτηση εργασίας και μεγαλώνει η ανεργία.

Οι εκρηκτικές διαστάσεις της ανεργίας τα τελευταία χρόνια συμβάλλουν στον σταδιακό αλλά συνεχή μετασχηματισμό της μορφής και του περιεχομένου των εργασιακών σχέσεων. Το πρόβλημα της ανεργίας και ειδικότερα αυτό της **μακράς διάρκειας ανεργίας**, σε συνδυασμό με την οικονομική κρίση και την γήρανση του πληθυσμού, επιδρά αρνητικά στα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης και στην οικονομία γενικότερα, δεδομένου ότι συμβάλλουν στην αύξηση των δαπανών και στην μείωση των εσόδων.

Ένα μεγάλο πρόβλημα που δημιουργείται εξαιτίας της ανεργίας είναι και το πρόβλημα της μετανάστευσης όπου η χώρα μας "χάνει" μεγάλο μέρος από τις παραγωγικές ηλικίες οι οποίες στο εξωτερικό αναζητούν ένα καλύτερο αύριο...

6.-ΜΟΡΦΕΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ-

Η ανεργία, καθώς είπαμε, οφείλεται σε διάφορους λόγους. Γι' αυτό και παρουσιάζεται με διάφορες μορφές. Έτσι έχουμε:

1) ΧΡΟΝΙΑ ΑΝΕΡΓΙΑ: υπάρχει όταν ένα μέρος από τον εργαζόμενο πληθυσμό, δεν εργάζεται μόνιμα. Αυτό οφείλεται σε πολλούς λόγους. Μπορεί λ.χ. να οφείλεται σε έλλειψη φυσικών πόρων, μολονότι υπάρχουν και χώρες χωρίς φυσικούς πόρους, με καλή όμως οικονομία. Στις χώρες αυτές δεν παρουσιάζεται ανεργία ή παρουσιάζεται πολύ μικρή. Κυρίως η χρόνια ανεργία οφείλεται στο γεγονός, ότι η οικονομία κινείται πολύ χαμηλά και έτσι δεν μπορεί να εξασφαλίσει, εργασία σε όλους τους εργαζόμενους. Ένα μεγάλο μέρος επίσης από τον πληθυσμό μιας χώρας, έχει μικρά εισοδήματα. Και αυτό περιορίζει την ζήτηση και την κατανάλωση αγαθών και επομένως δεν συντελεί στο να μεγαλώνει η παραγωγή και να ζητούνται εργάτες.

2) ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΕΡΓΙΑ: Είναι η ανεργία στην οποία βρίσκονται οι εργαζόμενοι όταν αφήνουν μια εργασία και ψάχνουν για άλλη. Το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί ανάμεσα στην εγκατάλειψη της μιας εργασίας και στην εξεύρεση άλλης, μπορεί να είναι μικρότερο ή μεγαλύτερο. Εξαρτάται από το εάν είναι ή όχι συμπληρωμένες οι εργασίες στους κλάδους στους οποίους οι εργαζόμενοι ψάχνουν για να βρουν καινούργια εργασία. Μπορεί επίσης να βρίσκονται αλλού οι εργαζόμενοι και αλλού οι εργάτες.

3) ΕΠΟΧΙΚΗ ΑΝΕΡΓΙΑ: Είναι η ανεργία που παρουσιάζεται σε ορισμένες περιόδους. Η ανεργία αυτή επηρεάζεται από τις ατμοσφαιρικές συνθήκες όπως λ.χ. γίνεται στις οικοδομές, στη γεωργία κ.τ.λ.

4) ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ ΑΝΕΡΓΙΑ: Η ανεργία αυτή οφείλεται στις μηχανές. Οι μηχανές εδώ αντικαθιστούν τους εργάτες ή περιορίζουν τους εργάτες που χρειάζονται, ή ακόμη χάρη στις μηχανές οι εργοδότες χρειάζονται εργάτες με άλλη ειδικευση από αυτή που έχουν.

5) ΚΥΚΛΙΚΗ ΑΝΕΡΓΙΑ: Είναι η ανεργία που προκαλείται από μια οικονομική κρίση. Με την κρίση οι δουλειές πέφτουν. Και έτσι απολύονται πολλοί εργάτες και υπάλληλοι και η ανεργία μεγαλώνει. Και όσο μεγαλώνει η ανεργία, τόσο περισσότερο «πέφτουν» και οι δουλειές

Η κυκλική ανεργία επειδή πολλές φορές παίρνει μεγάλη έκταση, έχει πολύ σοβαρές συνέπειες. Για να αντιμετωπίσουν την κυκλική ανεργία, τα διάφορα κράτη, εκτός από τα επιδόματα που δίνουν στους ανέργους, καταφεύγουν και σε ορισμένα άλλα μέτρα. Κυρίως προσπαθούν να κατασκευάσουν δημόσια έργα για να απασχοληθούν σε αυτά οι άνεργοι.

7. -ΜΕΤΡΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ-

Στην εποχή μας παίρνονται ορισμένα μέτρα για να μην απλωθεί η ανεργία. Επίσης παίρνονται από την Πολιτεία και ορισμένα μέτρα, για να μετριασθούν οι συνέπειες για τον εργαζόμενο. Τα επιδόματα π.χ. ανεργίας, είναι ένα από αυτά τα μέτρα. Όπως όμως και αν έχει το πράμα, η ανεργία δεν παύει να είναι οδυνηρή, πολύ οδυνηρή για τον εργαζόμενο, γιατί το επίπεδο της ζωής του κατεβαίνει πολύ χαμηλά. Όταν δε βρίσκει καθόλου εργασία, η κατάσταση βέβαια είναι πολύ χειρότερη. Αλλά και όταν βρίσκει τότε εδώ και τότε εκεί, ή όταν δουλεύει μερικές μόνο μέρες ή ορισμένες ώρες της ημέρας, η κατάσταση δεν αλλάζει ουσιαστικά.

Για να αντιμετωπιστεί οριστικά η ανεργία και επιτευχθεί πλήρης απασχόληση χρειάζεται μεταξύ των άλλων και ορισμένα μέτρα όπως:

- 1) Η κατασκευή διαφόρων έργων από το κράτος, όπου θα απασχολούνται οι εργαζόμενοι.
- 2) Η παροχή δανείων και οικονομικών ενισχύσεων στις επιχειρήσεις έτσι ώστε να δημιουργούνται δουλειές και
- 3) Η καλή αμοιβή των εργαζομένων έτσι ώστε να δημιουργείται ζήτηση των διαφόρων προϊόντων, που θα παράγουν οι επιχειρήσεις, οι οποίες με την σειρά τους θα έχουν ανάγκη και από άλλα εργατικά χέρια.

Με την εφαρμογή των παραπάνω μέτρων δεν ευελπιστούμε πως θα εξαφανιστεί η ανεργία, είναι όμως μια καλή αρχή για να αντιμετωπίσουμε τη μάστιγα της ανεργίας.

*ΠΗΓΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: 2002 ΗΥΝΙΜΑΤΥΣ

8.- ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ-

Οι σημερινοί νέοι μεγάλωσαν μέσα σε συνθήκες κοινωνικής ασφάλειας, δημοκρατικής ελευθερίας και ικανοποιητικού βιοτικού επιπέδου. Δεν αντιμετώπισαν ιδιαίτερα οξυμένα προβλήματα επιβίωσης και κατά συνέπεια δεν έμαθαν να έχουν μια αγωνιστική στάση στις παρουσιαζόμενες δυσκολίες.

Ταυτόχρονα όμως περιστοιχίζονται από μια ελληνική κοινωνία με πολλά προβλήματα και δυσκολίες, που αντιπαρατίθενται στα ανέφελα βιώματα και τον κοινωνικό εφησυχασμό. Παραδοσιακοί θεσμοί, επαγγέλματα, ιδεολογίες αμφισβητούνται. Το μέλλον δεν είναι καθόλου ξεκαθαρισμένο. Η κατάσταση αυτή επιδρά στη νεολαία ευνοώντας την ανάπτυξη διαφορετικών ταχυτήτων στους κόλπους της και την πολυδιάστασή τους.

Το πρόβλημα της ανεργίας δημιουργεί μόνιμες ανασφάλειες. Έτσι οι νέοι ζουν ένα κρίσιμο μεταβατικό στάδιο με το άγχος της επαγγελματικής προοπτικής. Ταυτόχρονα, ξεκινά και ένας αγώνας δρόμου για την άνευ όρων αναζήτηση «μιας θέσης στο δημόσιο», μόνο και μόνο για τη διασφάλιση μιας σίγουρης «δια βίου» εργασιακής σχέσης.

Η αύξηση της ανεργίας και οι επιπτώσεις της στη ζωή τους φοβίζει περισσότερο από οτιδήποτε άλλο τους νέους, όταν σκέφτονται το μέλλον (σε ποσοστό 17.9% τους φοβίζει η αύξηση της ανεργίας, 16.7% τα ναρκωτικά, 14% ο πόλεμος κ.λπ.).

Για ορισμένους νέους το πρόβλημα της ανεργίας συνοδεύεται από τάσεις κοινωνικής περιθωριοποίησης, απομονωτισμό, συναισθήματα απελπισίας και εγκατάλειψης. Δυστυχώς πολλές φορές σημαίνει και κοινωνική απόρριψη, παρότι η ανεργία δεν είναι υποκειμενική επιλογή του νέου αλλά αποτέλεσμα οικονομικών στόχων, πολιτικών επιλογών και πάντως ευθύνη της ευρύτερης κοινωνικοοικονομικής οργάνωσης. Έτσι δεν αργούν να φανούν τα αποτελέσματα της κοινωνικής απόρριψης. Μια μικρή αλλά με αύξησα τάση κατηγορία νέων αναζητεί νέα μοντέλα ζωής στην απομόνωση, την ακοινωνήτη συμπεριφορά, στις αδιέξοδες εξεγέρσεις, στους τεχνητούς παράδεισους του αλκοόλ και των ναρκωτικών και στον κόσμο της εγκληματικότητας.

Η παιδεία και η εκπαίδευση, που καλούνται να παίξουν σημαντικό ρόλο τόσο στη διαμόρφωση της προσωπικότητας των νέων όσο και στην παροχή των απαραίτητων γνώσεων για την κοινωνική τους σταδιοδρομία και την επαγγελματική τους αποκατάσταση, έχουν αναβαθμιστεί σημαντικά από τη μεταπολίτευση μέχρι σήμερα. Παρ' όλα αυτά το Λύκειο παραμένει ουσιαστικά ο προθάλαμος για την εισαγωγή στα ΑΕΙ των οποίων η ποιότητα σπουδών εξακολουθεί να αμφισβητείται, ενώ σε γενικές γραμμές η εκπαιδευτική υποδομή της χώρας μας υπολείπεται σημαντικά των αναπτυγμένων χωρών, κυρίως ως αποτέλεσμα της χαμηλής δημόσιας χρηματοδότησης της εκπαίδευσης και της μικρής αντιστοιχίας δαπανών ανά μαθητή και σπουδαστή σε σχέση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες.

9. -ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ-

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση γνωρίζοντας πως η παιδεία αποτελεί την βασική προϋπόθεση για την οικονομική, κοινωνική και πολιτική ανάπτυξη του τόπου μας, έθεσε πολύ σωστά την παιδεία σαν βασικό άξονα για την ανάδειξη της προόδου και ανάπτυξης της πατρίδας μας .

Δυστηχώς όμως, στα τέλη του 20^{ου} και στις αρχές του 21^{ου} αιώνα, ενώ άλλοι λαοί προσπαθούν για περισσότερες ανέσεις σε ευρύχωρα και πολυτελή σχολικά κτίρια, εμείς στερούμαστε αυτά τα ίδια διδακτήρια και δίνουμε τις εύκολες λύσεις με την απογευματινή εργασία ή, ακόμη χωρίζοντας τις υπάρχουσες αίθουσες με ξυλότοιχους στα δύο, ή και νοικιάζοντας ακόμη ακατάλληλους χώρους-καταστήματα, αποθήκες κ.τ.λ. Με αποτέλεσμα, αυτή την στιγμή στην χώρα μας, παρ' όλες τις προσπάθειες τα τελευταία χρόνια, με γενναίες χρηματοδοτήσεις, να αντιμετωπίζουμε μεγάλα προβλήματα στον τομέα της εκπαίδευσης.

Όσον αφορά την υλικοτεχνική υποδομή, σήμερα η πολιτεία στέλνει μέσω της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αρκετό υλικό, χωρίς όμως υποστήριξη. Δηλαδή υλικό, που δεν είναι εύκολο στην χρήση του, ή ακόμη, όταν παρουσιαστούν στο μέλλον κάποιες βλάβες, είναι δύσκολο να επισκευασθούν λόγω ελλείψεων που παρουσιάζονται.

Στα πλαίσια της Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης λειτουργούν ολοήμερα δημοτικά σχολεία και νηπιαγωγεία με την προοπτική να αυξηθούν. Ένας θεσμός κοινωνικής πολιτικής που δίνει διέξοδο στον Έλληνα εργαζόμενο. Σύμφωνα με τον νόμο 1566/85 και το Π.Δ. 201/98 δίνεται η δυνατότητα της συγχώνευσης των μικρών σχολικών μονάδων, ώστε να συμπτυχθούν σε ενιαίες εξαθέσιες μονάδες.

Η Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης έκανε μια πολύ καλή προσπάθεια ενημέρωσης μέσω των συλλόγων γονέων και κηδεμόνων των σχολείων, επισκεπτόμενοι τους νέους δήμους. Έτσι από την σχολική χρονιά 1999-2000 ξεκίνησε η πιλοτική συνένωση-συγχώνευση σχολικών κτιρίων στην χώρα μας.

Με εισήγηση των Διευθύνσεων Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης προς τα αρμόδια Νομαρχιακά Συμβούλια, γίνεται η διανομή των ποσών για λειτουργικές δαπάνες των σχολείων, και ενώ η γραφειοκρατική διαδικασία από τις Διευθύνσεις της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης τελειώνουν σε δύο με τρεις ημέρες, οι πιστώσεις αυτές έρχονται για υλοποίηση μετά από δύο μήνες. Λόγω του ότι οι εν' λόγω πιστώσεις ήδη δεν επαρκούν, με την καθυστέρηση που γίνεται το πρόβλημα διογκώνεται ακόμη περισσότερο. Ίσως μια προσπάθεια για συντόμευση της γραφειοκρατείας θα διευκόλυνε την λειτουργικότητα των σχολικών μονάδων. Ο πρώτος και δεύτερος βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα πρέπει να κάνουν δική τους υπόθεση την μόρφωση των παιδιών τους σε επίπεδο δήμου και νομαρχίας, διότι δεν θα πρέπει να ξεχνάμε ότι οι καιροί απαιτούν την πολυπόικιλη και πολλαπλή γνώση, καθώς η ανταγωνιστικότητα αυξάνεται με ιλιγγιώδεις

ρυθμούς και οι νέοι μας φοβούνται πως θα χρειαστεί να είναι έτοιμοι να ασκήσουν περισσότερα του ενός επαγγέλματα - ως προς το είδος της εργασίας - όσο θα είναι ενεργοί στην εργασία.

10.- Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ-

Η ανεργία σήμερα, αποτελεί το κρισιμότερο κοινωνικό και όχι μόνο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονες κοινωνίες. Ειδικότερα για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η ανεργία αποτελεί το υπ' αριθμόν ένα ζήτημα που απασχολεί όλα τα Συμβούλια Κορυφής αλλά και τις επιμέρους εθνικές αρχές. Με βάση την νέα θεώρηση της αναπτυξιακής δράσης που εναποθέτει καίριο ρόλο στις τοπικές κοινωνίες, ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης εμφανίζεται δυναμωμένος και ουσιαστικός. Σαν θέμα πλέον κοινού ενδιαφέροντος για όλες τις χέρες, αποφασίστηκε να αντιμετωπιστεί η ανεργία στην βάση μιας συντονισμένης προσπάθειας για την εναρμόνιση των πολιτικών απασχόλησης. Το κάθε κράτος μέλος, μέσω των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης, υποχρεούται πλέον να υποβάλλει στην Επιτροπή της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το δικό του Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Απασχόληση, που θα περιλαμβάνει τους κοινούς προσανατολισμούς, στη βάση κοινών κατευθυντήριων γραμμών.

Έτσι η Τοπική Αυτοδιοίκηση για την μείωση της ανεργίας εφαρμόζει προγράμματα όπως:

- Την κατάρτιση ενός μακροοικονομικού σχεδίου σταθεροποίησης της οικονομίας.
- Τον σχεδιασμό και την υλοποίηση ενεργητικών πολιτικών για την προώθηση της απασχόλησης και την αντιμετώπιση της ανεργίας.
- Τον εντοπισμό των ευάλωτων στην οικονομική και κοινωνική συγκυρία κοινωνικών ομάδων και την υιοθέτηση των κατάλληλων μέτρων αντιμετώπισης των προβλημάτων τους.
- Την προώθηση μέτρων που ευνοούν την ευελιξία της αγοράς εργασίας, για την απορρόφηση ενός μεγάλου μέρους των ανέργων, κυρίως των νέων και του ανειδίκευτου εργατικού δυναμικού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΙΣ ΤΟΠΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ

1.1.Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΗΜΕΡΑ

Η αντιμετώπιση των προβλημάτων της αγοράς εργασίας είναι θέμα εθνικής πολιτικής και θα πρέπει να αντιμετωπιστεί όχι μόνο μέσω της πολιτικής του Υπουργείου Εργασίας αλλά και με μέτρα οικονομικής πολιτικής. Η ανάγκη αυτή είναι ιδιαίτερα έντονη τόσο λόγω του μεγέθους της ανεργίας στην Ελλάδα και των συνεπειών της στα άτομα, στην κοινωνία και στην οικονομία, όσο και λόγω των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών των προβλημάτων της αγοράς εργασίας στη χώρα.

Πιο συγκεκριμένα, στην Ελλάδα το πρόβλημα της ανεργίας σήμερα έγκειται σε μεγάλο βαθμό στην έλλειψη θέσεων απασχόλησης, πρόβλημα το οποίο δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί μόνο με τις λεγόμενες ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης (κατάρτιση, επαγγελματική εμπειρία κ.λπ.) και με τις παθητικές πολιτικές απασχόλησης (επιδότηση ανεργίας). Το 1997 στην Ελλάδα το ποσοστό ανεργίας ήταν 10.3% σύμφωνα με τα στοιχεία της Έρευνας Εργατικού Δυναμικού της ΕΣΥΕ. Εκτιμάται ότι το συνολικό ποσοστό ανεργίας 10% μπορεί να αναλυθεί στα ακόλουθα τρία μέρη ανάλογα με τα αίτια της ανεργίας: Ανεργία τριβής περίπου 2%, διαρθρωτική ανεργία 2-3% περίπου, ενώ το υπόλοιπο 5-6% οφείλεται στην ανεργία λόγω ανεπαρκούς ζήτησης (έλλειψη θέσεων απασχόλησης). Είναι φανερό ότι ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία ο σχεδιασμός και η υλοποίηση των πολιτικών του Υπουργείου Εργασίας γίνει με τον πλέον κατάλληλο και αποτελεσματικό τρόπο, το πρόβλημα της ανεργίας θα εξακολουθήσει να υφίσταται, γιατί δε θα έχει αντιμετωπιστεί ένα από τα κυριότερα αίτια της ανεργίας στη χώρα (δηλαδή η έλλειψη θέσεων εργασίας).

Ο καθορισμός μίας εθνικής πολιτικής για την αγορά εργασίας πρέπει επομένως να βασιστεί στα κύρια χαρακτηριστικά της ελληνικής αγοράς εργασίας, όπως είναι:

Το υψηλό μέγεθος της ανεργίας στη χώρα μας. 1

Η άνιση κατανομή της ανεργίας στις διάφορες ομάδες και περιφέρειες της χώρας.

Πλήττονται ιδιαίτερα οι γυναίκες και οι νέοι. 2

Το υψηλό ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας. 3

Οι αυξημένες ανάγκες επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Η αδυναμία δημιουργίας μαζικά νέων θέσεων απασχόλησης.

Τα χαμηλά ποσοστά απασχόλησης και συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό.

Το υψηλό επίπεδο της παραοικονομίας και της αδήλωτης εργασίας.

Με δεδομένες τις κατευθύνσεις της ευρωπαϊκής πολιτικής απασχόλησης και των ιδιαιτεροτήτων της ελληνικής αγοράς εργασίας, τρεις θα πρέπει να είναι οι βασικοί άξονες της ελληνικής πολιτικής για την αγορά εργασίας:

- 1. Αναπτυξιακός άξονας** για την αγορά εργασίας, με στόχο τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης.
- 2. Προληπτικός άξονας** για την αντιμετώπιση της ανεργίας, σε συνδυασμό με έγκαιρη διάγνωση των αναγκών και εξελίξεων στην αγορά εργασίας.
- 3. Προστατευτικός άξονας** για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των ανέργων και γενικά των ατόμων που αντιμετωπίζουν πρόβλημα ένταξης στην αγορά εργασίας. Η σημασία του τρίτου άξονα βαθμιαία θα μειώνεται, καθώς θα αυξάνεται η αποτελεσματικότητα των δύο πρώτων αξόνων.

Οι άξονες της πρόληψης και της προστασίας των ανέργων εξαρτώνται ουσιαστικά από τη λειτουργία των υπηρεσιών απασχόλησης στη χώρα. Η αναβάθμιση των υπηρεσιών αυτών και ο συντονισμός των δράσεων όλων των φορέων που υλοποιούν πολιτικές που έχουν άμεσες ή έμμεσες επιπτώσεις για την αγορά εργασίας είναι αναγκαία βήματα για την επίτευξη των θετικών εξελίξεων που προδιαγράφονται στους άξονες αυτούς. Τα θετικά αποτελέσματα εξαρτώνται τόσο από τον σχεδιασμό των κατάλληλων πολιτικών όσο και από τις δυνατότητες των φορέων υλοποίησης των πολιτικών αυτών. Πρέπει επίσης να επισημανθεί η σημασία της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση των πολιτικών της αγοράς εργασίας.

Μία άλλη γενική παρατήρηση αφορά τον σχεδιασμό προγραμμάτων ανάλογα με τις πραγματικές ανάγκες, και συγκεκριμένα ανάλογα με κριτήρια τοπικής ανάπτυξης. Οι πολιτικές σχεδιάζονται σε εθνικό επίπεδο αλλά θα πρέπει να εξειδικεύονται ανάλογα με τις συνθήκες και τις ανάγκες κάθε περιοχής. Όσον αφορά τον προσανατολισμό κατά τον σχεδιασμό νέων προγραμμάτων και την αναμόρφωση των υπαρχόντων προγραμμάτων, θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν η επισήμανση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη σημασία του τομέα των υπηρεσιών στη δημιουργία θέσεων. Επίσης, πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη έμφαση στις απαιτήσεις που απορρέουν από την κοινωνία των πληροφοριών, για την επιτυχημένη ένταξη του εργατικού δυναμικού στην αγορά εργασίας.

Η αντιμετώπιση των ζητημάτων απασχόλησης ως εθνικών ζητημάτων και η θέσπιση ενιαίας πολιτικής απασχόλησης θα πρέπει να αποτελέσει κοινό τόπο για όλους.

Η προσπάθεια για την αντιμετώπιση της ανεργίας και για τη δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος λειτουργίας της αγοράς εργασίας βασίζεται την τελευταία τριετία σε ένα νέο νομοθετικό πλαίσιο, με το οποίο επιχειρείται μία συνολική θετική παρέμβαση για τον περιορισμό του φαινομένου της ανεργίας και τον εκσυγχρονισμό και την ανάπτυξη νέων εργαλείων παρέμβασης.

Ενδεικτικά αναφέρουμε:

- **N. 2434/96:** Τα διαρθρωτικά μέτρα που προβλέπονται επιχειρούν μία θετική παρέμβαση στην αγορά εργασίας, ώστε να διευκολυνθούν οι άνεργοι στην αναζήτηση εργασίας, να αναβαθμιστεί η ποιότητα του εργατικού δυναμικού και να παρασχεθούν κίνητρα για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

- **N. 2527/97:** ΑΣΕΠ

- **N. 2601/98:** Αναπτυξιακός νόμος

- **N. 2639/98:** Ρύθμιση εργασιακών σχέσεων, ΤΣΑ, Ιδ. Γρ. Εργασίας, Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας, αρμοδιότητες νομαρχών για θέματα απασχόλησης.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Το 1997 ο αριθμός των ανέργων ήταν 440.350 άτομα, ενώ το ποσοστό ανεργίας ήταν 10.3%. Όλα τα στοιχεία που αναφέρονται στο κείμενο προέρχονται από την ΕΣΥΕ.

2. Οι γυναίκες αποτελούσαν το 1997 το 61% των ανέργων. Το ποσοστό ανεργίας των γυναικών ήταν το 1997 15.9%, ενώ των ανδρών ήταν την ίδια χρονιά 6.6%. Οι νέοι 14-24 ετών αποτελούσαν το 37% των ανέργων, ενώ οι νέοι 14-29 ετών αποτελούσαν το 57% των ανέργων.

3. Οι μακροχρόνια άνεργοι αποτελούσαν το 57% των ανέργων το 1997.

*ΠΗΓΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: 1^ο ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΝΟΜΟΥ ΠΕΛΛΑΣ

1.2. ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ

Οι κρατικοί μηχανισμοί οι οποίοι στηρίζουν και ενισχύουν την απασχόληση της χώρας μας είναι οι εξής:

ΟΑΕΔ (Οργανισμός Απασχόλησεως Εργατικού Δυναμικού), ο οποίος έχει ως βασική του αποστολή την καταγραφή των ανέργων, την προκήρυξη νέων θέσεων εργασίας, την εκπαίδευση των εργαζομένων και γενικά την ενίσχυση της απασχόλησης.

Το Υπουργείο Εργασίας σε συνεργασία με το ΑΣΕΠ (Ανώτερο Συμβούλιο Επιλογής Προσωπικού), τα οποία ανακοινώνουν διαγωνισμούς και προσλήψεις για την κάλυψη κενών θέσεων στον δημόσιο τομέα.

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, οι οποίοι μέσα από διάφορες καινοτόμες ενέργειες και κοινοτικές πρωτοβουλίες καθώς επίσης και μέσα από διάφορες επιχορηγήσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση ενισχύουν την απασχόληση κυρίως σε τοπικό επίπεδο.

- ☑ **Τα Κ.Ε.Κ. (Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης) και τα Ι.Ε.Κ. (Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης)** που δραστηριοποιούνται σε κάθε Νομό της Χώρας, στόχο έχουν να βοηθήσουν και να κατευθύνουν όλα τα παιδιά εκείνα που έχουν τελειώσει την Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση και θέλουν να καταρτισθούν σε διάφορα επαγγέλματα.
- ☑ **Οι Τεχνικές Σχολές** οι οποίες λειτουργούν υπό την αιγίδα του Οργανισμού Απασχολήσεως Εγγραπτικού Δυναμικού, γνωστές ως **«Σχολές του ΟΑΕΔ»** που στόχο έχουν την διαρκή εκπαίδευση και κατάρτιση των ατόμων, που είναι απαραίτητη προκειμένου να προσαρμοστούν στις συνεχώς μεταβαλλόμενες απαιτήσεις της αγοράς εργασίας και τέλος
- ☑ **Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης** κυρίως το ραδιόφωνο, η τηλεόραση και οι εφημερίδες από τα οποία οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να ενημερώνονται για τις εξελίξεις στην αγορά εργασίας, την ζήτηση κάποιων επαγγελμάτων, ακόμα και την προσφορά εργασίας από ορισμένους επαγγελματίες.

1.3 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Αν προσπαθήσουμε να προσδιορίσουμε τον όρο *τοπική αγορά εργασίας*, θα πρέπει να αναφερθούμε σε ένα πλέγμα ποιοτικών και ποσοτικών στοιχείων και χαρακτηριστικών. Σαν τέτοια από τη μια μεριά έχουμε την προσφορά και ζήτηση εργασίας, καθώς και τους λοιπούς συντελεστές παραγωγής, και από την άλλη μεριά το σύνολο των ρυθμιστικών κανόνων που διέπουν τη λειτουργία αυτής της αγοράς. Ταυτόχρονα βέβαια μία σειρά άλλων τοπικών ή εξωτερικών χαρακτηριστικών και παραμέτρων επιδρούν και διαμορφώνουν το γενικότερο περιβάλλον λειτουργίας μίας τοπικής αγοράς εργασίας.

Για μία συνολική ολοκληρωμένη ανάπτυξη, που είναι και το ζητούμενο και ταυτόχρονα η μόνη προοπτική για επίλυση επιμέρους προβλημάτων σε βάθος χρόνου και για το σύνολο του κοινού στο οποίο αναφερόμαστε κατά περίπτωση. Μία τέτοια ανάπτυξη θα πρέπει να αποκτήσει περιεχόμενο και στόχους που να καλύπτουν και το κοινωνικό και το οικονομικό πεδίο. Οπωσδήποτε η ανάπτυξη στο παραγωγικό - οικονομικό πεδίο τίθεται σαν προϋπόθεση για μία αναπτυξιακή προσπάθεια στα υπόλοιπα πεδία. Δεν πρέπει όμως να περιορίζεται σ' αυτήν. Οι αλλαγές που έχουν σημειωθεί τις τελευταίες δεκαετίες σε παγκόσμιο επίπεδο, με κύριο χαρακτηριστικό την εκτεταμένη είσοδο των νέων τεχνολογιών, έχουν επηρεάσει όλους τους τομείς - οικονομία, κοινωνία, πολιτισμό, περιβάλλον, εκπαίδευση - με αποτέλεσμα να παρατηρούνται σημαντικές αλλαγές και αναδιαρθρώσεις ή δυσλειτουργίες σε όλα τα μήκη και πλάτη του πλανήτη.

Μέσα σε αυτά τα πλαίσια προβάλλει επιτακτική η αναγκαιότητα προσαρμογής των εθνικών στρατηγικών και πολιτικών, ώστε να αντιμετωπιστούν με αποτελεσματικότητα και μακροπρόθεσμα τα προβλήματα που ήδη έχουν αναφανεί, με κυριότερο αυτό της ανεργίας.

Χρειάζεται λοιπόν μία συνεχής προσπάθεια για την εξασφάλιση των απαραίτητων εκείνων όρων που θα εξασφαλίσουν την ομαλή μετάβαση στο νέο σημερινό πρότυπο οργάνωσης των κοινωνιών και της οικονομίας. Σε τοπικό επίπεδο τον συντονιστικό ρόλο σε αυτή την προσπάθεια καλείται να παίζει η τοπική αυτοδιοίκηση πρώτου ή δεύτερου βαθμού.

Τις προηγούμενες δεκαετίες, το «κέντρο» αποτελούσε τον πόλο έλξης για όλες τις δραστηριότητες - κοινωνικές, οικονομικές ή πολιτιστικές - με αποτέλεσμα μία ανισόρροπη ανάπτυξη σε σχέση με την περιφέρεια. Σήμερα, η περιφέρεια, τόσο σε διεθνές όσο και σε εθνικό επίπεδο, προβάλλει σαν την εναλλακτική στρατηγική λύση στην προσπάθεια προώθησης μίας συνολικής ανάπτυξης. Μία τέτοια στρατηγική δεν μπορεί φυσικά από μόνη της να φέρει τα αναμενόμενα αποτελέσματα, αν δε συνοδεύεται από την ουσιαστική θεσμική ισχυροποίηση του ρόλου της αυτοδιοίκησης όλων των βαθμών και από την εξασφάλιση των μέσων που θα διαθέτει αυτή για την υλοποίηση των στόχων. Εκείνο που είναι σημαντικό για την οικονομική κυρίως ανάπτυξη της περιφέρειας και των τοπικών αγορών εργασίας είναι κατ' αρχήν η διάγνωση των δυνατοτήτων μιας ενδογενούς ανάπτυξης και η αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων που παρουσιάζονται. Για τον λόγο αυτό οι τοπικές αγορές πρέπει να επιδείξουν μεγαλύτερη εξωστρέφεια, να αναδείξουν τη δυναμική τους και να προσεγγίσουν ένα ικανοποιητικό επίπεδο ανταγωνιστικότητας.

Η αντίληψη ότι μία τοπική οικονομία μπορεί να στηριχτεί μόνο σε πόρους που προέρχονται από εξωτερικά κέντρα δεν είναι βάσιμη σε έναν βαθμό. Ο κύριος μοχλός για την τοπική ανάπτυξη είναι η κινητοποίηση και αξιοποίηση των άυλων και υλικών πόρων που διαθέτει, ώστε να δημιουργηθούν οι όροι για την ομαλή και οικονομικά και κοινωνικά αποδεκτή ενσωμάτωση νέων «εξωτερικών» επενδύσεων. Η δημόσια υποστήριξη είναι και αυτή απαραίτητη, γιατί διαφορετικά περιορίζονται οι προοπτικές ανάπτυξης.

Σε μια εποχή όπου η πληροφόρηση αναδεικνύεται ένα ύψιστης σημασίας κεφάλαιο, οι τοπικές κοινότητες είναι απαραίτητο να αναπτύξουν τις απαραίτητες υποδομές και τα δίκτυα που θα εξασφαλίζουν τη ροή πληροφοριών σε θέματα αγοράς, διαχείρισης και μεταφοράς των νέων τεχνολογιών, καινοτομιών, νέων προϊόντων ή ανθρώπινων πόρων.

Ένα άλλο θέμα μεγάλης σπουδαιότητας είναι η διασφάλιση της επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των δημόσιων και ιδιωτικών τοπικών φορέων. Η συνεργασία και η εξασφάλιση μίας κοινής αντίληψης μεταξύ όλων των φορέων και αρχών, που δρουν σε τοπικό επίπεδο μπορούν να προωθήσουν αποτελεσματικά θέματα κοινού ενδιαφέροντος. Σαν τέτοια μπορούμε να αναφέρουμε τη στήριξη της επιχειρηματικότητας, τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, την επαγγελματική κατάρτιση και εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού, την προστασία και ανάδειξη του πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος. Σημαντικό στοιχείο επίσης για την προοπτική της τοπικής ανάπτυξης είναι η εξασφάλιση ενός ικανοποιητικού επιπέδου εκπαίδευσης και κατάρτισης του εργατικού δυναμικού.

Οι δαπάνες (δημόσιες και ιδιωτικές) για την εκπαίδευση και κατάρτιση αποτελούν σήμερα το πολυτιμότερο επενδυμένο κεφάλαιο.

Για την ανάπτυξη και τον εξορθολογισμό των περιφερειακών και τοπικών αγορών εργασίας πρέπει οι τοπικοί φορείς εκπαίδευσης και κατάρτισης να βρίσκονται σε συνεχή επαφή και συνεργασία με τους φορείς της τοπικής οικονομίας.

Οι διάφορες παρεχόμενες εκπαιδευτικές υπηρεσίες θα πρέπει να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της παραγωγής, να δίνουν μία προοπτική στον ίδιο τον εργαζόμενο και να διαμορφώνουν θετικό περιβάλλον για την ανάπτυξη επιχειρηματικής δράσης και για την αναβάθμιση του ανθρώπινου δυναμικού του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Δεδομένου του δημογραφικού προβλήματος που αντιμετωπίζουν οι σημερινές κοινωνίες, λόγω της μείωσης των γεννήσεων και της γήρανσης του πληθυσμού, τώρα παρά ποτέ θα πρέπει όλοι οι εργαζόμενοι - και αυτοί της μεγάλης ηλικίας - να έχουν τη δυνατότητα πρόσβασης στη συνεχιζόμενη κατάρτιση, έτσι ώστε να κατοχυρωθεί το δικαίωμα της δια βίου εκπαίδευσης. Αν συνδυαστεί το παραπάνω φαινόμενο με την ταχύτητα αύξησης των γνώσεων (υπολογίζεται ότι κάθε πέντε χρόνια διπλασιάζονται οι γνώσεις της ανθρωπότητας) ή απαξίωσης αυτών (κάθε τέσσερα χρόνια αχρηστεύονται οι μισές από αυτές), υπάρχει κίνδυνος να βρεθούμε εκτός ανταγωνισμού σαν κοινωνία και οικονομία, μη διαθέτοντας το απαιτούμενο εξειδικευμένο και κατάλληλα εκπαιδευμένο εργατικό δυναμικό.

*ΠΗΓΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ : 1^ο ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΝΟΜΟΥ ΠΕΛΛΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2ο

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΕΛΛΑΣ

2.1.ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΟΜΟΥ ΠΕΛΛΑΣ

Ένας άλλοτε δυναμικός νομός της Ελλάδας, ο *Νομός Πέλλας*, εξελίσσεται τα τελευταία χρόνια σε μια «εν δυνάμει» φθίνουσα περιοχή. Αιτία, κατά βάση, οι αρνητικές εξελίξεις στον γεωργικό τομέα τα τελευταία χρόνια, που αποτυπώνονται στη ραγδαία μείωση του αγροτικού εισοδήματος, καθώς και η σταδιακή αποβιομηχάνιση, που οφείλεται στη συρρίκνωση συγκεκριμένων άλλοτε δυναμικών κλάδων (κλωστοϋφαντουργία, έτοιμο ένδυμα).

Ταυτόχρονα, ο νόμος, με βάση τον σχεδιασμό που έχει γίνει από την Κυβέρνηση για τα συγκοινωνιακά δίκτυα, κινδυνεύει να απομονωθεί από την υπόλοιπη χώρα, τα Βαλκάνια και την Ευρώπη. Είναι χαρακτηριστικό ότι η Εγνατία οδός παρακάμπτει τον νομό, ενώ είναι γνωστό ότι κατά την αρχαιότητα τον διέσχιζε.

Ο *Νομός Πέλλας* (με τις τρεις επαρχίες του, Έδεσσας, Γιαννιτσών, Αλμωπίας) διαθέτει πληθυσμό σύμφωνα με την απογραφή στις 14 Μαρτίου 1971 (δειγματοληπτική επεξεργασία 25%) 51.972 οικονομικό ενεργό πληθυσμό, από τους οποίους 38.740 απασχολούνται στον πρωτογενή τομέα παραγωγής, 3.304 στον δευτερογενή και τριτογενή 9.928.

Σύμφωνα με την απογραφή στις 5 Απριλίου 1981 (δειγματοληπτική επεξεργασία 10%) ο συνολικός πληθυσμός ανέρχεται σε 109.689 με 52.187 οικονομικά ενεργό πληθυσμό και 57.502 μη οικονομικό πλυθησμο.

Σύμφωνα με την απογραφή στις 14 Μαρτίου 1991 διαθέτει πληθυσμό 138.761 ανθρώπων από τους οποίους ο ενεργός υπολογίζεται στις 64.424, ποσοστό ιδιαίτερα υψηλό σε σχέση με άλλες περιοχές της χώρας. Από αυτό 37.663 απασχολούνται στον πρωτογενή τομέα παραγωγής, 16.850 στον δευτερογενή και 8.425 στον τριτογενή.

Σήμερα οι αριθμοί αυτοί τείνουν να διαφοροποιηθούν, με έντονη την τάση αύξησης της απασχόλησης στον τριτογενή τομέα και ταυτόχρονα συρρίκνωση στους δύο άλλους. Το αγροτικό εισόδημα μειώνεται με ραγδαίους ρυθμούς και είναι χαρακτηριστικό ότι το 1998 ο *Νομός Πέλλας* εμφανίζεται σε μία από τις τρεις τελευταίες θέσεις, με μέσο εισόδημα 2.310.759 δραχμών.

Στον τομέα της μεταποίησης, πολλά από τα κονσερβοποιεία αγροτικών προϊόντων και συσκευαστήρια νωπών φρούτων και λαχανικών είτε περιόρισαν τη δουλειά τους - έτσι κι αλλιώς ήταν εποχιακού χαρακτήρα - είτε έκλεισαν, αφού, εκτός των άλλων, τα δύο τελευταία χρόνια οι παγετοί έπληξαν τον νομό.

Από το 1989 και μετά, οπότε σταμάτησαν οι επιδοτήσεις στις κλωστοϋφαντουργίες και βιομηχανίες ετοιμών ενδυμάτων, πολλές από τις επιχειρήσεις αυτές διέκοψαν τις εργασίες τους ή μεταφέρθηκαν σε άλλες χώρες της Βαλκανικής, επειδή εκεί εξασφάλισαν πολύ χαμηλότερο κόστος εργασίας.

Να σημειωθεί ότι εξαιτίας του πολέμου στη Γιουγκοσλαβία όλα τα προβλήματα μεγεθύνονται και διογκώνονται με ραγδαίο ρυθμό. Ιδίως τα προβλήματα στον αγροτικό τομέα.

Επειδή οι αρνητικές αυτές εξελίξεις, είναι ιδιαίτερα δύσκολο να αναστραφούν, θα χρειαστεί μια συντονισμένη και σχεδιασμένη προσπάθεια για να δημιουργηθούν νέες προϋποθέσεις στήριξης του νομού, εξασφάλισης της απασχόλησης και του εισοδήματος. Ακριβώς γι' αυτόν τον λόγο, και με στόχο την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχει και το Τρίτο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, η Νομαρχία Πέλλας επιδιώκει τη σύνταξη ενός ρεαλιστικού ολοκληρωμένου σχεδίου ανάπτυξης του νομού.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα δημογραφικά στοιχεία του Νομού Πέλλας σύμφωνα με τις απογραφές 1971, 1981, 1991:

ΑΠΟΓΡΦΗ	ΣΥΝ.ΠΛΗΘ.	ΟΙΚ.ΕΝΕΡ.ΠΛΗΘ.	ΜΗ ΟΙΚΟΝ.	ΠΟΣ/ΤΟ ΟΙΚ.ΕΝ.	ΠΟΣ/ΤΟ ΜΗ ΟΙΚ.
1971	126.085	51.972	74.113	41,2%	58,8%
1981	109.689	52.187	57.502	47,6%	52,4%
1991	138.761	64.424	74.337	46,4%	53,6%

Τα στοιχεία τα οποία προκύπτουν από τον παραπάνω πίνακα είναι ότι παρατηρείται μια μικρή αλλά σταθερή αύξηση του οικονομικά ενεργού πληθυσμού αλλά αυτό το οποίο είναι αρκετά σημαντικό είναι το γεγονός ότι ο μη οικονομικός πληθυσμός είναι μεγαλύτερος σαν ποσοστό από τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό του Νομού Πέλλας.

*ΠΗΓΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ : 1^ο ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΝΟΜΟΥ ΠΕΛΛΑΣ

2.2. -ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ-

Η εποχή μας σημαδεύεται από την τεράστια ανάπτυξη της επιστήμης, της τεχνικής και της δημιουργίας ισχυρής βιομηχανικής παραγωγής. Κύρια χαρακτηριστικά στη βιομηχανία είναι τα παραγωγικά μέσα (κτίρια, εγκαταστάσεις, όργανα, μηχανές, μεταφορικά μέσα), η μεγάλη στρατιά των εξειδικευμένων εργατών (καταμερισμός της εργασίας και εφαρμογή των επιστημονικών γνώσεων) και η χρησιμοποίηση σωματικής ποσότητας πρώτων υλών και πηγών ενέργειας.

Η βιομηχανική παραγωγή περιλαμβάνει τις επιχειρήσεις που ασχολούνται με την επεξεργασία πρώτων υλών ή μισοκατεργασμένων (μεταποίηση) με μηχανικά ή χημικά μέσα, καθώς και τις επιχειρήσεις που συγκεντρώνουν και συναρμολογούν διάφορα υλικά με σκοπό την κατασκευή μηχανών και άλλο σύνθετων μονάδων.

Η βιομηχανική παραγωγή παρουσιάζει μεγάλη ποικιλία μορφών και διακρίνεται σε κατηγορίες, ανάλογα με το σκοπό που χρησιμοποιείται, δηλαδή:

με βάση τις ανάγκες που εξυπηρετεί έχουμε:

α) βιομηχανική παραγωγή ειδών πρώτης ανάγκης και

β) βιομηχανική παραγωγή ειδών πολυτελείας.

με βάση την χρονική διάρκεια εκμεταλλεύσεως έχουμε:

α) βιομηχανική παραγωγή εγγώριας κατανάλωσης και

β) βιομηχανική παραγωγή διεθνούς κατανάλωσης.

Η ανάπτυξη της βιομηχανικής παραγωγής μιας χώρας (εκβιομηχάνιση) αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για την οικονομική της ανεξαρτησία. Στην Ελλάδα η βιομηχανική παραγωγή αρχίζει πραγματικά από το 1923. Το εθνικό εισόδημα της Ελλάδας έχει πενταπλασιαστεί σήμερα σε σχέση με την προπολεμική περίοδο, το δε ποσοστό της βιομηχανικής παραγωγής στο εθνικό εισόδημα έχει διπλασιαστεί, αντίθετα με την αγροτική οικονομία η οποία υποδιπλασιάστηκε.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι δείκτες βιομηχανικής παραγωγής στην Ελλάδα από το 1984 έως το 2000.

ΕΤΟΣ	ΔΕΙΚΤ. ΒΙΟΜ. ΠΑΡΑΓ.
1984	98,5
1985	101,00
1986	100,3
1987	98,3
1988	103,3
1989	105,6
1990	102,6
1991	101,7
1992	100,3
1993	97,1
1994	98,2
1995	101,1
1996	101,3
1997	102,00
1998	107,7
1999	108,4
2000	115,00

ΠΗΓΗ: Ε.Σ.Υ.Ε.

*ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ 1980=100

*ΕΤΟΣ ΒΑΣΗΣ 1993=100

Αξίζει να σημειωθεί ότι το ακαθάριστο εθνικό εισόδημα της Ελλάδας παρουσιάζει ρυθμό ανάπτυξης μεταπολεμικά κατά μέσο όρο στο 60%, ο δε όγκος της βιομηχανικής παραγωγής παρουσιάζει μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης 8 – 9%. Φαίνεται καθαρά από τις στατιστικές ότι στα μεταπολεμικά χρόνια στην Ελλάδα η βιομηχανική παραγωγή αναπτύσσεται με υψηλό και σταθερό ρυθμό.

Γενικά ανάπτυξη της σύγχρονης βιομηχανικής παραγωγής σημαίνει εξειδίκευση ανθρώπων, μεγάλα παραγωγικά μέσα και σημαντικές ποσότητες πρώτων υλών.

*ΠΗΓΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ : 2002 HYNIMATYS-Ε.Σ.Υ.Ε.

2.3. -ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ-

Η εσωτερική και εξωτερική μετανάστευση αποστέρησαν την ελληνική επαρχία από το ανθρώπινο δυναμικό της, κυρίως από τις παραγωγικές ηλικίες. Η δημογραφική αποδυνάμωση του λαού μας, η πολιτειακή εγκατάλειψη και η αναπτυξιακή στασιμότητα, που ως συνέπεια της ακολούθησε, έφεραν ως αποκορύφωμα την γιγάντωση των πόλεων εις βάρος της υπαίθρου και άλλαξαν ριζικά την εικόνα του κοινωνικού γίνεσθαι. Δυστυχώς δεν υπάρχουν στατιστικά στοιχεία για την μετανάστευση και την παλιννόστηση σε τοπικό επίπεδο. Σύμφωνα με την ΕΣΥΕ η τελευταία μελέτη που έγινε για την μετανάστευση ήταν στις 19 Μαρτίου 1961 στοιχεία τα της οποίας είναι τα παρακάτω:

ΓΕΩΓΡ.ΔΙΑΜΕΡ.	ΚΑΤΟΙΚΟΙ	ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ	ΕΣΩΤ.ΜΕΤΑΝ.	ΑΥΞΗΣΗ	ΜΕΙΩΣΗ
ΣΥΝ. ΕΛΛΑΔΑΣ	195500	195500	123100	-	-
ΣΤΕΡΕΑΕΥΒΟΙΑ	25900	25000	19400	-	-
ΠΕΛΟΠΟΝΗΣΟΣ	33100	33100	29000	-	-
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	4200	4300	3300	-	-
ΗΠΕΙΡΟΣ	9000	9000	8900	-	-
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	22600	22600	13100	-	-
ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	62600	62600	29800	-	-
Αστικές περιοχές	43900	8300	14300	35500	-
Ημιαστικές -//-	10000	15400	1800	-	5400
Αγροτικές -//-	8700	38900	13700	-	30100
ΘΡΑΚΗ	7100	7100	3600	-	-
ΝΗΣΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ	11700	11700	7200	-	-
ΚΡΗΤΗ	20000	20000	8900	-	-

ΠΗΓΗ:ΕΣΥΕ

Τα συμπεράσματα που μπορούμε να έχουμε από αυτήν την δειγματοληπτική επεξεργασία των παραπάνω στοιχείων είναι πως έχουμε αθρόα συγκέντρωση του πληθυσμού προς τις αστικές περιοχές, όπου παρατηρείται μια καθαρή αύξηση 35.500 στο Γεωγραφικό διαμέρισμα της Μακεδονίας (που υπάγεται και ο *Νομός Πέλλας*) ενώ στις ημιαστικές περιοχές έχουμε καθαρή μείωση 5.400 ενώ τέλος στις αγροτικές περιοχές παρατηρείται μια μεγάλη μείωση του πληθυσμού η οποία ανέρχεται σε 30.200. Τα στοιχεία αυτά είναι ανάλογα και για τον Ν. Πέλλας όπου οι αγροτικές περιοχές αρχίζουν να ερημώνουν αφού οι παραγωγικές ηλικίες τις εγκαταλείπουν αναζητώντας και οραματίζοντας ένα καλύτερο μέλλον, ένα καλύτερο αύριο....

*ΠΗΓΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ : Ε.Σ.Υ.Ε.

2.4. Ο ΝΟΜΟΣ ΠΕΛΛΑΣ: ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ, ΕΞΕΛΙΞΗ - ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ, ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

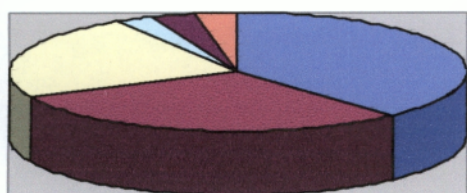
Η θέση του Νομού Πέλλας στον γεωφυσικό χάρτη καθώς επίσης και τα στοιχεία του πίνακα 1 με μια πρώτη ματιά επιτρέπουν να καταλάβουμε τον πλούτο της περιοχής αυτής σε φυσικούς πόρους.

Ο Νομός Πέλλας το 1991 εμφάνιζε πληθυσμό 138.761 κατοίκων, με αύξηση που διαφέρει αυτής των μέσων επιπέδων της χώρας, ενώ σε έκταση καταλαμβάνει περίπου το 2% του συνόλου της έκτασης της Ελλάδας. Διοικητικά και σύμφωνα με το νέο Σχέδιο «Καποδίστριας» ο Νομός Πέλλας συμπεριλαμβάνει 11 νέους δήμους. Οι πληθυσμιακές κατανομές που φαίνονται στον πίνακα 2 δείχνουν ότι περίπου το 65% του πληθυσμού συγκεντρώνεται στους τέσσερις μεγαλύτερους δήμους του νομού, μέσα στους οποίους βέβαια και τα δύο μεγάλα αστικά κέντρα της Έδεσσας και των Γιαννιτσών. Στην εικόνα 3, βλέπουμε τους δείκτες αστικοποίησης του πληθυσμού. Ο Νομός Πέλλας πρέπει να παραδεχτούμε ότι είναι ένας αγροτικός νομός και θα πρέπει να παραμείνει αγροτικός νομός αφού εκεί είναι και το μεγάλο όπλο του. Το 45% του πληθυσμού του είναι αγροτικός, ημιαστικός με κύριες αγροτικές δραστηριότητες το 24%, ενώ το 31% του πληθυσμού αστικός ο οποίος συγκεντρώνεται γύρω από τα μεγάλα αστικά κέντρα και ο οποίος βέβαια είναι αστικός μόνο ως προς τη χωροταξία και όχι απαραίτητα ως προς τη δραστηριότητα.

Πίνακας 1.

Κατανομή της έκτασης του Νομού Πέλλας κατά βασικές κατηγορίες χρήσεων γης

ΒΑΣΙΚΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ	ΣΤΡΕΜΜΑΤΑ
Καλλιεργούμενη έκταση	38%	940.900
Βοσκότοποι	30%	745.200
Δάση	23%	588.700
Νερά	3%	79.900
Οικισμοί	3%	73.600
Άλλες εκτάσεις	3%	77.500

■ Καλλιεργούμενη έκταση 38%
■ Βοσκότοποι 30%
□ Δάση 23%
□ Νερά 3%
■ Οικισμοί 3%
□ Άλλες εκτάσεις 3%

ΠΗΓΕΣ: Ε.Σ.Υ.Ε. (Απογραφή 1991)
Βάση Δεδομένων ΑΝ.Π.Ε. Α.Ε.

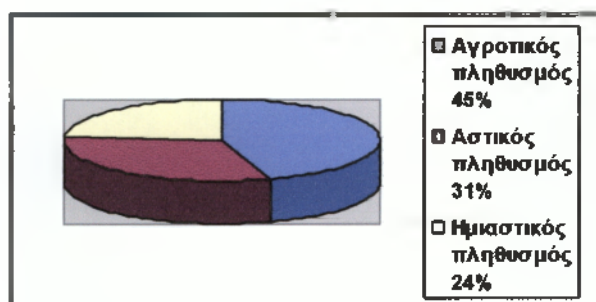
Πίνακας 2.

Α/Α	ΝΕΟΣ ΔΗΜΟΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ '91	ΠΟΣΟΣΤΟ %
1	ΕΔΕΣΣΑΣ	25051	18,05
2	ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ	27433	19,77
3	ΑΡΙΔΑΙΑΣ	19430	14,00
4	ΣΚΥΔΡΑΣ	15558	11,21
5	ΚΡΥΑΣ ΒΡΥΣΗΣ	9818	7,08
6	ΕΞΑΠΛΑΤΑΝΟΥ	9400	6,77
7	ΚΥΡΡΟΥ	7744	5,58
8	Μ.ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ	7651	5,51
9	ΠΕΛΛΑΣ	7293	5,26
10	ΜΕΝΗΙΔΑΣ	5310	3,83
11	ΒΕΓΟΡΙΤΙΔΑΣ	4073	2,94
	ΣΥΝΟΛ. ΝΟΜΟΥ	138761	100,0

ΝΟΜΟΣ ΠΕΛΛΑΣ	53,42%
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	29,10%
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	30,34%

Πίνακας 3.

Αστικοποίηση πληθυσμού Νομού Πέλλας (Απογραφή 1991)

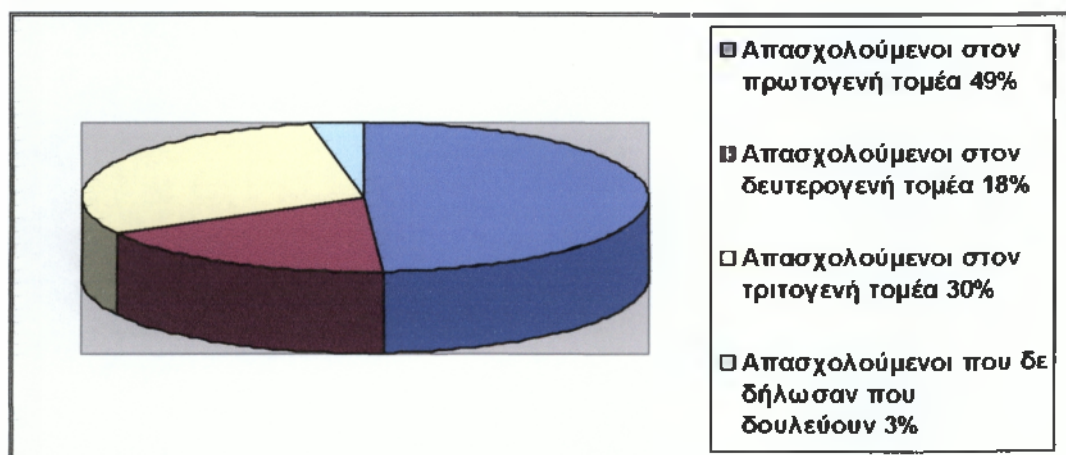

ΠΗΓΕΣ: Ε.Σ.Υ.Ε. (Απογραφές 1981,1991), ΤΕΔΚ
Βάση Δεδομένων ΑΝ ΠΕ. Α.Ε.

Όσον αφορά το ανθρώπινο δυναμικό του νομού (πίνακας 4) βλέπουμε ότι οι απασχολούμενοι στον πρωτογενή τομέα ουσιαστικά αποτελούν το 50% των ενεργών στην απασχόληση και στην οικονομική δραστηριότητα κατοίκων του νομού. Εκείνο όμως το οποίο τον τελευταίο καιρό φαίνεται να δημιουργεί ερωτηματικά για την εξέλιξη του νομού είναι οι δείκτες ανεργίας (πίνακας 5) όπως και μερικά μεγέθη ακόμα, τα οποία θα δούμε στη συνέχεια ότι βαίνουν διαρκώς αυξανόμενα. Η τάση, αν μη τι άλλο, είναι αυξητική, όπως αυξητική βέβαια είναι και σε άλλες περιοχές της χώρας.

Πίνακας 4.

Απασχολούμενοι στον Νομό Πέλλας κατά τομέα οικονομικής δραστηριότητας

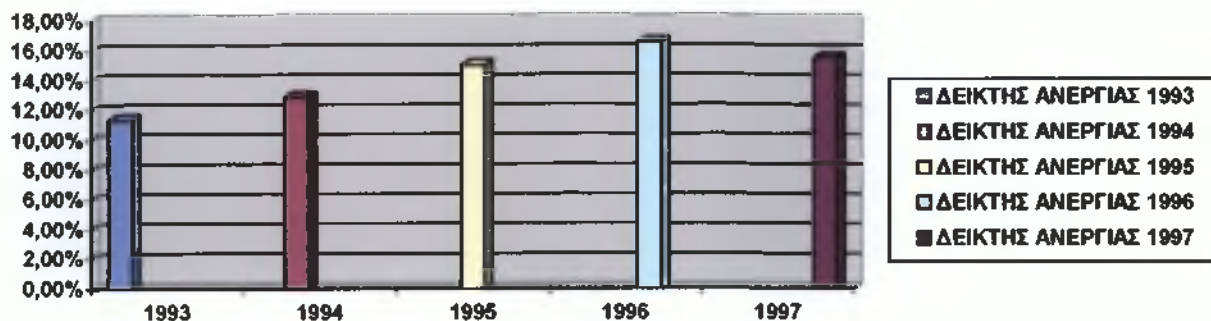

ΠΗΓΕΣ: Ε.Σ.Υ.Ε. (Απογραφή 1991)
Βάση Δεδομένων ΑΝ ΠΕ. Α.Ε.

Πίνακας 5.

Εξέλιξη του δείκτη ανεργίας στον Νομό Πέλλας την περίοδο 1993-1997

ΠΗΓΕΣ: ΟΑΕΔ, Μάιος 1997
Βάση Δεδομένων ΑΝ.ΠΕ. Α.Ε.

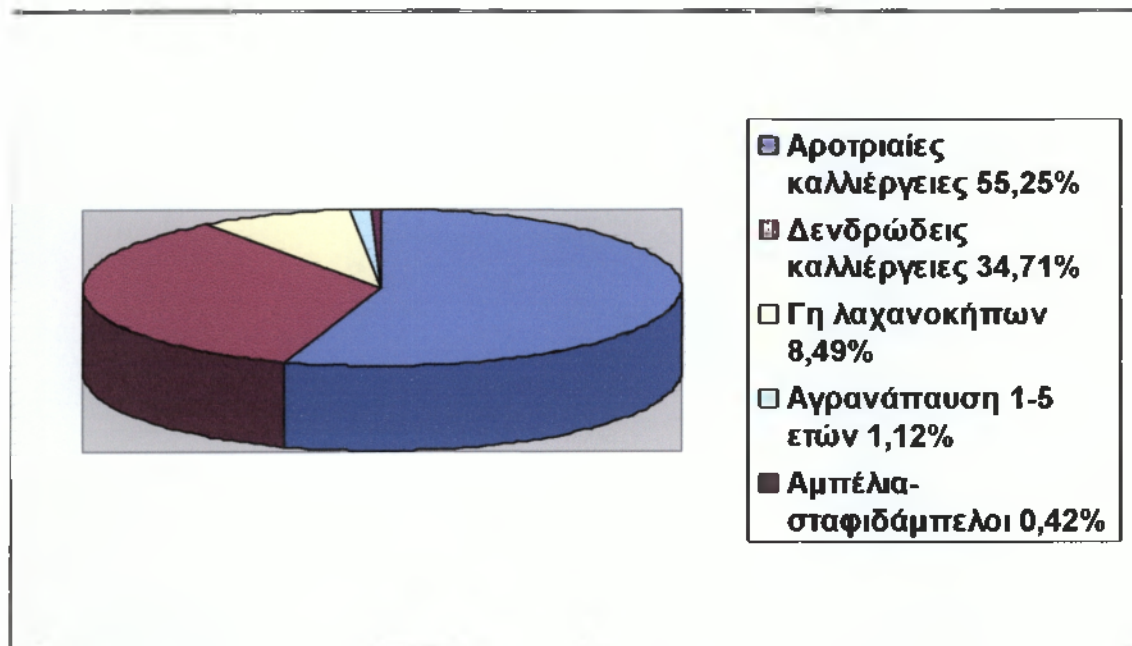
Οι κοινωνικές υποδομές στο Νομό Πέλλας είναι οι δείκτες εκείνοι για τους οποίους νομίζω ότι ο νομός μπορεί να υπερηφανεύεται. Η εκπαιδευτική υποδομή φαίνεται να είναι ιδιαίτερα ικανοποιητική, αφού τουλάχιστον στις δύο βαθμίδες της εκπαίδευσης ο αριθμός των μαθητών ανά αίθουσα είναι ιδιαίτερα ικανοποιητικός. Το ίδιο παρατηρούμε και για την υποδομή στον τομέα της υγείας. Με 300 κλίνες τα δύο μεγάλα νοσοκομεία παρουσιάζουν δείκτες ιδιαίτερα ενθαρρυντικούς.

Ένας ιδιαίτερα παραγωγικός νομός, ένας ιδιαίτερα ισχυρός νομός στις αγροτικές καλλιέργειες, πολλές από τις οποίες όμως δυστυχώς είναι παραδοσιακές και πολλές από τις οποίες βρίσκονται δυστυχώς υπό διωγμό (πίνακας 6).

Στον πίνακα 7 διαπιστώνεται η διαφορά στην ποσότητα της παραγωγής σε δύο έτη, όπου οι κλιματικές συνθήκες επέτρεψαν ή δεν επέτρεψαν την πλήρη παραγωγή. Το μέρος το οποίο καταλαμβάνουν τα παραδοσιακά προϊόντα είναι σημαντικό.

Πίνακας 6.

Καλλιεργούμενη έκταση στον Νομό Πέλλας κατά κατηγορία καλλιέργειας (1994)

ΠΗΓΕΣ: Δ/νσεις Γεωργίας Έδεσσας & Γιαννιτσών
Βάση Δεδομένων ΑΝ.Π.Ε. Α.Ε.

Δυστυχώς όμως αυτά έχουν οδηγήσει τον νομό σε μια κατάσταση ύπνωσης σε ό,τι αφορά τις πρωτοβουλίες στον πρωτογενή τομέα. Διαπιστώνουμε επίσης από τους πίνακες 8, 9, 10 ότι αναγκάζονται να αποσύρουν τον μεγάλο όγκο της παραγωγής τους.

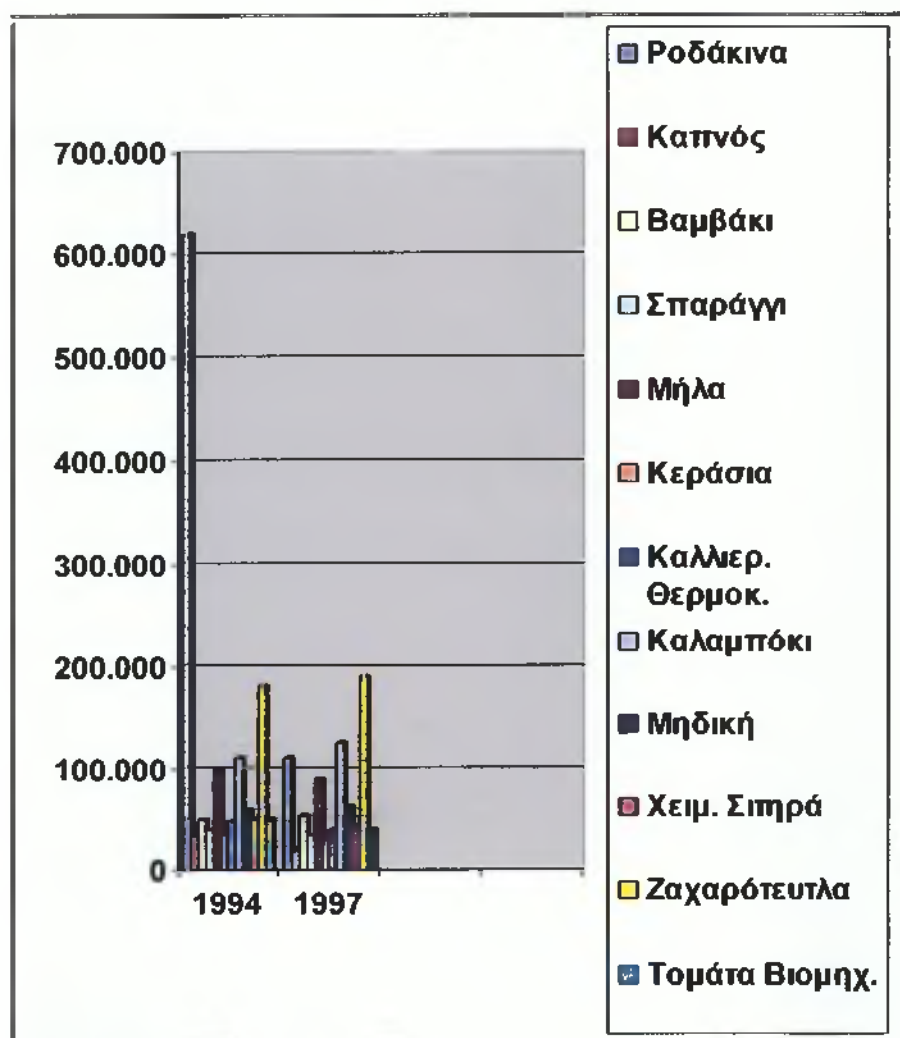
Σημαντικά είναι τα στοιχεία που αφορούν τις εξαγωγές των νωπών γεωργικών προϊόντων από το Νομό Πέλλας (πίνακας 11). Ο Νομός Πέλλας δεν είναι μόνο ένας παραγωγικός νομός, είναι ένας τόπος όπου διακινούνται εμπορεύματα κύρια του πρωτογενούς τομέα, και γι' αυτό το λόγο ο Νομός Πέλλας θα πρέπει να τύχει της αντίστοιχης αντιμετώπισης από την πολιτεία σε ό,τι αφορά το εξαγωγικό εμπόριο.

Στον δευτερογενή τομέα (πίνακες 12 και 13) φαίνεται ότι υπάρχει μια ανισομερής κατανομή των βιοτεχνιών και βιομηχανιών στο νομό. Ιδιαίτερη είναι η συγκέντρωση στην επαρχία των Γιαννιτσών και στην επαρχία της Έδεσσας για προφανείς λόγους. Το γενικευμένο κόστος της παραγωγής είναι πολύ μικρότερο από ό,τι είναι στην Αλμωπία. Συμβατικές και κλασικές οι περισσότερες από τις επιχειρήσεις στα τρόφιμα, στα έπιπλα, και στα ρούχα, ενώ καθίσταται σαφές το πρόβλημα της αδυναμίας παραγωγής στο νομό νέων σύγχρονων ανταγωνιστικών προϊόντων.

Πίνακας 7.

Παραγωγή κύριων γεωργικών προϊόντων του Νομού Πέλλας

ΓΕΩΡΓΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ	1994	1997
Ροδάκινα	620000	110000
Καπνός	35000	20000
Βαμβάκι	50000	53000
Σπαράγγι	40000	35000
Μήλα	100000	90000
Κεράσια	35000	30000
Καλλιερ. Θερμοκ.	48000	40000
Καλαμπόκι	110000	125000
Μηδική	60000	63000
Χειμ. Σιτηρά	50000	45000
Ζαχαρότευτλα	180000	190000
Τομάτα Βιομηχ.	50000	40000

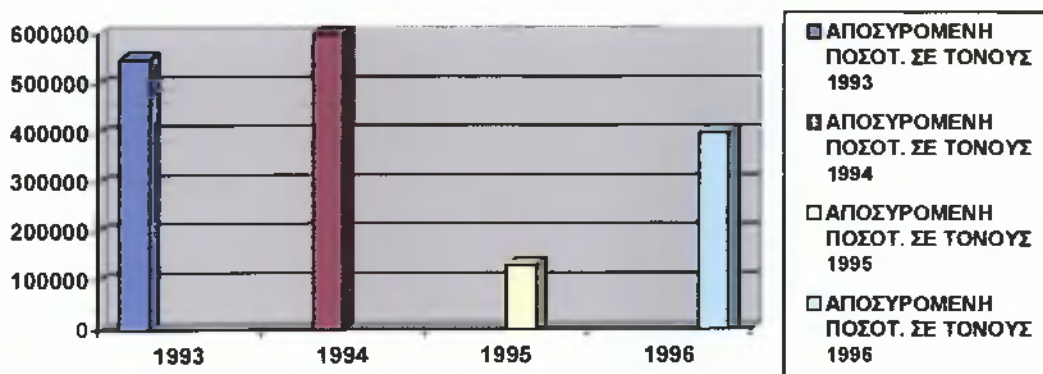
ΠΗΓΗ: Βάση Δεδομένων ΑΝ.Π.Ε.Α.Ε.

Η συμμετοχή του νομού στη διαμόρφωση του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος είναι της τάξης του 1.45. Σύμφωνα με ανακοινωθέντα στοιχεία από τον Οικονομικό Ταχυδρόμο, ο Νομός Πέλλας κατατάσσεται το 1997 17ος στη σειρά με βάση το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν.

Ανάλογη είναι και η συμμετοχή του σε επίπεδο Κεντρικής Μακεδονίας. Βλέπουμε ότι ο τομέας γεωργίας και κτηνοτροφίας συμμετέχει σε ποσοστό μεγαλύτερο του 40% στη διαμόρφωση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος. Οι κύριοι τομείς οικονομικής δραστηριότητας, στη διαμόρφωση του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος του Νομού Πέλλας, είναι ουσιαστικά ο πρωτογενής και δευτερογενής τομέας, τουλάχιστον σύμφωνα με στοιχεία τα οποία αναφέρονται μέχρι το 1991.

Πίνακας 8.

Αποσυρόμενη ποσότητα γεωργικών προϊόντων στον Νομό Πέλλας την περίοδο 1993-1996

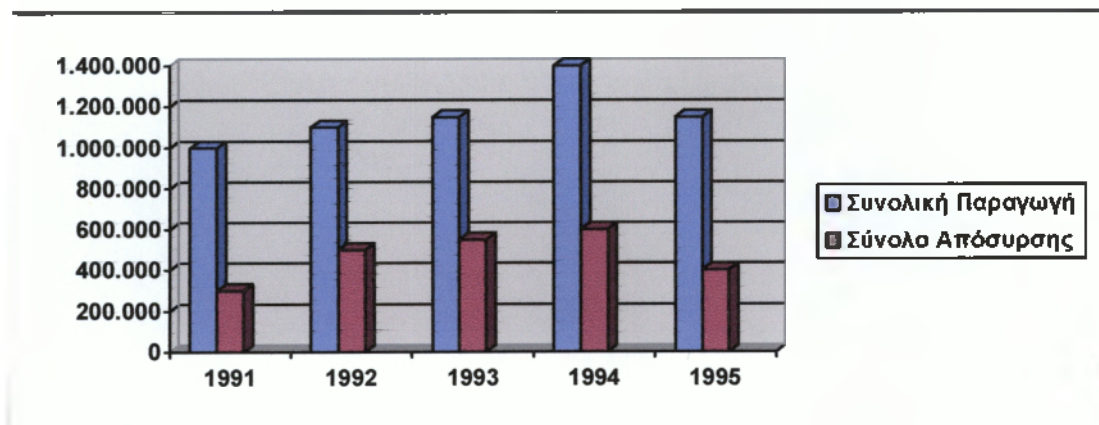
ΠΗΓΗ: Βάση Δεδομένων ΑΝ. ΠΕ. Α.Ε.

Πίνακας 9.

Γεωργική Παραγωγή - Απόσυρση Γεωργικών Προϊόντων

Συνολική παραγωγή γεωργικών προϊόντων στον Νομό Πέλλας και αποσυρόμενη ποσότητα κατά την περίοδο 1991-1996

ΕΤΟΣ	ΣΥΝΟΛ. ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	ΣΥΝΟΛ. ΑΠΟΣΥΡΣΗΣ
1991	1.000.000	300.000
1992	1.100.000	500.000
1993	1.150.000	550.000
1994	1.400.000	600.000
1996	1.150.000	400.000

ΠΗΓΗ: Βάση Δεδομένων ΑΝ.ΠΕ.Α.Ε.

*Για το έτος 1995 είναι ελλιπή η διαθέσιμη ποσότητα.

Πίνακας 10.

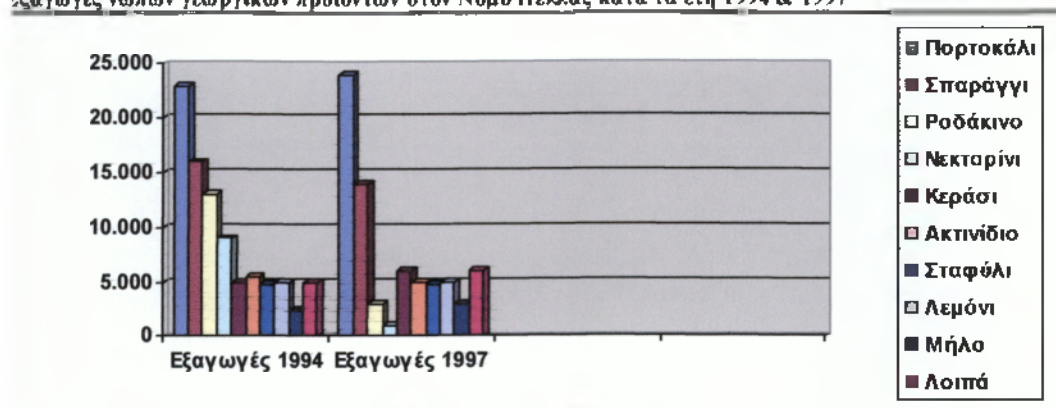
Ποσοστό αποσυρόμενης ποσότητας γεωργικών προϊόντων στον Νομό Πέλλας σε σχέση με την αντίστοιχη παραγόμενη κατά έτος και προϊόν.

ΕΤΗ	1991	1992	1993	1994	1995
ΠΟΣΟΣΤΟ	%	%	%	%	%
ΑΠΟΣΥΡΣΗ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΣΥΝ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ	19,39	41,08	40,78	39,36	26,58
ΡΟΔΑΚΙΝΟ	45,31	73,67	75,33	72,05	49,48
ΜΗΛΟ	44,46	90,54	87,76	47,92	64,24
ΑΧΛΑΔΙ	0,00	0,00	0,00	0,00	2,34
ΒΕΡΙΚΟΚΟ	0,00	23,69	48,17	0,00	0,87
ΝΤΟΜΑΤΑ	1,76	1,50	2,32	0,00	0,26

ΠΗΓΕΣ: Δ/σεις Γεωργίας Έδεσσας & Γιαννιτσών
Βάση Δεδομένων ΑΝ.ΠΕ.Α.Ε.

Πίνακας 11.

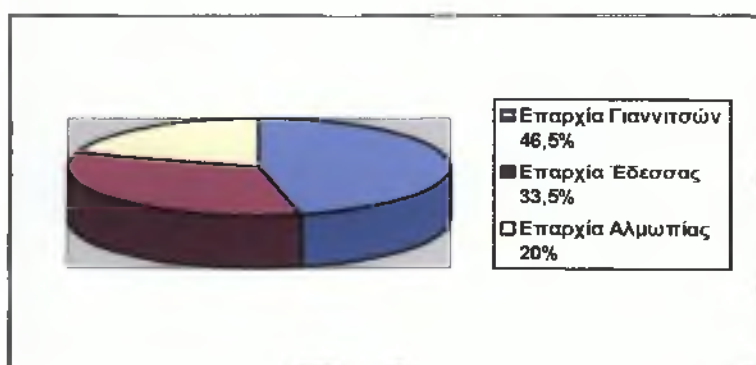
Εξαγωγές υψηλών γεωργικών προϊόντων στον Νομό Πέλλας κατά τα έτη 1994 & 1997

ΠΗΓΕΣ: Διευθύνσεις Γεωργίας Έδεσσας & Γιαννιτσών
Βάση Δεδομένων ΑΝ. ΠΕ. Α.Ε.

Πίνακας 12.

Κατανομή των βιομηχανιών-βιοτεχνιών του Νομού Πέλλας κατά επαρχία

ΠΗΓΗ: ΕΣΥΕ 1999

**ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ & ΒΙΟΤΕΧΝΙΕΣ ΤΟΥ Ν. ΠΕΛΛΑΣ
ΚΑΤΑ ΚΛΑΔΟ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ**

Πίνακας 13.

ΚΛΑΔΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΟΝ.	ΠΟΣΟΣΤΟ %
Βιοτεχνίες τροφίμων & ποτών	558	17,13
Βιοτεχνίες κατασκευών επίπλου & χαρτιού	487	14,95
Βιοτεχνίες υφασμάτων-ρούχων & υποδ/των	481	14,77
Βιοτεχνίες κατασκευής αξεσουάρ αυτοκ/των	452	13,88
Βιοτεχνίες μηχαν/των & μεταλ. κατασκευών	413	12,68
Κατασκευή-επισκευή ηλεκτρικών υλικών	261	8,01
Διάφορες βιοτεχνίες	594	18,24
Βιομηχανίες	11	0,34
ΣΥΝΟΛΟ	3257	100,00

ΠΗΓΗ: Βάση Δεδομένων ΑΝ. ΠΕ. Α.Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3ο

Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΠΕΛΛΑΣ

Ο Νομός Πέλλας είναι κατά βάση γεωργική περιοχή με κύρια απασχόληση του πληθυσμού στον γεωργικό τομέα παραγωγής. Ο πληθυσμός των τριών επαρχιών του- Εδεσσας, Γιαννιτσών, Αλμωπίας- ανέρχεται στους 140.000 περίπου κατοίκους. Παρουσιάζει αρκετά υψηλό οικονομικά ενεργό πληθυσμό, που ανέρχεται σε 65.000 άτομα περίπου. Από αυτά οι 38.000 απασχολούνται στον πρωτογενή τομέα παραγωγής, 17.500 στον δευτερογενή τομέα και 8.500 στον τριτογενή. Στον νομό μας λειτουργεί ένας αριθμός επιχειρήσεων ο οποίος κατά διαστήματα διαφοροποιείται. Και τούτο διότι, όπως είναι γνωστό, αυτή η κατάσταση επιρεάζεται από τους νόμους της ελεύθερης οικονομίας, δηλαδή την προσφορά και ζήτηση εργασίας, την προσφορά και τη ζήτηση των παραδόμενων προϊόντων, το κόστος γενικά, τον ανταγωνισμό τα κίνητρα που ενδεχομένως θεσπίζει η πολιτεία για να υποστηρίξει την λειτουργία των επιχειρήσεων ή την ίδρυση άλλων νέων κ.λ.π. Από στοιχεία της Διεύθυνσης Απασχόλησης και Εργασίας, προκύπτει ότι κατά το έτος 1998 λειτουργούσαν στον νομό μας 3.250 περίπου επιχειρήσεις, που απασχόλησαν 30.000 εργαζόμενους.

Οι επιχειρήσεις του νομού μας κατά κανόνα δεν αντιμετωπίζουν προβλήματα έλλειψης προσωπικού, διότι δεν απασχολούν μεγάλο αριθμό ειδικευμένου προσωπικού. Οι ανάγκες τους συνίστανται κυρίως στην εξασφάλιση ανειδίκευτων εργατών, τις οποίες καλύπτουν από την τοπική αγορά εργασίας. Επισημαίνεται ότι το χαρακτηριστικό στοιχείο του εργατικού δυναμικού που απασχολείται στον δευτερογενή και τριτογενή τομέα σε μικρό μόνο ποσοστό αποτελείται από αμιγείς εργάτες (βιομηχανικούς εργαζομένους) όπως συνήθως συμβαίνει στα αστικά κέντρα. Ενώ κατά το μεγαλύτερο ποσοστό αποτελείται από εργαζόμενους που, εκτός από την απασχόλησή τους σε επιχειρήσεις του νομού μας, παράλληλα απασχολούνται και σε γεωργικές εργασίες σαν κύριοι αγροτεμαχίων, οικογενειακών γεωργικών κλήρων κ.λ.π.

Οι σημαντικότεροι κλάδοι απασχόλησης είναι:

α) τομέας μεταποίησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων

β) ιατισμός

γ) κλωστοϋφαντουργίας

δ) τομέας λιανικού εμπορίου και υπηρεσιών

ε) οικοδομικές εργασίες

Ο τομέας μεταποίησης και εμπορίας αγροτικών προϊόντων περιλαμβάνει τη μεταποίηση και εξαγωγή αγροτικών προϊόντων (κονσερβοποιίας), καθώς και την διακίνηση στις αγορές εσωτερικού και εξωτερικού νωπών φρούτων και λαχανικών (διαλογητήρια). Οι επιχειρήσεις αυτού του τομέα λειτουργούν κατά κανόνα σε εποχιακή βάση. Αυτή την εποχή στις επιχειρήσεις αυτές απασχολείται μεγάλος αριθμός προσωπικού, ως επί το πλείστον ανειδίκευτοι εργάτες. Έτσι ο τομέας αυτός επί σειρά ετών αποτελούσε πηγή για την εξασφάλιση σημαντικών οικονομικών πόρων για τον νομό μας και τον πληθυσμό του και συναλλαγματικού οφέλους για την χώρα μας. Σταδιακά όμως άρχισαν να σημειώνονται φαινόμενα κάμψης. Επιχειρήσεις αυτού του κλάδου άρχισαν να διακόπτουν την λειτουργία τους, κυρίως για οικονομικούς λόγους.

Σοβαρό πρόβλημα στην λειτουργία επιχειρήσεων και την απασχόληση προσωπικού παρατηρήθηκε και στον κλάδο του ιματισμού. Μέχρι το 1989 στον νομό μας λειτουργούσαν οργανωμένες επιχειρήσεις εμπορίας ενδυμάτων και φασόν με σημαντικό αριθμό εργαζομένων, συνολικά απασχολούνταν πάνω από 2.000 εργαζόμενους. Παράλληλα λειτουργούσε σε όλες τις επιχειρήσεις του νομού μας ένας σημαντικός αριθμός (120 περίπου) μικροεπιχειρήσεων-βιοτεχνιών, με αριθμό εργαζομένων κάτω των δέκα ατόμων. Αυτό το χρονικό διάστημα, κατά το οποίο ανθούσε ο ιματισμός στον νομό μας, το υψηλό κόστος εργασίας στις επιχειρήσεις αυτού του τομέα αντιμετωπιζόταν με επιδοτήσεις του δημοσίου, Ε.Ε, Ο.Α.Ε.Δ., κ.λ.π. Από το 1989 όμως άρχισε η περικοπή των επιδοτήσεων και διευκολύνσεων, οπότε το κόστος εργασίας έγινε ασύμφορο. Κάποιοι από αυτούς τους επιχειρηματίες (ίσως καλύτερα οργανωμένοι) μετέφεραν την λειτουργία των επιχειρήσεών τους σε γειτονικές χώρες (Αλβανία, Σκόπια, Βουλγαρία), όπου το εργατικό κόστος είναι ασύγκριτα χαμηλό.

Από όλα αυτά λοιπόν προκύπτει ότι έχει σημειωθεί ακόμη ένα πλήγμα στην απασχόληση του ενεργού πληθυσμού του Νομού Πέλλας. Εξάλλου, και στον τομέα της κλωστοϋφαντουργίας παρατηρείται πορεία κάμψης. Σημιώνεται ότι στον νομό μας λειτουργούσαν μεγάλες και οργανωμένες επιχειρήσεις αυτού του κλάδου. Αναφέρεται η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΑ, η οποία κατά την περίοδο 1980-85 απασχολούσε περίπου χίλια άτομα και ήταν φημισμένη για τις ικανοποιητικές οικειοθελείς παροχές της κατά την περίοδο της ανθηρής οικονομικής της κατάστασης. Επίσης ως οργανωμένες επιχειρήσεις αναφέρονται τα ΚΛΩΣΤΗΡΙΑ ΠΕΛΛΗΣ, η ΒΕΡΛΑΝ και από το 1992 η ΚΟΒΛΑΝ. Στις επιχειρήσεις αυτές συνολικά απασχολούνταν περίπου 1.400 άτομα. Όμως αυτές είχαν να αντιμετωπίσουν τον ανταγωνισμό άλλων ομοειδών επιχειρήσεων, που λειτουργούν σε χώρες της Ασίας κυρίως, όπου το κόστος των παραγόμενων προϊόντων είναι πολύ χαμηλό. Έτσι, για να επιβιώσουν, χρειάστηκε να προβούν σε μείωση προσωπικού. Βέβαια δεν προχώρησαν σε απολύσεις. Απλά εφάρμοσαν το μέτρο της οικειοθελούς αποχώρησης με κίνητρα και φυσικά δίχως νέες προσλήψεις.

Από την άλλη πλευρά υπάρχει και το πρόβλημα απασχόλησης των αλλοδαπών, το οποίο ως ένα βαθμό επηρεάζει επίσης την ανεργία. Κατ' αρχήν υπάρχουν χιλιάδες περιπτώσεις αλλοδαπών που διαμένουν στην περιοχή μας με άδεια παραμονής σαν σύζυγοι ημεδαπών. Συνήθως ενδιαφέρονται να πασχοληθούν σε εποχιακές επιχειρήσεις ή κέντρα διασκέδασης. Κατά το έτος 1998, από τις 37 συνολικά άδειες εργασίας, οι 35 αφορούσαν παρόμοιες περιπτώσεις. Όμως η πιο σημαντική πλευρά του θέματος της απασχόλησης των αλλοδαπών αφορά τους λαθρομετανάστες. Αυτοί, όπως είναι γνωστό, έχουν κατακλύσει τον νομό μας και είναι υπηκοότητας κυρίως αλβανικής και από τις χώρες της πρώην ΕΣΣΔ. Είναι γνωστό επίσης ότι από το 1992, που εμφανίστηκαν για πρώτη φορά στην χώρα μας, μέχρι πρόσφατα διακινούνταν παράνομα. Απασχολούνται κατά κανόνα σε γεωργικές εργασίες.

Επίσης, ένα άλλο χαρακτηριστικό στοιχείο είναι ότι το ποσοστό της ανεργίας παρουσιάζει αύξηση λόγω αποστολής των εργασιών των εποχιακών επιχειρήσεων (οικοδομικές εργασίες, κονσερβοποιία κ.λ.π.).

Αντίθετα παρουσιάζει μείωση κατά τους θερινούς μήνες. Συμπερασματικά, όλα τα θέματα και τα στοιχεία που εκτέθηκαν πιο πάνω, μαζί με τους σχετικούς αριθμούς, καταδεικνύουν πορεία οικονομικής κάμψης και στασιμότητας, με επιπτώσεις επιβαρυντικές για την πρόοδο και τη διατήρηση σε ικανοποιητικό επίπεδο του βιοτικού επιπέδου του πληθυσμού του Νομού Πέλλας.

ΠΗΓΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ : 1^ο ΑΝΑΓΥΪΣΙΑΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΝΟΜΟΥ ΠΕΛΛΑΣ

3.1 –Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ-

Η σύνθεση της απασχόλησης κατά φύλο σύμφωνα με τα στοιχεία που προκύπτουν από τις απογραφές στις 14 Μαρτίου 1971, 5 Απριλίου 1981 και 17 Μαρτίου 1991 παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

ΦΥΛΟ	ΑΠΑΣΧ/ΝΟΙ '71	ΑΠΑΣΧ/ΝΟΙ '81	ΑΠΑΣΧ/ΝΟΙ '91
ΑΝΔΡΕΣ	34.764	36.124	37.667
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	17.208	14.040	14.644
ΣΥΝΟΛΑ	51.972	50.164	52.321

ΠΗΓΗ:Ε.Σ.Υ.Ε.

Τα πρώτα συμπεράσματα που μπορούμε να παρατηρήσουμε από τον παραπάνω πίνακα είναι πως οι απασχολούμενοι στο μεγαλύτερο τους ποσοστό είναι άντρες ενώ οι γυναίκες εκτοπίζονται σε μεγάλο βαθμό από τον τομέα της απασχόλησης.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι ποσοστιαίες μεταβολές των απασχολουμένων κατά φύλο από έτος σε έτος. Έτσι έχουμε:

ΦΥΛΟ	ΠΟΣΟΣΤ.ΜΕΤ. '71	ΠΟΣΟΣΤ.ΜΕΤ. '81	ΠΟΣΟΣΤ.ΜΕΤ. '91
ΑΝΔΡΕΣ	66,8%	72%	72%
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	33,2%	28%	28%
ΣΥΝΟΛΑ	100%	100%	100%

ΠΗΓΗ:Ε.Σ.Υ.Ε.

Τα ποσοστά τα οποία προκύπτουν από τον παραπάνω πίνακα μας βοηθούν να γιάλουμε ορισμένα συμπεράσματα για την απασχόληση τόσο των ανδρών όσο και των γυναικών. Όσον αφορά τον ανδρικό πληθυσμό, βλέπουμε ότι υπάρχει μια μικρή αύξηση στην συμμετοχή τους στην απασχόληση από το 1971 έως το 1981 η οποία κυμαίνεται στο 5,2%. Ξνώ αντίθετα παρατηρείται μία σταθερότητα στην συμμετοχή τους, από το 1981 έως το 1991, η οποία κυμαίνεται στο 72%.

Σε αντίθεση με την ανδρική συμμετοχή στην απασχόληση, βρίσκεται η γυναικεία συμμετοχή η οποία από το 1971 έως το 1981 παρουσιάζει μια μικρή μείωση, η οποία κνέρχεται στο 5,2%.

Από το 1981 έως το 1991, εξακολουθεί να υφίσταται αυτό το ποσοστό της μείωσης στην συμμετοχή των γυναικών στην απασχόληση. Εάν συνεχίσουν να υπάρχουν αυτά τα ποσοστά, προβλέπεται να είναι το μέλλον αυτών των γυναικών δυσοίονο, χωρίς προοπτικές, ευκαιρίες για να δείξουν τις ικανότητες και τις δυνατότητές τους, χωρίς όνειρα για μια καλύτερη ζωή, για ένα καλύτερο αύριο...

3.2 Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑ

Η σύνθεση της απασχόλησης κατά ηλικία, σύμφωνα με τα στοιχεία που προκύπτουν από τις απογραφές στις 14 Μαρτίου 1971, 5 Απριλίου 1981 και 17 Μαρτίου 1991, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

Έτσι έχουμε:

ΗΛΙΚΙΑ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ '71	ΓΥΝΑΙΚΕΣ '91	ΑΝΔΡΕΣ '71	ΑΝΔΡΕΣ '91
10-14	568	66	680	211
15-19	1.832	743	2.816	1.331
20-24	1.776	1.699	2.128	3.385
25-29	1.652	2.110	3.476	4.353
30-34	2.364	2.080	4.484	4.562
35-44	4.872	3.404	9.872	8.171
45-54	2.304	2.822	4.860	8.424
55-64	1.468	1.607	4.424	6.518
65↑	372	113	2.024	722
ΣΥΝΟΛΑ	17.208	14.644	34.764	37.677

ΠΗΓΗ: Ε.Σ.Υ.Ε.

*Από την απογραφή στις 5 Απριλίου 1981 τα στοιχεία είναι πολύ συγκεντρωτικά και για τον λόγο αυτό δεν έχουμε παραθέσει αντίστοιχη στήλη στον πίνακα.

Με βάση τον παραπάνω πίνακα, δυστηχώς για άλλη μια φορά επιβεβαιώνονται τα αρχικά μας συμπεράσματα. Δηλαδή, το γεγονός ότι, ο γυναικείος πληθυσμός όσο περνούν τα χρόνια μειώνεται σαν ποσοστό από τον χώρο εργασίας, ενώ αντίθετα ο ανδρικός πληθυσμός όσο περνούν τα χρόνια, παρατηρούμε ότι εντάσσεται όλο και περισσότερο στον τομέα της απασχόλησης.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται οι ποσοστιαίες μεταβολές των απασχολουμένων κατά ηλικία από έτος σε έτος. Έτσι έχουμε:

ΗΛΙΚΙΑ	Π.Μ. ΓΥΝΑΙΚΩΝ '71	Π.Μ. ΓΥΝΑΙΚΩΝ '81	Π.Μ. ΑΝΔΡΩΝ '71	Π.Μ. ΑΝΔΡΩΝ '91
10-14	3,3%	0,6%	2,1%	0,6%
15-19	10,6%	5,1%	8,1%	3,5%
20-24	10,3%	11,6%	6,1%	9,0%
25-29	9,6%	14,4%	10,0%	11,6%
30-34	13,7%	14,2%	12,9%	12,1%
35-44	28,4%	23,2%	28,4%	21,7%
45-54	13,4%	19,2%	13,9%	22,4%
55-64	8,5%	10,9%	12,7%	17,2%
65↑	2,2%	0,8%	5,8%	1,9%
ΣΥΝΟΛΑ	100%	100%	100%	100%

ΠΗΓΗ:Ε.Σ.Υ.Ε.

Τα ποσοστά τα οποία προκύπτουν από τον παραπάνω πίνακα μας βοηθούν να καταλάβουμε, ότι η μεγαλύτερη συμμετοχή της γυναικείας απασχόλησης αντιστοιχεί στην ηλικία των 35-44 ετών, αφού τα ποσοστά σε αυτήν την ηλικία είναι τα μεγαλύτερα. Μέχρι το 1971 το ίδιο συνέβαινε και με τον ανδρικό πληθυσμό, δηλαδή τα μεγαλύτερα ποσοστά της απασχόλησης αντιστοιχούσαν στην ηλικία των 35-44 ετών. Τα δεδομένα αυτά διαφοροποιούνται όμως την περίοδο του 1991, όπου το μεγαλύτερο ποσοστό της ανδρικής απασχόλησης κυμαίνεται στην ηλικία των 44-54 ετών.

3.3 Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ

Η σύνθεση της απασχόλησης κατά οικονομική δραστηριότητα σύμφωνα με τα στοιχεία της 17^{ης} Μαρτίου 1991 είναι η εξής:

- ΑΝΔΡΕΣ -

ΟΜΑΔΕΣ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ

Α/Α	ΟΜΑΔΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜ ΔΡΑΣΤΗΡ.	ΣΥΝΟΛΟ	ΕΠΙΣΤΗΜ. ΕΛΕΥΘΕΡ. ΕΠΑΓΓΕΛ.	ΑΝΩΤΕΡ. ΔΙΟΙΚΗΤ. ΣΤΕΛΕΧ	ΥΠΑΛ. ΓΡΑΦ.	ΕΜΠΟΡ. ΚΑΙ ΠΩΛΗΤ.	ΠΑΡΟΧ. ΥΠΗΡΕΣ	ΓΕΩΡΓ. ΚΤΗΝ. ΥΛΟΤ. ΑΛΙΕΙΣ	ΤΕΧΝΙ ΕΡΓΑΤ ΧΕΙΡΙΣ ΜΕΤ.Μ	ΑΣΑΦΕΣ ΕΠΑΓ.	<ΝΕΟΙ>	ΔΕΝ ΔΗΛΩΣ
1	ΓΕΩΡΓΙΑ	19.702	23	1	4	5	5	19.635	24	5	-	-
2	ΟΡΥΧΕΙΑ	68	4	1	1	2	-	1	57	1	-	1
3	ΒΙΟΜ.ΜΕΤ	3.739	57	91	110	96	78	18	3.257	30	-	2
4	ΗΛΕΚ.ΡΕΥ	322	20	6	98	2	13	3	178	2	-	-
5	ΚΑΤΑΣΚ.	2.374	16	25	6	4	1	2	2.316	3	-	-
6	ΕΜΠΟΡΙΟ	4.532	79	16	130	2.320	963	10	1.008	5	-	-
7	ΜΕΤΑΦΟΡ.	1.897	20	9	319	13	9	3	1.523	-	-	-
8	ΧΡΗΜ.ΟΡΓ	314	16	49	165	63	5	-	13	3	-	-
9	ΛΟΙΠ. ΥΠΗ	4.066	1.725	71	605	70	1.066	98	416	14	-	-
10	<ΝΕΟΙ>	1.590	-	-	-	-	-	-	-	-	1.590	-
11	ΔΕΝ ΔΗΛ.	1.696	32	21	77	52	35	5	315	193	-	966
ΣΥΝ.		40.300	1.992	290	1.515	2.627	2.175	19.775	9.107	256	1.590	969

- ΓΥΝΑΙΚΕΣ -

ΟΜΑΔΕΣ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ

Α/Α	ΟΜΑΔΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜ ΔΡΑΣΤΗΡ.	ΣΥΝΟΛΟ	ΕΠΙΣΤΗΜ. ΕΛΕΥΘΕΡ. ΕΠΑΓΓΕΛ.	ΑΝΩΤΕΡ. ΔΙΟΙΚΗΤ. ΣΤΕΛΕΧ	ΥΠΑΛ. ΓΡΑΦ.	ΕΜΠΟΡ. ΚΑΙ ΠΩΛΗΤ.	ΠΑΡΟΧ. ΥΠΗΡΕ	ΓΕΩΡΓ. ΚΤΗΝ. ΥΛΟΤ. ΑΛΙΕΙΣ	ΤΕΧΝΙ ΕΡΓΑ. ΧΕΙΡΙΣ ΜΕΤ.Μ	ΑΣΑΦΕΣ ΕΠΑΓ.	<ΝΕΟΙ>	ΔΕΝ ΔΗΛΩΣ
1	ΓΕΩΡΓΙΑ	6.227	6	-	5	8	-	6208	3	3	-	1
2	ΟΡΥΧΕΙΑ	3	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-
3	ΒΙΟΜ.ΜΕΤ	3.078	34	21	130	44	102	8	2715	22	-	2
4	ΗΛΕΚ.ΡΕΥ	17	2	1	8	-	5	-	1	-	-	-
5	ΚΑΤΑΣΚ.	16	2	-	4	3	-	-	9	-	-	-
6	ΕΜΠΟΡΙΟ	1.626	54	1	139	1099	274	8	58	-	-	-
7	ΜΕΤΑΦΟΡ	97	4	4	54	5	18	-	12	-	-	-
8	ΧΡΗΜ.ΟΡΓ	179	4	12	96	45	17	-	1	-	-	-
9	ΛΟΙΠ. ΥΠΗ	3.093	3726	32	620	24	639	3	43	4	-	2
10	<ΝΕΟΙ>	1.337	-	-	-	-	-	-	-	-	1337	-
11	ΔΕΝ ΔΗΛ.	955	19	2	103	25	22	1	99	111	-	573
ΣΥΝ.		16.628	3851	73	1159	1253	1077	6228	2944	140	1337	578

Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής της 14^{ης} Μαρτίου 1971 έχουμε:

ΦΥΛΟ ΟΜΑΔ ΗΛΙΚ.	ΟΙΚΟΝ. ΕΝΕΡΓ.	ΓΕΩΡΓ. ΚΤΗΝ. ΔΑΣΗ ΘΗΡΑ ΑΛΙΕΙΑ	ΛΑΤΟΜ. ΑΛΥΚ. ΜΕΤΑΛ. ΟΡΥΧ.	ΒΙΟΜ. ΒΙΟΤΕ.	ΗΛΕΚΤ. ΥΠΗΡ. ΥΔΡΕ.	ΔΗΜΟΣ. ΕΡΓΑ. ΟΙΚΟΔ.	ΞΕΝΟΔ. ΕΜΠΟΡ. ΕΣΤΙ.	ΜΕΤΑΦ. ΑΠΟΘ. ΕΠΙΚΟΙ.	ΤΡΑΠ. ΑΣΦΑΛ. ΑΚΙΝ.	ΥΠΗΡΕ- ΣΙΕΣ	ΔΕΝ ΔΗΛΩΣΑΝ
ΑΝΔΡΕΣ	34.764	24.132	32	2.616	176	1.960	2.212	1.384	224	1.808	220
10-14	680	508	-	104	-	20	24	4	-	8	12
15-19	2.816	1.988	4	496	-	08	68	24	4	12	12
20-24	2.128	1.304	-	248	8	232	64	124	52	28	68
25-29	3.476	2.172	4	332	28	276	224	184	40	168	48
30-34	4.484	2.624	-	424	40	404	280	252	60	388	12
35-44	9.872	6.648	16	564	76	460	744	504	36	788	36
45-54	4.860	3.448	4	272	20	216	416	180	20	268	16
55-64	4.424	3.596	4	144	4	124	304	96	12	132	8
65†	2.024	1.844	-	32	-	20	88	16	-	16	8
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	17.208	14.608	-	688	24	8	512	104	64	1.036	164
10-14	568	504	-	36	-	-	8	-	-	12	8
15-19	1.832	1.512	-	156	4	-	56	20	-	52	32
20-24	1.776	1.332	-	92	4	-	36	16	24	256	16
25-29	1.652	1.220	-	80	4	-	80	8	16	220	24
30-34	2.364	1.972	-	92	-	4	72	28	8	172	16
35-44	4.872	4.320	-	124	8	4	132	20	16	216	32
45-54	2.304	2.016	-	96	-	-	80	12	-	76	24
55-64	1.468	1.376	-	8	4	-	40	-	-	28	12
65†	372	356	-	4	-	-	8	-	-	4	-

ΠΗΓΗ:ΕΣΥΕ

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα στοιχεία των απασχολούμενων σύμφωνα με τις απογραφές του 1971, 1981, 1991

ΤΟΜΕΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	ΕΡΓΑΖΟΜ. 1971	ΠΟΣΟΣΤΟ %	ΕΡΓΑΖΟΜ. 1981	ΠΟΣΟΣΤΟ %	ΕΡΓΑΖΟΜ. 1991	ΠΟΣΟΣΤΟ %
Α' ΓΕΝΗΣ	38.740	30,72%	38.880	35,44%	37.663	27,14%
Β' ΓΕΝΗΣ	3.304	2,62%	3.340	3,04%	16.850	12,14%
Γ' ΓΕΝΗΣ	9.928	7,87%	9.967	9,08%	8.425	6,07%
ΣΥΝΟΛΑ	51.972	41,21%	52.187	47,56%	62.938	45,35%

ΠΗΓΗ:Ε.Σ.Υ.Ε.

Ο Νομός Πέλλας χαρακτηρίζεται παραδοσιακά, από την επικράτηση των παραγωγικών εκείνων δραστηριοτήτων που ανήκουν στον πρωτογενή και τον δευτερογενή τομέα παραγωγής και σκιαγραφούν το παραγωγικό προφίλ ενός αγροτικού κατεξοχόν χώρου. Όλα αυτά πιστοποιούνται και από τους παραπάνω πίνακες που μας παρουσιάζουν την σύνθεση της απασχόλησης κατά την οικονομική τους δραστηριότητα και κατά φύλο.

Παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού, 48,9% για τους άνδρες και 37,44% για τις γυναίκες απασχολούνται στον τομέα της γεωργίας, κτηνοτροφίας κ.α. και αυτό γιατί η γεωργία παραμένει ο πιο σοβαρός τομέας για την ανάπτυξη του Νομού Πέλλας, με τις αλλαγές βεβαίως και τις προσαρμογές που απαιτούνται. Σαφώς ο προγραμματισμός στον γεωργικό τομέα δεν είναι εύκολη υπόθεση. Απαιτείται αφ' ενός μεν την ενεργοποίηση και εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού, που θα ασχοληθεί με την νέα γεωργία και αφ' ετέρου την καλή λειτουργία του δημοσίου τομέα που θα σχεδιάσει και θα επιβλέψει την αναδιάρθρωσή του.

Ωστόσο όμως τα ποσοστά αυτά διαφοροποιούνται, και αυτό διότι η δεύτερη οικονομική δραστηριότητα των ανδρών με ποσοστό 11,2% είναι το εμπόριο, οι κατασκευές, τα ξενοδοχεία κ.α. , ενώ με ποσοστό 10,0% έρχεται η τρίτη οικονομική τους δραστηριότητα που είναι οι λοιπές υπηρεσίες. Στον γυναικείο τομέα οι οικονομικές δραστηριότητες διαφοροποιούνται τόσο σαν ποσοστά, όσο και στον τομέα της οικονομικής δραστηριότητας. Η πρώτη οικονομική δραστηριότητα των γυναικών καταλαμβάνει το 37,44% στην γεωργία, κτηνοτροφία κ.α. Η δεύτερη οικονομική δραστηριότητα καταλαμβάνει το 18,62% στις λοιπές υπηρεσίες και η τρίτη καταλαμβάνει το 18,52% στην μεταποιητική βιομηχανία. Οι υπόλοιποι τομείς καταλαμβάνουν ένα μικρό μέρος του πληθυσμού του Νομού Πέλλας, για τον λόγο αυτό παρουσιάζουν και μικρά ποσοστά. Πάντως αξίζει να αναφέρουμε ότι ο πρωτογενής τομέας παραγωγής είναι ο τομέας εκείνος που έχει την μεγαλύτερη συμμετοχή του πληθυσμού του Νομού Πέλλας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4ο

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΠΕΛΛΑΣ

ΑΝΕΡΓΙΑ ⇒ Η σημαντικότερη απειλή για την αγορά εργασίας

Σε προσωπικό επίπεδο ο άνεργος δεν ενδιαφέρεται για τους αριθμούς, οι οποίοι, ενώ τείνουν να μαζικοποιούν τα ποσοστά της ανεργίας, εντούτοις αποτυπώνουν το πρόβλημα στις πραγματικές του διαστάσεις. Ο άνεργος ενδιαφέρεται κυρίως για τη διερεύνηση των δυνατοτήτων επίλυσης του προσωπικού του προβλήματος. Ενδιαφέρεται για το πώς θα λιώσει ξανά χρήσιμος στην κοινωνία, για το πώς θα επανενταχθεί στους κόλπους της.

Τί είναι όμως ο εφιάλτης της ανεργίας και ποιές είναι οι βασικές μορφές της;

Η αυξομείωση του επιπέδου της απασχόλησης, που είναι συνάρτηση της ανάκαμψης ή της κρίσης της οικονομίας, επηρεάζει, όπως είναι γνωστό, τα ποσοστά της ανεργίας. Ένα σημαντικό μεθοδολογικό πρόβλημα είναι ο τρόπος καταγραφής των ανέργων. Το πρώτο σημείο που πρέπει να διευκρινιστεί είναι ότι τα αναφερόμενα ως ποσοστά ανεργίας είναι επί του συνόλου του εργατικού δυναμικού και όχι επί του συνόλου του πληθυσμού.

Το δεύτερο σημείο που χρήζει διευκρίνισης είναι ότι τα ποσοστά της ανεργίας διαμορφώνονται με βάση τους επίσημα εγγεγραμμένους ως μη έχοντες απασχόληση, με βάση τα στοιχεία του ΟΑΕΔ και της ΕΣΥΕ. Ο λόγος που γίνεται η συγκεκριμένη αναφορά είναι γιατί η παραπάνω μεθόδευση αλλοιώνει τα πραγματικά στοιχεία της ανεργίας. Τα επίσημα στοιχεία για την ανεργία δεν απεικονίζουν την πραγματική διάσταση του προβλήματος, αφού ένας αριθμός ατόμων οι οποίοι είναι εκτός εργασίας δε δηλώνουν άνεργοι.

Ταυτόχρονα, υπάρχει ένας συγκεκριμένος αριθμός ανέργων οι οποίοι, όντας απογοητευμένοι από την προσπάθειά τους για εξεύρεση απασχόλησης, δεν ψάχνουν για δουλειά. Η κατηγορία αυτή των ανέργων αποκαλείται «αποθαρρημένοι άνεργοι» και δεν προσμετρείται στα επίσημα ποσοστά ανεργίας. Πρόσφατες έρευνες που διεξήχθησαν αναφέρουν ότι το ποσοστό των αποθαρρημένων ανέργων συνεχώς αυξάνεται, με αποτέλεσμα να είμαστε αντιμέτωποι με το φαινόμενο της λανθάνουσας ανεργίας. Έτσι, με βάση τις παραπάνω διαπιστώσεις, πιστεύεται ότι τα πραγματικά ποσοστά ανεργίας είναι αρκετά υψηλότερα.

4.1 Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ

Η σύνθεση της ανεργίας κατά φύλο στο Νομό Πέλλας, όπως αυτή παρουσιάζεται, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΣΥΕ στις **17 Μαρτίου 1991** είναι τα εξής:

ΦΥΛΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΕΡΓΩΝ	ΑΠΟ ΑΥΤΟΥΣ ΝΕΟΙ
ΑΝΔΡΕΣ	2.623	1.590
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	1.994	1.337
ΣΥΝΟΛΟ	4.617	2.927

Τα πρώτα συμπεράσματα που βγάζουμε από τον παραπάνω πίνακα είναι ότι έχουμε αρκετούς άντρες ανέργους από τους οποίους το 60.6% είναι νέοι και στις γυναίκες οι νέοι ανεργοί ανέρχονται στο ποσοστό 67%. Βλέπουμε λοιπόν ότι η νεολαία σήμερα αντιμετωπίζει σοβαρά προβλήματα ανεργίας.

Η σύνθεση της ανεργίας κατά φύλο στο Νομό Πέλλας, σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΣΥΕ, σύμφωνα με τα στοιχεία στις **5 Απριλίου 1981**.

ΦΥΛΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΕΡΓΩΝ	ΑΠΟ ΑΥΤΟΥΣ ΝΕΟΙ
ΑΝΔΡΕΣ	1.152	849
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	871	713
ΣΥΝΟΛΟ	2.023	1.562

Τα στοιχεία για την ανεργία κατά φύλο σύμφωνα με την απογραφή του πληθυσμού στις **19 Μαρτίου 1961** αναφέρονται στο σύνολο της Ελλάδας και είναι τα εξής:

ΦΥΛΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΕΡΓΩΝ
ΑΝΔΡΕΣ	124.800
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	114.100
ΣΥΝΟΛΟ	238.900

4.2 Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑ

Η σύνθεση της ανεργίας κατά ηλικία σύμφωνα με τα στοιχεία στις 17 Μαρτίου 1991 είναι τα εξής:

-ΑΝΔΡΕΣ-

ΗΛΙΚΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΕΡΓΩΝ	ΑΝΕΡΓΟΙ ΑΠΟ ΑΥΤΟΥΣ ΝΕΟΙ
10-14	54	50
15-19	382	350
20-24	924	774
25-29	473	300
30-34	244	68
35-39	139	19
40-44	106	9
45-49	87	7
50-54	96	8
55-59	82	5
60-64	30	-
65-69	6	-
70-74	-	-
75↑	-	-
ΣΥΝΟΛΟ	2623	1592

-ΓΥΝΑΙΚΕΣ-

ΗΛΙΚΙΑ	ΣΥΝΟΛΟ ΑΝΕΡΓΩΝ	ΑΝΕΡΓΟΙ ΑΠΟ ΑΥΤΟΥΣ ΝΕΟΙ
10-14	23	23
15-19	408	374
20-24	751	634
25-29	335	204
30-34	163	60
35-39	104	23
40-44	64	9
45-49	50	4
50-54	42	4
55-59	38	2
60-64	11	-
65-69	5	-
70-74	-	-
75↑	-	-
ΣΥΝΟΛΟ	1994	1337

Τα συμπεράσματα που βγάζουμε για την ανεργία στη χώρα μας με γνώμονα την ηλικία των ανέργων είναι ότι το πρόβλημα είναι εντονότερο από 15 ετών ως 29 ετών και κυρίως από 20-24 ετών το πρόβλημα διογκώνεται τόσο στους άνδρες όσο και στις γυναίκες.

Άτομα τα οποία βρίσκονται στο πιο παραγωγικό και δημιουργικό στάδιο της ηλικίας τους παραμένουν αδρανείς, χωρίς απασχόληση, δουλειά, μέλλον...

Οι επιπτώσεις από αυτή την αδράνειά τους είναι αρνητικές όχι μόνο για την οικονομία της χώρας μας, αλλά και για τα ίδια τα άτομα, τα οποία δεν μπορούν να προσαρμοστούν με τις εξελίξεις αυτής της κοινωνίας.

Παρακάτω παραθέτουμε μια έρευνα της ΕΣΥΕ για το εργατικό δυναμικό της Ελλάδας από το 1996-1998.

ΘΥΛΟ-ΧΗΙΚΙΑ	1996	1997	Α ΤΡΙΜΗΝΟ 1998	Β ΤΡΙΜΗΝΟ 1998	Γ ΤΡΙΜΗΝΟ 1998	Δ ΤΡΙΜΗΝΟ 1998
ΑΝΔΡΕΣ	167.100	173000	213.000	188.800	181.500	196.000
10-14	500	800	-	-	-	-
15-19	16.400	15.700	19.000	16.600	18.400	19.400
20-24	41.200	42.900	51.900	48.400	46.600	45.500
25-29	35.300	37.200	41.600	37.500	35.400	40.100
30-44	43.000	41.800	56.200	49.400	46.400	51.100
45-64	29.900	33.700	43.000	35.800	32.900	37.900
65Ή	800	800	1.300	1.200	1.800	1.900
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	279.300	267.300	305.200	289.800	297.200	306.000
10-14	200	100	-	-	-	-
15-19	33000	26.400	31.900	27.200	33.000	31.300
20-24	76.500	75.700	82.100	76.100	79.700	79.900
25-29	59.700	54.200	56.900	61.300	61.100	62.000
30-44	81.300	80.400	99.900	92.100	92.500	98.100
45-64	27.800	30.000	33.600	32.400	30.000	33.700
65Ή	700	400	800	700	900	1.000

Σύμφωνα με αυτή την τελευταία έρευνα για την ανεργία στην χώρα μας παρατηρούμε ότι οι γυναίκες είναι αυτές που πλήττονται περισσότερο από την μάστιγα της ανεργίας και σε πιο μεγάλους βαθμούς. Αυτό το οποίο είναι αξιοσημείωτο και θλιβερό ίσως, είναι ότι τα πιο μεγάλα ποσοστά της ανεργίας παρουσιάζονται στην ηλικία των 20-24 ετών τόσο στους άντρες όσο και στις γυναίκες. **Δυστυχώς ... κάτι ανάλογο συμβαίνει και στο Νομό Πέλλας.**

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα στοιχεία των ανέργων σύμφωνα με τα στοιχεία που προκύπτουν από τις απογραφές 1961, 1971, 1981, 1991. Έτσι έχουμε:

ΑΠΟΓΡΑΦΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΑΝΕΡΓΟΙ	ΠΟΣΟΣΤ. ΜΕΤΑΒ.
1961	124.845	238,9	0,19%
1971	126.085	*	*
1981	109.689	2.023	1,84%
1991	138.761	4.617	3,33%

*Για το έτος 1971 είναι ελλιπή τα διαθέσιμα στοιχεία
ΠΗΓΗ: ΕΣΥΕ

4.3 -ΥΠΟΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ-

Ο όρος της υποαπασχολήσεως έχει διαφορετικό περιεχόμενο από τον άλλο οικονομικό όρο της απασχόλησης (παροχή εργασίας των εργαζομένων στους διάφορους τομείς της οικονομίας π.χ. γεωργία). Τα οικονομικά αυτά φαινόμενα προκάλεσαν το άμεσο ενδιαφέρον τόσο των οικονομολόγων, όσο και των κοινωνιολόγων εδώ και πολλά χρόνια όπως π.χ. του Τζέιμς Μιλ, του Καρλ Μαρξ, του Μάλθους, του Σμιθ κ.ά. Το μεγαλύτερο ενδιαφέρον απέκτησε η έρευνα αυτή μετά τη λήξη του Β' παγκοσμίου πολέμου, οπότε τα πάντα είχαν καταστραφεί και η ανεργία ήταν κάτι συνηθισμένο για εκατομμύρια ανθρώπους. **Με τον όρο «υποαπασχόληση» εννοούμε την κατάσταση εκείνη κατά την οποία οι άνθρωποι δεν εργάζονται οκτώωρο, αλλά μόνο για λίγες ώρες ή και καθόλου, ζώντας σε βάρος των άλλων ή όταν παρέχεται εργασία σε μη παραγωγικές εργασίες, αλλά παρασιτικές όπως τις λένε, π.χ. η πώληση λαχείων από νέους ανθρώπους.**

Η υποαπασχόληση όμως δεν οφείλεται μόνο στην θέληση των ανθρώπων, αλλά και στο μέγεθος της οικονομικής αναπτύξεως μιας χώρας. Δηλαδή όταν οι θέσεις για εργασία μέσα σε μια χώρα είναι λίγες, ασφαλώς δεν επαρκούν για την πλήρη απασχόληση όλων των πολιτών, με αποτέλεσμα την ύπαρξη ανεργίας.

Η διαφορά ανεργίας και υποαπασχόλησης έγκειται στο ότι στην ανεργία έχουμε ολοκληρωτική μη απασχόληση, ενώ στην υποαπασχόληση υπάρχει απασχόληση όχι όμως πλήρη.

Η επέκταση της υποαπασχόλησης μέσα από την μείωση του αριθμού των εργαζομένων σε συνθήκες πλήρους απασχόλησης δημιουργεί τις προϋποθέσεις ύπαρξης εργαζομένων δύο ταχυτήτων. Έτσι ενώ σήμερα οι συνθήκες φτώχειας στο εργατικό δυναμικό θα συμπίπτουν με την έλλειψη εργασίας, στο άμεσο μέλλον θα συμπίπτουν με την ύπαρξη εργασίας μερικής απασχόλησης, σε βαθμό που η κοινωνία του 1/3 των φτωχών, θα μετεξελίσσεται σε κοινωνία των 2/3 των φτωχών με ότι αυτό συνεπάγεται για το οικονομικό και κοινωνικό μέλλον της Ελλάδας.

Οι συνέπειες της υποαπασχολήσεως είναι καταστροφικές για την οικονομία της χώρας, γιατί δεν απασχολείται όλο το ενεργό εργατικό δυναμικό, με συνέπεια να αναπτύσσεται η δραστηριότητα των πολιτών σε εργασίες του εύκολου και όχι του τίμιου κέρδους. Στην υποαπασχόληση οι θέσεις για εργασία ή οι ευκαιρίες απασχόλησης, όπως λέγονται, είναι λιγότερες από τον πληθυσμό που μπορεί να απασχοληθεί. Σκοπός επομένως της οικονομικής πολιτικής ενός κράτους πρέπει να είναι η εξασφάλιση εργασίας σε όλο τον πληθυσμό, η δημιουργία θέσεων για εργασία με έναν λόγο: η απασχόληση του πληθυσμού ή η πλήρης απασχόληση.

ΠΗΓΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ : ΚΡΑΤΟΣ-ΠΡΟΝΟΙΑΣ, ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ-ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

4.4 ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΕΚΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Η ανεργία σήμερα αποτελεί το κρισιμότερο κοινωνικό και όχι μόνο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι σύγχρονες κοινωνίες. Ειδικότερα για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η ανεργία αποτελεί το υπ' αριθμόν ένα ζήτημα που απασχολεί όλα τα Συμβούλια Κορυφής αλλά και τις επιμέρους εθνικές αρχές.

Έτσι και στη χώρα μας οι εκρηκτικές διαστάσεις της ανεργίας τα τελευταία χρόνια, είχαν σοβαρές κοινωνικές και οικονομικές προεκτάσεις στο Νομό Πέλλας.

Τα προβλήματα που συνήθως δημιουργούνται είναι :

☞ η γήρανση του πληθυσμού, η οποία επιδρά συνήθως στην πλευρά των δαπανών, λόγω των αυξημένων συνταξιοδοτικών και ιατροφαρμακευτικών δαπανών, αλλά και στην μείωση των εσόδων, δεδομένου ότι μειώνεται η συνολική παραγωγικότητα του πληθυσμού και παράλληλα μειώνεται ο αριθμός του μελλοντικού ενεργού πληθυσμού

☞ το πρόβλημα της ανεργίας, σε συνδυασμό με την οικονομική κρίση, επιδρά αρνητικά σε μια κοινωνία, δεδομένου ότι συμβάλλει στην αύξηση των δαπανών και στην μείωση των εσόδων

☞ το πρόβλημα της μετανάστευσης, είναι ιδιαίτερα έντονο και ίσως γίνει ακόμη εντονότερο τα επόμενα χρόνια εξαιτίας των πολιτικών, οικονομικών και στρατηγικών ανακατατάξεων.

Τέλος στα πλαίσια της φιλελευθεροποίησης της οικονομίας, την ευελεξία στην αγορά εργασίας και την οικονομική κρίση ο όρος εργασιακές σχέσεις σταδιακά διαφοροποιείται. Αμφισβητείται ο θεσμός της πλήρους και οκτάωρης απασχόλησης και όλα τα κοινωνικά δικαιώματα τα οποία σηματοδοτούν τον όρο εργασιακή σχέση.

*ΠΗΓΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ : ΚΡΑΤΟΣ -ΠΡΟΝΟΙΑΣ, ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ-ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ

4.5 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οι φορείς και οι εκπρόσωποι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατανοώντας και γνωρίζοντας την επέκταση της ανεργίας στον Νομό Πέλλας, συμμετέχουν στην δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, διερευνώντας τις υπάρχουσες δυνατότητες του τόπου μας και θέτοντας τον σωστό προγραμματισμό των δυνατοτήτων αυτών.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση με την δημιουργία των νέων θέσεων εργασίας μέσα από διάφορα έργα και προγράμματα όπως είναι τα Τοπικά Σύμφωνα Απασχόλησης, προγράμματα για την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, την εφαρμογή πολιτικών προγραμμάτων από την Ευρωπαϊκή Ένωση στον τομέα της απασχόλησης και της επαγγελματικής κατάρτισης, τα έργα για την ανάδειξη του τοπικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος των τοπικών κοινωνιών και αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων που παρουσιάζουν, τις επιχορηγήσεις από την Κεντρική Διοίκηση της χώρας και την Ευρωπαϊκή Ένωση και τέλος τις καινοτόμες ενέργειες και τις κοινοτικές πρωτοβουλίες που εφαρμόζονται, στοχεύει:

- α)στην ενίσχυση της απασχόλησης των νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας,**
- β)των μακροχρόνια ανέργων**
- γ)στην αντιμετώπιση των θυλάκων της ανεργίας και**
- δ)στην υποστήριξη για την διεύρυνση επαγγελματικών δεξιοτήτων και προσδοκιών.**

Προσπαθεί να αυξήσει το αίσθημα της αυτοπεποίθησης στις τοπικές δυνάμεις μεταξύ των κατοίκων της υπαίθρου και τους κάνει να κατανοήσουν ότι οι ίδιοι θα πρέπει να ενωθούν και να αντιμετωπίσουν τα όποια προβλήματα εμφανίζονται στην περιοχή τους προσπαθώντας να την καταξιώσουν και να αναδείξουν τον πραγματικό της πλούτο και ομορφιά.

*ΠΗΓΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ : ΒΗΜΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5ο

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Το να αναζητάς δρόμους για το αύριο, θεωρώντας ότι δε γνωρίζεις το τώρα, είναι ίσως ένα ακόμα χαρακτηριστικό μιας εποχής που λογιστοποιεί τα πάντα, που θεωρεί το ανθρώπινο ον εύκολο θύμα.

Στην ιστορική φάση που διανύουμε, η επιστήμη και η τεχνολογία αποκτούν ολοένα και περισσότερο καθοριστικό παραγωγικό ρόλο και οι ειδικές γνώσεις είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη της παραγωγής. Στη χώρα μας η επί πολλά χρόνια έλλειψη σπουδών σε σύγχρονους κλάδους της επιστήμης και της τεχνολογίας, σε συνδυασμό με την έλλειψη της απαραίτητης υποδομής και του κατάλληλου στελεχιακού δυναμικού για την ανάπτυξη της τεχνολογίας, οδήγησε, σε μεγάλο βαθμό, στην εισαγωγή της από το εξωτερικό, με συνέπεια την υπερβολική επιβάρυνση του ισοζυγίου πληρωμών για την εισαγωγή τεχνολογικών μεθόδων και προϊόντων προηγμένης τεχνολογίας. Εξάλλου η έλλειψη του απαραίτητου ειδικευμένου δυναμικού σε πολλούς κλάδους ή η ελλιπής κατάρτισή του συντελούν στην καθυστέρηση της παραγωγής, στην μειωμένη απόδοση της εργασίας και στην χαμηλή παραγωγικότητα της οικονομίας.

5.1 ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΣΤΗΝ ΣΥΧΡΟΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Στη σημερινή κοινωνία είμαστε αντιμέτωποι με δραματικές αλλαγές, οι οποίες ποικίλλουν σε κάθε χώρο, ανάλογα με τον ρυθμό ανάπτυξης της νέας τεχνολογίας και το βαθμό εισαγωγής της στην παραγωγή και την οικονομία.

Στα πλαίσια αυτών των καθοριστικών αλλαγών που συνταιλούνται, το άτομο θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από ετοιμότητα και προσαρμοστικότητα προκειμένου να αντεπεξέλθει στις ανάγκες που δημιουργούνται, αλλά και να είναι σε θέση να αναπτύσσει τις κατάλληλες δεξιότητες που απαιτούνται. Η διαρκής ενημέρωση και πληροφόρηση του ατόμου γύρω από τις εξελίξεις αλλά και η δημιουργία κινήτρων για μάθηση διασφαλίζουν τη μεγαλύτερη δυνατή αποτελεσματικότητα, αλλά και βελτιώνουν την παραγωγικότητα.

Σ' αυτές τις νέες συνθήκες που δημιουργούνται και στο συνεχώς μεταβαλλόμενο περιβάλλον, η διαρκής εκπαίδευση και κατάρτιση των ατόμων είναι απαραίτητη προκειμένου να προσαρμοστούν άμεσα και αποτελεσματικά στις νέες απαιτήσεις. Η εκπαιδευτική διαδικασία, συμπεριλαμβανομένης και της επαγγελματικής κατάρτισης, θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του ατόμου, συνδέοντάς τα με την πραγματικότητα και τις ανάγκες, να στοχεύει στην ολοκληρωμένη εκπαίδευσή του, ανάλογα με το δυναμικό, τα ενδιαφέροντα του και τις κλίσεις του, και να το προετοιμάζει για τις ανάγκες του μέλλοντος.

Οι ειδικοί επί του θέματος έχουν ήδη προδιαγράψει τα χαρακτηριστικά της κοινωνίας του μέλλοντος και σε αυτά τα χαρακτηριστικά θα πρέπει να προσανατολίζονται οι ενέργειες που απαιτούνται για την προσαρμογή του ατόμου στις νέες συνθήκες:

- ☑ Η χρονική περίοδος της παραγωγικότητας θα αυξηθεί, αφού θα περιοριστεί το όριο της παιδικής και της εφηβικής ηλικίας.
- ☑ Θα διευρυνθεί η εκτέλεση εργασίας στο σπίτι, η δε χρήση των ηλεκτρονικών μέσων στην επικοινωνία μεταξύ των εργαζομένων θα επεκταθεί.
- ☑ Η διαδικασία της μάθησης θα πραγματοποιείται περισσότερο έξω από το σχολείο.
- ☑ Τα άτομα θα εκπαιδούνται σε όλη τη διάρκεια της ζωής τους, προκειμένου να αντιμετωπίσουν τις νέες απαιτήσεις που δημιουργούνται από τις νέες συνθήκες.
- ☑ Τέλος οι άνθρωποι θα επιδιώξουν μια ισορροπία μεταξύ εργασίας και ελεύθερου χρόνου, παραγωγής και κατανάλωσης, νοηματικής και πρακτικής εργασίας.

5.2 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΩΣ ΜΕΣΟ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ

Το διαρκώς αυξανόμενο ανταγωνιστικό περιβάλλον απαιτεί γνώσεις και πληροφόρηση σχετικά με τις εξελίξεις στο χώρο των επαγγελμάτων αφενός, διαρκή ανανέωση των επαγγελματικών προσόντων και βελτίωση των ικανοτήτων που απαιτούνται για την είσοδο σε ένα επάγγελμα αφετέρου.

Τα παραπάνω, συνδυασμένα με το φάσμα της ανεργίας που πλανάται απειλητικά στην αγορά εργασίας και με τις καινοτομίες που συντελούνται στην παραγωγική διαδικασία, την απασχόληση αλλά και την κατανάλωση, απαιτούν την διάδοση βασικών γνώσεων για να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικά. Το κενό αυτό μπορεί να καλυφθεί, ισχυρίζονται οι ειδικοί, αν ενισχύσουμε τη θέση των εργαζομένων με τη βοήθεια της επαγγελματικής κατάρτισης.

Με τον όρο επαγγελματική κατάρτιση εννοούμε όλες εκείνες τις δραστηριότητες που αποσκοπούν στην παροχή δεξιοτήτων, γνώσεων και συμπεριφορών αναγκαίων για ένα συγκεκριμένο επάγγελμα.

Ήδη από τις αρχές της δεκαετίας του 1970 άρχισε να διαδίδεται στις περισσότερες βιομηχανικές κοινωνίες η ιδέα της διαρκούς εκπαίδευσης και επιμόρφωσης.

5.3 ΚΕΝΤΡΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΠΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΠΕΛΛΑΣ

1.ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΜΒΕΛΕΙΑΣ «ΑΠΟΨΗ»

Το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης Εθνικής Εμβέλειας «ΑΠΟΨΗ» ιδρύθηκε τον Ιανουάριο του 1995. Είναι πιστοποιημένος φορέας από το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Δομών Κατάρτισης για ενέργειες Συνεχιζόμενης Κατάρτισης (ΣΕΚ-1-311-2640) Προώθησης στην Απασχόληση και Καταπολέμησης του Αποκλεισμού από την Αγορά Εργασίας (Α.Π.-1-311-2657).

Το ΚΕΚ «ΑΠΟΨΗ» διαθέτει μόνιμες εγκαταστάσεις σε τέσσερις Περιφέρειες της Ελλάδας, με έδρα τον Πειραιά και παραρτήματα στα Ιόνια Νησιά (Κεφαλλονιά), στην Κεντρική Μακεδονία (Γιαννιτσά) και στην Ανατολική Μακεδονία - Θράκη (Καβάλα). Οι χώροι του ξεπερνούν τα 2.000 τ.μ. και η δυναμικότητά του ανέρχεται σε 265 καταρτιζόμενους ανά βάρδια.

Το ΚΕΚ «ΑΠΟΨΗ» είναι πιστοποιημένο στα θεματικά πεδία που αφορούν σε:

- ♣ Επαγγέλματα Περιβάλλοντος (Θ.Π. 1)
- ♣ Επαγγέλματα Τουριστικά και Παροχής Υπηρεσιών (Θ.Π. 7)
- ♣ Αγροτικά Επαγγέλματα (Θ.Π. 8)
- ♣ Επαγγέλματα Τεχνικά και Μεταφορών (Θ.Π. 9)

Είναι επίσης πιστοποιημένο σε όλες τις Ομάδες Στόχους του προγράμματος «Καταπολέμηση του Αποκλεισμού από την Αγορά Εργασίας».

Το ΚΕΚ «ΑΠΟΨΗ», ανταποκρινόμενο στις προκλήσεις της σύγχρονης πραγματικότητας και στα πλαίσια της γενικότερης πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ανέπτυξε μια δυναμική οργανωτική δομή με κύριο στόχο την επαγγελματική κατάρτιση και την παροχή υπηρεσιών εκπαίδευσης μέσω συστημάτων προηγμένης τεχνολογίας για την προώθηση μέτρων και ενεργειών που συμβάλλουν:

- ♣ στη δημιουργία και υλοποίηση υψηλής ποιότητας προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, ώστε να είναι προσαρμοσμένα στις απαιτήσεις ενός συνεχώς μεταβαλλόμενου γνωστικού περιβάλλοντος και στην ανάπτυξη της κοινωνίας των πληροφοριών.
- ♣ στην Προώθηση στην Απασχόληση με την δημιουργία και ανάπτυξη εξειδικευμένης δομής, του Ευρωπαϊκού Κέντρου Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Απασχόλησης (Ε.Κ.Ε.Π.Α.).

- ☞ στην ανάπτυξη συστημάτων και μεθοδολογιών κατάρτισης μέσω Ερευνών, Αναλύσεων και Πρόβλεψης Αναγκών με στόχο την καταπολέμηση παραγόντων Αποκλεισμού από την Αγορά Εργασίας και την αντιμετώπιση της Ανεργίας.
- ☞ στο σχεδιασμό και την εφαρμογή διακρατικών δράσεων, με στόχο την μεταφορά και ανταλλαγή τεχνογνωσίας και εμπειρίας.
- ☞ στη δημιουργία καινοτομικών εκπαιδευτικών συστημάτων, μεθοδολογιών αξιολόγησης, εργαλείων και εκπαιδευτικού υλικού (Open Learning, Distance Learning Multimedia, CD - ROM Production).
- ☞ στην ενδυνάμωση της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας, μέσω της εκπαίδευσης των εργαζομένων, κυρίως των ιδιωτικών επιχειρήσεων.

Το ΚΕΚ «ΑΠΟΨΗ» υλοποιεί προγράμματα κατάρτισης και προώθησης στην Απασχόληση στα πλαίσια των εξής επιχειρησιακών προγραμμάτων:

- ☞ **Εθνικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Συνεχιζόμενη κατάρτιση και προώθηση στην Απασχόληση»**
- ☞ **Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ) Αττικής, Ανατολικής Μακεδονίας - Θράκης, Κεντρικής Μακεδονίας, Ν. Αιγαίου, Ιόνιων Νήσων, Πελοποννήσου, Βορείου Αιγαίου, Κρήτης.**
- ☞ **Ενδοεπιχειρησιακά προγράμματα Εργαζομένων - ΟΑΕΔ**
- ☞ **Κοινοτική Πρωτοβουλία «ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ» (YOUTHSTART, NOW, HORIZON, INTEGRA)**
- ☞ **Κοινοτική Πρωτοβουλία URBAN**
- ☞ **Κοινοτική Πρωτοβουλία ADAPT**
- ☞ **Πρόγραμμα INTERREG**
- ☞ **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Βιομηχανίας - Clusters**
- ☞ **Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Τουρισμός - Πολιτισμός (ΕΟΤ)**
- ☞ **Πρόγραμμα Αναπτυξιακής Βοήθειας και Συνεργασίας (DAC - ΟΟΣΑ)**

Το ΚΕΚ «ΑΠΟΨΗ» στα 5 χρόνια της λειτουργίας του, έχει υλοποιήσει πάνω από 100 προγράμματα κατάρτισης.

ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το ΚΕΚ «ΑΠΟΨΗ» συμμετέχει επίσης στα εξής διακρατικά προγράμματα και κοινοτικές πρωτοβουλίες:

1) Προγράμματα Αναπτυξιακής Βοήθειας και Συνεργασίας σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της Επιτροπής Αναπτυξιακής Βοήθειας (Development Assistance Committee - DAC) του ΟΟΣΑ και του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.

2) Πρόγραμμα PHARE, «RIB - TOMI» με θέμα «Marketing, Management and Environmental Protection των Ναυτιλιακών Επιχειρήσεων» στη Βουλγαρία.

3) Πρόγραμμα TACIS - MACIS με θέμα: «Προστασία θαλάσσιου περιβάλλοντος και Ανάπτυξη της Τουριστικής Ναυτιλίας», στην Ουκρανία (Οδησσό, Νικολάγεφ) και τη Ρωσία (Ταγκάροκ).

4) Κοινοτική Πρωτοβουλία Απασχόληση - Αξονας Youthstart - Proteo με θέμα: «Περιβάλλον και Απασχόληση» σε συνεργασία με τους διακρατικούς φορείς Agintzari Coop., Ισπανία και Cooperativa Animazione Valdocco di Mondovì, Ιταλία.

5) Κοινοτική Πρωτοβουλία Απασχόληση - Αξονας Integraf - ΕΣΤΙΑ με θέμα «Εκπαίδευση & Απασχόληση Ομογενών γυναικών από την πρώην Σοβιετική Ένωση» σε συνεργασία με την Αναπτυξιακή Δήμων Πειραιά (ΑΝΔΗΠ Α.Ε.) και τους διακρατικούς φορείς MATER Soc. Cons. a R.L., Ιταλία και Katholisches Jugendsozialwerk Munchen e.V., Γερμανία.

6) Πρόγραμμα Leonardo da Vinci με θέμα «Culture, Media and new Technology» σε συνεργασία με τους διακρατικούς φορείς ABF Norra Stor - Stockholm, ABF Sydvastra Gotaland, Arbetsformedlingen Sundbyberg, ABL Konsult Stor Stockholm AB, Swedish Teachers Union, L.O. Stockholm, Σουηδία, AOF Bronderslev Daghojskole, AOF Holbek, Δανία, Open Education Association, Εσθονία, Noorderpoort College, Ολλανδία.

7) Κοινοτική Πρωτοβουλία ADAPT - PETROLADAPT σε συνεργασία με την ΠΕΤΡΟΛΑ ΑΒΕΕ και την εταιρία συμβούλων και εκπαίδευσης INTERFORA της Γαλλίας.

8) Κοινοτική Πρωτοβουλία ADAPT - ΓΟΜΩΤΕΣ/ΠΥΡΟΔΟΤΕΣ σε συνεργασία με το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (ΕΜΠ), την ΑΕΒΕ Λατομείων Μαρμάρου - Διονύσου Πεντέλης και τον οργανισμό RAG Bildung της Γερμανίας.

Το ΚΕΚ «ΑΠΟΨΗ» είναι μέλος των εξής Ευρωπαϊκών Δικτύων:

☞ EUROPEAN CITIZENS EDUCATION NETWORK (ιδρυτικό μέλος)

☞ IRIS

καθώς επίσης είναι κατοχυρωμένο και στο:

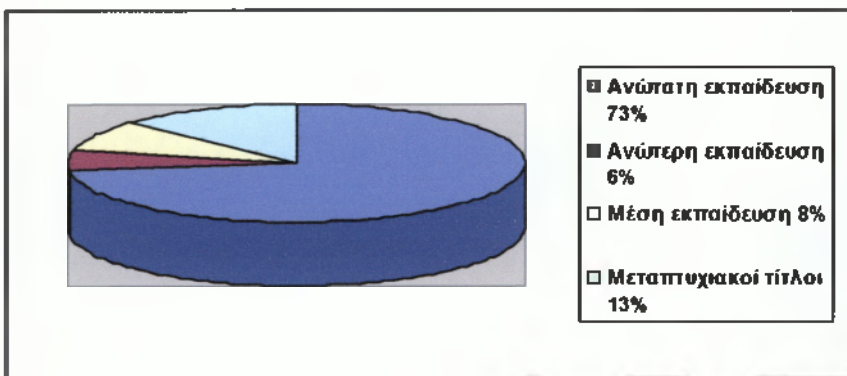
☑ CENTRAL CONSULTANCY REGISTER OF DGIA (Opinion - ELL - 22902)

Όλα τα μέλη των Δικτύων έχουν πολύχρονη εμπειρία συνεργασίας με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τόσο στο σχεδιασμό όσο και στην υλοποίηση κοινοτικών προγραμμάτων εκπαίδευσης, έρευνας και τεχνολογίας.

Η διάρθρωση μεταξύ των Δικτύων, έχει ως στόχο την εξειδικευμένη και συνεχή προώθηση καινοτόμων πρωτοβουλιών επαγγελματικής κατάρτισης και τη δημιουργία προϋποθέσεων για την ανάπτυξη συστημάτων έρευνας και τεχνολογίας, χρησιμοποιώντας την τεχνογνωσία και εμπειρία όλων των μελών - εταιρών.

ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Το Ανθρώπινο Δυναμικό του ΚΕΚ «ΑΠΟΨΗ» χαρακτηρίζεται από πλούσια επαγγελματική εμπειρία, τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο. Η συμμετοχή συνεργατών με εμπειρία στον τομέα της κατάρτισης, σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συντελεί σημαντικά τόσο στην μεταφορά τεχνογνωσίας από Οργανισμούς Επαγγελματικής Κατάρτισης της Ευρώπης, όσο και στην ανάπτυξη μοντέλων κατάρτισης που να ανταποκρίνονται στις ιδιαιτερότητες των επιχειρήσεων, κύρια στον δευτερογενή τομέα, στη ναυτιλία, στις μεταφορές και στην παροχή υπηρεσιών. Το ανθρώπινο δυναμικό που στελεχώνει το ΚΕΚ «ΑΠΟΨΗ» διακρίνεται από υψηλού επιπέδου επιστημονική κατάρτιση.

Το ΚΕΚ «ΑΠΟΨΗ» διαθέτει πλούσια εμπειρία στην οργάνωση και στην διαχείριση, όχι μόνο εκπαιδευτικών προγραμμάτων, αλλά και προγραμμάτων Έρευνας - Ανάπτυξης και τροώθησης νέων τεχνολογιών. Προκειμένου να ανταποκριθεί αποτελεσματικά στις απαιτήσεις της άρτιας διεξαγωγής των προγραμμάτων, δίνει ιδιαίτερη σημασία στην αξιολόγησή τους. Η αξιολόγηση των προγραμμάτων περιλαμβάνει την εσωτερική όσο και την εξωτερική αποτίμησή τους. Για το σκοπό αυτό το ΚΕΚ «ΑΠΟΨΗ» έχει συνάψει ειδική συμφωνία με το Κέντρο Ερευνών του Πανεπιστημίου Πειραιά.

Στους δύο παρακάτω πίνακες παρουσιάζεται η απορρόφηση των καταρτισθέντων του ΚΕΚ «ΑΠΟΨΗ» από την αγορά εργασίας:

Α). ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΒΡΗΚΑΝ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΕΞΙ ΜΗΝΕΣ)

ΣΥΝ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ	360	100%
ΑΝΔΡΕΣ	47%	13%
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	56%	16%
ΣΥΝ. ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΟΥ ΒΡΗΚΑΝ ΕΡΓΑΣΙΑ	103	29%

Β). ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΑΛΛΙΝΟΣΤΟΥΝΤΩΝ ΠΟΥ ΒΡΗΚΑΝ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΜΕΤΑ ΑΠΟ ΕΞΙ ΜΗΝΕΣ)

ΣΥΝ. ΕΚΠΑΙΔ. ΠΑΛΙΝΝΟΣΤ.	24	100%
ΑΝΔΡΕΣ	6	15%
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	13	33%
ΣΥΝ. ΕΚΠΑΙΔ. ΠΑΛΛΙΝΟΣΤ. ΠΟΥ ΒΡΗΚΑΝ ΕΡΓΑΣΙΑ	19	48%

2.ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ «ΕΑΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ»

Τις διαδικασίες πιστοποίησης των Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΚΕΚ), που θα υλοποιήσουν τα προγράμματα συνεχιζόμενης κατάρτισης του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης ολοκλήρωσε πρόσφατα το Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης Δομών Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης και Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών. Συνολικά πιστοποιήθηκαν 299 Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης που διαθέτουν ειδικευμένο προσωπικό και 623 σύγχρονες δομές σε όλους τους νομούς της χώρας.

Το ΚΕΚ «ΕΑΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ» είναι το μοναδικό κλαδικό κέντρο επαγγελματικής κατάρτισης που πιστοποιήθηκε στο Νομό Πέλλας και έχει εξειδίκευση στα παρακάτω θεματικά πεδία:

- γεωργία, κτηνοτροφία, θήρα και συναφείς βοηθητικές δραστηριότητες
- βιομηχανία τροφίμων και ποτών
- διάθεση λυμάτων και απορριμμάτων, υγιεινή και παρόμοιες δραστηριότητες

Το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης «ΕΑΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ» πιστοποιήθηκε βάσει προδιαγραφών που διασφαλίζουν:

- την ικανότητά του στην οργάνωση και την παροχή υπηρεσιών κατάρτισης με ποιότητα
- την επάρκειά του σε έμπειρο και εξειδικευμένο προσωπικό
- την συνεργασία του με τους φορείς προώθησης της απασχόλησης.

Διαθέτει υποδομές που επιτρέπουν ίσες ευκαιρίες στην επαγγελματική κατάρτιση σε όλες τις κατηγορίες ανέργων και των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένων και των Ατόμων με Ειδικές Ανάγκες (ΑμΕΑ) και εξοπλισμό ικανό να αντιμετωπίσει τις σύγχρονες ανάγκες κατάρτισης της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

*ΠΗΓΗ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ : ΠΡΩΙΝΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΕΛΛΑΣ

3.ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ «ΗΡΙΔΑΝΟΣ»

Το Διαδημοτικό Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης «ΗΡΙΔΑΝΟΣ» δημιουργήθηκε από το 1996 ενώ στην Έδεσσα ανέπτυξε δράση από το 1998. Παραρτήματα του ΚΕΚ Ηριδανός υπάρχουν στην Αθήνα και την Λαμία.

Τα αποτελέσματα από την ένταξη των καταρτιζομένων στην αγορά εργασίας μέχρι και τον Νοέμβριο του 2000 είναι τα εξής:

1. Το πρόγραμμα κατάρτισης «ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ» Συμμετείχαν 15 άτομα από τα οποία 8 βρήκαν εργασία.
2. Το πρόγραμμα «ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΤΑ ΨΗΦΙΔΩΤΑ» Συμμετείχαν 30 άτομα από τα οποία απορροφήθηκαν τα 7 στην αγορά εργασίας.

3. Το πρόγραμμα «**ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ - ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**»

Συμμετείχαν 15 άτομα από τα οποία 9 βρήκαν εργασία.

4. Το πρόγραμμα «**ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΑΝΕΡΓΩΝ ΣΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΩΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ**»

Συμμετείχαν 29 άτομα από τα οποία 15 απορροφήθηκαν στην αγορά εργασίας.

5. Το πρόγραμμα «**ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ - ΝΕΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**»

Συμμετείχαν 14 άτομα, από τα οποία 7 απορροφήθηκαν στην αγορά εργασίας.

6. Το πρόγραμμα «**NOW - ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΠΟΥ ΑΥΤΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΕΙΤΕ ΑΝΑΠΤΥΣΟΥΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ**»

Συμμετείχαν 15 άτομα από τα οποία τα 6 απορροφήθηκαν στην αγορά εργασίας.

7. Το πρόγραμμα «**HORIZON - ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΤΗΝ ΕΝΤΥΠΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗ**»

Συμμετείχαν 8 άτομα, από τα οποία τα 5 απορροφήθηκαν στην αγορά εργασίας.

8. Το πρόγραμμα «**INTEGRA - ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ & ΔΙΑΘΕΣΗ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ**»

Συμμετείχαν 10 άτομα, από τα οποία τα 8 απορροφήθηκαν στην αγορά εργασίας.

9. Το πρόγραμμα «**INTEGRA - ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΠΕΤΡΑΣ & ΣΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΨΗΦΙΔΩΤΟΥ**»

Συμμετείχαν 10 άτομα, από τα οποία τα 9 απορροφήθηκαν στην αγορά εργασίας.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ

10. Το πρόγραμμα «**ΣΤΕΛΕΧΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ**»

Συμμετείχαν 10 άτομα, από τα οποία απορροφήθηκαν όλα στην αγορά εργασίας.

11. Το πρόγραμμα «**ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ & ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΣ ΕΚΘΕΜΑΤΩΝ ΜΟΥΣΕΙΟΥ**»

Συμμετείχαν 10 άτομα, απορροφήθηκαν τα 4 και 2 συνεχίζουν τις σπουδές τους.

12. Το πρόγραμμα «**ΟΔΗΓΟΙ ΕΚΔΡΟΜΩΝ - ΣΥΝΟΔΟΙ ΒΟΥΝΟΥ**»

Συμμετείχαν 10 άτομα, απορροφήθηκαν τα 8 και 2 άτομα συνεχίζουν τις σπουδές τους.

13. Το πρόγραμμα «**ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΝΕΩΝ ΣΕ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΠΛΥΝΤΗΡΙΟΥ - ΣΙΔΕΡΩΤΗΡΙΟΥ**»

Συμμετείχαν 10 άτομα, από τα οποία τα 7 απορροφήθηκαν στην αγορά εργασίας.

14. Το πρόγραμμα «**ΑΓΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ**»

Δεν υπάρχουν στοιχεία.

15. το πρόγραμμα «**ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟΥ - ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟΥ**»

Δεν υπάρχουν στοιχεία.

Στα 15 προγράμματα κατάρτισης του Διαδημοτικού «**ΚΕΚ ΗΡΙΑΝΟΣ**» συμμετείχαν 186 άτομα συνολικά και από αυτά τα 102 βρήκαν εργασία. Είχαμε δηλαδή ποσοστό επιτυχίας 55%.

Αξίζει να αναφέρουμε την λειτουργία του - **ΠΟΛΥΚΕΝΤΡΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ** - υπό την αιγίδα της Δημοτικής Επιχείρησης «Καταρράκτες Έδεσσας» -(στην οποία υπάγεται και το ΚΕΚ ΗΡΙΔΑΝΟΣ) η οποία μετά το 1993 διαθέτει σοβαρή εμπειρία στον τομέα της οργάνωσης - υλοποίησης - παρακολούθησης - αξιολόγησης ολοκληρωμένων προγραμμάτων υποστήριξης ανθρώπινου δυναμικού, τροποποιώντας το καταστατικό της και διευρύνοντας το αντικείμενό της, σε συνεργασία με Ομάδα Ειδικών Συμβούλων ανέλαβε την ευθύνη παροχής υπηρεσιών πληροφόρησης/υποστήριξης/προώθησης στην εργασία μεγάλων τμημάτων του τοπικού πληθυσμού. Τον τελευταίο χρόνο η δραστηριότητα αυτή επεκτείνεται στην ευρύτερη γεωγραφική ενότητα της Κεντρικής Μακεδονίας.

Η δομή για τη στήριξη της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο αποτελεί την πρώτη φάση υλοποίησης ενός «ολοκληρωμένου σχεδιασμού για την στήριξη - προώθηση της Απασχόλησης» που έχει εκπονήσει ο Δήμος Έδεσσας.

Στόχος είναι να ανταποκριθεί η τοπική κοινωνία στις προκλήσεις των καιρών, ώστε να λειτουργήσει και σε τοπικό επίπεδο ένα νέο παραγωγικό, τεχνολογικό και εργασιακό μοντέλο με προδιαγραφές που και τις ανάγκες των επιχειρήσεων στο σύγχρονο ανταγωνιστικό περιβάλλον θα ικανοποιούν, αλλά και παράλληλα θα προωθούν τα κοινωνικά και εργασιακά δικαιώματα των πολιτών, ιδιαίτερα των λιγότερο ευνοημένων ομάδων του πληθυσμού.

Το «**ΠΟΛΥΚΕΝΤΡΟ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ**» για την υποστήριξη ειδικών ομάδων πληθυσμού, αποτελεί κομβικό στοιχείο της εφαρμογής της πολιτικής για την απασχόληση σε τοπικό επίπεδο, διότι δημιούργησε μια νεωτεριστικής αντίληψης υπηρεσία, αντιγραφειοκρατικής φιλοσοφίας, με ενσωματωμένα τα στοιχεία της ευελιξίας, της προσαρμοστικότητας, της ποιότητας και της φιλικής στάσης, προς τους χρήστες των υπηρεσιών:

- τα άτομα με ειδικές ανάγκες και τις οικογένειές τους,
- τους πολίτες των περιθωριοποιημένων απομακρυσμένων γεωγραφικά περιοχών
- τις γυναίκες και ιδιαίτερα των αρχηγών μονογονεϊκών οικογενειών.

Τα στοιχεία αυτά συνιστούν και αποδεικνύουν ένα νέο τοπικό θεσμό νέου τύπου βαθιά επηρεασμένο από τη νέα φιλοσοφία των κοινοτικών πρωτοβουλιών που εφαρμόζονται και στην περιοχή για αποκέντρωση, ευελιξία, προσαρμοστικότητα και πλαστικότητα των δομών.

Το **ΚΕΣΣΥ «ΠΟΛΥΚΕΝΤΡΟ»** είναι πιστοποιημένο από το ΕΚΕΠΙΣ με τον ειδικό κωδικό ΚΕΣΥΥ-1-3001 για τις εξής Ομάδες στόχους:

- Αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών
- Άτομα απομακρυσμένων ορεινών περιοχών
- ΑμΕΑ

Το ΚΕΣΣΥ «ΠΟΛΥΚΕΝΤΡΟ», σε συνεργασία με Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης προσφέρει στον χώρο της Κ. Μακεδονίας σημαντικές υπηρεσίες σε ανέργους - ιδιαίτερα αποκλεισμένους κοινωνικά - στα πλαίσια των Προγραμμάτων Κοινωνικού Αποκλεισμού.

Ηδη υλοποιήθηκαν/οούνται δεκατρία προγράμματα που αφορούν:

❖ Άτομα με Ειδικές Ανάγκες

- (3) προγράμματα για άτομα με νοητική υστέρηση και χρόνιες παθήσεις, στην πόλη της Έδεσσας, σε συνεργασία με το ΚΕΚ ΗΡΙΔΑΝΟΣ
- (3) προγράμματα για άτομα με νοητική υστέρηση και χρόνιες παθήσεις στον Κοπανό Νάουσας, σε συνεργασία με το ΚΕΚ ΝΕΛΕ Ν.Α. ΗΜΑΘΙΑΣ
- πρόγραμμα για άτομα με νοητική υστέρηση και χρόνιες παθήσεις στα Γιαννιτσά, σε συνεργασία με το ΚΕΚ ΑΠΟΨΗ

❖ Άτομα Ορεινών Περιοχών

- πρόγραμμα στα Ριζώματα Ημαθίας, σε συνεργασία με το ΚΕΚ ΤΕΧΝΟΠΟΛΙΣ
- (2) προγράμματα στο Νομό Πέλλας σε συνεργασία με το ΚΕΚ ΗΡΙΔΑΝΟΣ
- πρόγραμμα στη Νάουσα σε συνεργασία με το ΚΕΚ ΝΕΛΕ Ν.Α. ΗΜΑΘΙΑΣ

❖ Αρχηγούς Μονογονεϊκών Οικογενειών

- πρόγραμμα στη Βέροια σε συνεργασία με το ΚΕΚ ΙΝΕ ΓΣΕΕ και
- πρόγραμμα στα Γιαννιτσά σε συνεργασία με το ΚΕΚ ΑΠΟΨΗ.

Στόχοι των συνοδευτικών υπηρεσιών που παρέχονται στα προγράμματα αυτά είναι:

- ✓ η καλύτερη δυνατή υποστήριξη των ανέργων καταρτιζομένων για απόκτηση αυτοπεποίθησης - προσόντων και προοπτικών ένταξης.
- ✓ η συνεργασία με το οικογενειακό περιβάλλον για συλλογική στήριξη της προσπάθειας.
- ✓ η δουλειά στην κοινότητα ώστε να αξιοποιηθούν όλες οι δυνατότητες πληροφόρησης/δικτύωσης και τελικά απασχόλησης.

Η περαιτέρω ανάπτυξη του χαρακτήρα, των στόχων και της λειτουργίας του «ΠΟΛΥΚΕΝΤΡΟΥ», και η υπέρβαση του κρίσιμου σημείου κατοχύρωσης του νέου θεσμού στην τοπική συλλογική συνείδηση ως στοιχείου της τοπικής κοινωνίας, η αναβάθμισή του ποιοτικά και ποσοτικά, και η εξασφάλιση της βιωσιμότητάς του, αποτελεί επιδιωκόμενο στόχο.

4.ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ « ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΛΛΑΣ»

Το Κέντρο Επαγγελματικής Κατάρτισης της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Πέλλας ιδρύθηκε και λειτουργεί από το 1995, χρονιά που πήρε και προσωρινή πιστοποίηση. Το ΚΕΚ της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Πέλλας ανέπτυξε αξιόλογη συνεργασία με τον Δήμο Σκύδρας, τον Δήμο Έδεσσας, το Επιμελητήριο Πέλλας, το ΚΕΚ ΞΙΝΗ και τον ΕΟΜΜΕΧ, για την καλύτερη αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων που εφαρμόζει.

Τα προγράμματα που υλοποιούνται σύμφωνα με την τελευταία πιστοποίησή του είναι τα εξής:

☞ Πρόγραμμα Σύγχρονης Αγροτικής Εκμετάλλευσης το οποίο απευθυνόταν σε νέους αγρότες και στο οποίο συμμετείχαν 20 άτομα.

☞ Πρόγραμμα NOW - Πρόταση ελπίδας.

Το πρόγραμμα αυτό παρέχει συμβουλευτικές και υποστηρικτικές υπηρεσίες στις γυναίκες που ενδιαφέρονται για την εύρεση εργασίας ή τη δημιουργία δικής τους επιχείρησης.

Το πρόγραμμα αυτό είχε δύο σκέλη:

A) Κατάρτιση 15 άνεργων γυναικών για να δημιουργήσουν Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις και Συνεταιριστικές Μονάδες.

B) Προγράμματα Επαγγελματικής Κατάρτισης 15 άνεργων γυναικών για να εργαστούν ως υπάλληλοι γραφείου, πωλήτριες και εργασίες πάνω σε τουριστικά επαγγέλματα.

ΣΤΟΧΟΣ του προγράμματος είναι:

α) η υποστήριξη των γυναικών, ώστε να μην αντιμετωπίσουν ιδιαίτερες δυσκολίες στην ένταξη στην αγορά εργασίας, οι οποίες συχνά επιδεινώνονται λόγω μακροχρόνιας απουσίας από τον χώρο εργασίας και εξαιτίας των δυσκολιών στο συμβιβασμό των επαγγελματικών και των οικογενειακών τους υποχρεώσεων και

β) η δημιουργία εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού που να έχει τις ικανότητες να καλύπτει τις ανάγκες των επιχειρήσεων της περιοχής.

Δυστυχώς όμως, τα αποτελέσματα από την εφαρμογή του προγράμματος αυτού δεν ανταποκρίνονται στις αρχικές αισιοδοξίες. Οι γυναίκες που απορροφήθηκαν ήταν πολύ λίγες και αν αυτό το «πολύ λίγες» θελήσουμε να το εκφράσουμε σε νούμερα είναι μόλις 2 γυναίκες, οι οποίες εργάζονται σε τοπικές επιχειρήσεις.

5.6 ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1.-ΟΑΕΔ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΛΜΩΠΙΑΣ-

Τα προγράμματα κατάρτισης τα οποία υλοποιούνται από τον Ο.Α.Ε.Δ. Αριδαίας είναι τα εξής:

↳ Πρόγραμμα Νέων Θέσεων Εργασίας

Υπήρχε συμμετοχή 30-35 τοπικών επιχειρήσεων. Τρεις από αυτές τις επιχειρήσεις απασχόλησαν 6-10 άτομα. Την μεγαλύτερη απορρόφηση εργατικού δυναμικού είχαμε από την εταιρεία «ΦΙΛΙΑΣ». Από το 1998 παρατηρείται μια αύξηση στα προγράμματα και από 30 ανά έτος ανεβήκαμε στα 50-55 προγράμματα.

↳ Πρόγραμμα Νέων Ελευθέρων Επαγγελματιών

Το 1999 είχαμε συμμετοχή 93 επιχειρήσεων.

Το 2000 είχαμε συμμετοχή 113 επιχειρήσεων.

Αρκετά ΑμΕΑ τοποθετήθηκαν σε διάφορες επιχειρήσεις. Το ξεκίνημα έγινε από την Δημοτική Επιχείρηση Πλατάνου. Το 1999 απορροφήθηκαν 3 άτομα τα οποία είχαν παρακολουθήσει διάφορα προγράμματα κατάρτισης.

Το 1995 ⇒ πραγματοποιήθηκε επιδότηση σε 1 άτομο το οποίο ήταν φυλακισμένο για χρήση ναρκωτικών για δική του επιχείρηση.

Το 1999 ⇒ είχαμε επιδότηση 6 ατόμων για δική τους επιχείρηση.

Το 2000 ⇒ είχαμε επιδότηση 7 ατόμων για δική τους επιχείρηση. Επιδοτήθηκε μια επιχείρηση στον πολιτιστικό τομέα και τέλος επιδότηση ενός σεισμόπληκτου από την Αθήνα για το ξεκίνημα δικής του επιχείρησης στους Προμάχους Αριδαίας.

Το 1999 υλοποιήθηκε και το πρόγραμμα «Stage» I, II, III για απόφοιτους των ΑΕΙ και ΤΕΙ έτσι ώστε να απορροφηθούν στην τοπική αγορά.

Το Stage IV ⇒ Υπήρξε επαγγελματική αποκατάσταση αποφοίτων ΑΕΙ, ΤΕΙ, ΙΕΚ, ΤΕΣ, ΤΕΛ σε 179 τοπικές επιχειρήσεις. Περισσότερα όμως από 20 άτομα διέκοψαν την συνεργασία με τις παραπάνω επιχειρήσεις για διάφορους λόγους (π.χ. κακή συνεργασία με τους προϊσταμένους, εγκυμοσύνη, πρόσληψη στον δημόσιο τομέα κ.ά.).

2. - ΟΑΕΔ ΕΠΑΡΧΙΑ ΕΔΕΣΣΑΣ -

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	ΑΠΟΡΡΟΦΗΣΗ ΑΝΕΡΓΩΝ
ΝΕΕΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	134	239
ΑμΕΑ-ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥ	9	21
ΝΕΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛ.	136	-
STAGE	296	-

Προγράμματα κατάρτισης σύμφωνα με τις ανάγκες της τοπικής αγοράς εργασίας εωαυμόζονται και από τον Δήμο Έδεσσας:

1. Συμμετείχε και υλοποίησε το πρόγραμμα **TOURS** για τον τουρισμό και την τοπική ανάπτυξη στο δίκτυο **ECOS**.
2. Συμμετείχε στο εγκεκριμένο πρόγραμμα της περιοχής μας, στα πλαίσια της κοινοτικής πρωτοβουλίας **LEADER I** και **LEADER II**.
3. Ο Δήμος Έδεσσας τέθηκε επικεφαλής του διεθνικού προγράμματος ανταλλαγής εμπειριών και τεχνογνωσίας για τον ορεινό τουρισμό, στα πλαίσια του δικτύου **OUVERTURE - ECOS**.
4. Συμμετείχε στο πρόγραμμα **PACTE Σχέδιο ΕΡΜΗΣ** για την βελτίωση των αστικών συγκοινωνιών και του αστικού περιβάλλοντος.
5. Έχει ιδρυθεί και λειτουργεί στην Έδεσσα με την άμεση στήριξη του Δήμου το **Πρότυπο Πανερωπαϊκό Κέντρο Φυσικής Καλλιέργειας** (περιοχή Σωτήρας Έδεσσας).
6. Στα πλαίσια των διαχειριστικών δράσεων περιοχών ειδικής προστασίας στην Ελλάδα συμμετέχει στα προγράμματα **LIFE** και **NATURA 2000** για την προστασία των υδροβιοτόπων και συγκεκριμένα του υδροβιότοπου Αγρα - Βρυττών - Νησίου του Δήμου Έδεσσας.
7. Συμμετοχή στο πρόγραμμα **INTERREG III** (κέντρο διαρκούς συνεργασίας με την Βουλγαρία και την FYROM).
8. Συμμετοχή και υλοποίηση του προγράμματος **RAPHAEL** που αφορά το υπαίθριο Μουσείο Νερού και αναπτύσσεται ραγδαία στην περιοχή Μύλων της Έδεσσας (Καταράκτες).

3. - ΟΑΕΔ ΕΠΑΡΧΙΑ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ -

Τα προγράμματα κατάρτισης τα οποία υλοποιούνται από τον Οργανισμό Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού της επαρχίας Γιαννιτσών είναι τα εξής:

- ☞ Προγράμματα Νέων θέσεων Εργασίας
  - ☞ Προγράμματα Νέων ελευθέρων επαγγελματιών
  - ☞ Προγράμματα Εκπαίδευσης Προσωπικού Επιχειρήσεων
  - ☞ Προγράμματα Εκπαίδευσης κατά του Κοινωνικού Αποκλεισμού
- Στο διάστημα 1990-1995 υλοποιήθηκαν από τον Δήμο Γιαννιτσών προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης σύμφωνα με τις ανάγκες της τοπικής αγοράς εργασίας.

Τα προγράμματα είναι τα εξής:

- ☞ Προγράμματα κατάρτισης Ατόμων με ειδικές Ανάγκες
- ☞ Προγράμματα για παλιννοστούντες μετανάστες
- ☞ Προγράμματα ανασκαφών τεχνικής και βιολογικής καλλιέργειας
- ☞ Προγράμματα ψηφιδωτών
- ☞ Προγράμματα επιμόρφωσης νέων (μέσα από επιδοτούμενα σεμινάρια)
- ☞ Προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης Συνεταιρισμών

4. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ «Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ»

Τα προγράμματα που υλοποιούνται από την Δημοτική Επιχείρηση «Μ. Αλεξάνδρου» σύμφωνα με τις τοπικές ανάγκες είναι τα εξής:

- **Δημιουργία Νέων Θέσεων Εργασίας** ⇒ απασχολεί ανέργους με 18μηνη σύμβαση. Εφαρμόζεται από τον Ιανουάριο του 2000 και επιδοτείται από τον ΟΑΕΔ.
- **Προγράμματα για ΑμΕΑ** ⇒ Απασχολεί άτομα με ειδικές ανάγκες και επιδοτείται από τον ΟΑΕΔ.
- **Προγράμματα Μαζικού Αθλητισμού** ⇒ Χρηματοδοτείται από την ΕΦΟΑ.
- **Δημιουργία Μονάδων Κοινωνικής Μέριμνας** ⇒ εφαρμόζονται προγράμματα από το Υπουργείο Εργασίας. Απασχολεί νοσηλευτές, κοινωνικούς λειτουργούς και οικιακούς βοηθούς στα ΚΑΠΗ (Κέντρα Ανοιχτής Περίθαλψης Ηλικιωμένων) της περιοχής μας, καθώς επίσης σε σπίτια με άπορα και ανήμπορα άτομα.
- **Προγράμματα Πολιτισμικής Απασχόλησης** ⇒ αναφέρεται σε πολιτιστικές δραστηριότητες για ελεύθερους επαγγελματίες, ηλικίας 18-64 ετών και για ανέργους. Επιχορηγείται από τον ΟΑΕΔ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6ο

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ

Η ανάγκη να δοθούν άμεσες λύσεις πάνω σε θέματα ανεργίας, και απορρόφησης του εργατικού δυναμικού, σημαίνει ότι «το τώρα» πρέπει να αντιμετωπιστεί από τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και τους Δήμους, ως θεμέλιο του αύριο. Χρειάζεται λοιπόν η ενεργός και ουσιαστική συμπαράσταση που θα εκφράζεται με επικουρικές παρεμβάσεις - έστω και ελεγκτικές - στο έργο της καταπολέμησης της ανεργίας σε τοπικό επίπεδο.

Ζώντας σε καθημερινή βάση τον πληθυσμό, από τον οποίο αποτελείται ο Νομός Πέλλας, η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και οι Δήμοι, είναι οι πλέον αρμόδιοι γνώστες των προβλημάτων τους, και οι πλέον κατάλληλοι για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα αυτά. Έτσι οι Δήμοι του Ν. Πέλλας στην προσπάθειά τους, αν όχι να εξαφανίσουν, τουλάχιστον να μετριάσουν το πρόβλημα, ανέπτυξαν διάφορες πολιτικές για την δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και για την ενίσχυση της απασχόλησης.

Ενδεικτικά αναφέρουμε παρακάτω τους έξι μεγαλύτερους Δήμους του Ν. Πέλλας και τις κοινοτικές πρωτοβουλίες που αυτοί έχουν εφαρμόσει:

6.1 -ΔΗΜΟΣ ΕΔΕΣΣΑΣ-

Τα μέτρα που έχουν εφαρμοσθεί από τον Δήμο Έδεσσας για την δημιουργία θέσεων εργασίας και την ενίσχυση της απασχόλησης είναι τα εξής:

- ☞ εκπονεί Ευρωπαϊκά προγράμματα κατάρτισης τα οποία αφορούν στην υποστήριξη του ανθρώπινου τοπικού δυναμικού.
- ☞ παρεμβαίνει συνεχώς στα προβλήματα της αναπηρίας αξιοποιώντας την κοινοτική πρωτοβουλία HORIZON ΓΑΙΑ - ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΡΑ με ένα κοινοτικό πρόγραμμα επαγγελματικής και κοινωνικής ενσωμάτωσης ατόμων με ειδικές ανάγκες.
- ☞ Συμμετείχε και υλοποίησε την κοινοτική πρωτοβουλία NOW Σχέδια ΕΛΠΙΔΑ I και ΕΛΠΙΔΑ II για την προώθηση της γυναικείας απασχόλησης στο Νομό Πέλλας.
- ☞ Συμμετέχει και αξιοποιεί το πρόγραμμα Ex - Locus που αφορά τα άτομα κοινωνικού αποκλεισμού.
- ☞ Τέλος λειτουργεί το ΠΕΡΙΤΕΧΝΟ Παραγωγικό Εργαστήρι στα πλαίσια του προγράμματος HORIZON.

6.2 -ΔΗΜΟΣ ΣΚΥΔΡΑΣ-

Ο Δήμος Σκύδρας υλοποίησε ένα πρόγραμμα για την οικονομική και κοινωνική ένταξη των παλιννοστούντων ομογενών από την πρώην Σοβιετική Ένωση.

Στα πλαίσια της κοινωνικής ένταξης, το πρόγραμμα «ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ» άξονα Interreg. Το πρόγραμμα έχει τον διακριτικό τίτλο «ΝΟΣΤΟΣ».

Στα πλαίσια αυτού του προγράμματος ο Δήμος Σκύδρας εκπαίδευσε 20 παλιννοστούντες, σε θέματα τυποποίησης αγροτικών προϊόντων και σε θέματα επεξεργασίας παραδοσιακής πέτρας.

Παρείχε δε, συμβουλευτικές υπηρεσίες, στους πλέον των 2.000 παλιννοστούντων κατοίκων στην ευρύτερη περιοχή του.

Αξιοποιώντας την επιδότηση του προγράμματος για « Νέες Θέσεις Εργασίας» πάλι μέσω του ΟΑΕΔ, τοποθέτησε σε θέσεις εργασίας, για την ακρίβεια βοήθησε να τοποθετηθούν πάνω από 35 παλιννοστούντες, οι οποίοι εργάστηκαν και σε ιδιωτικές επιχειρήσεις και στην δημοτική επιχείρηση για 15 περίπου μήνες (όσο διαρκούσε η επιδότηση). Με την λήξη όμως της επιδότησης των θέσεων εργασίας στις 31-12-2000 η σύμβαση των περισσοτέρων από αυτούς έληξε και βγήκαν πάλι στην ανεργία.

Ο Δήμος Σκύδρας, και ειδικά η ΔΕΚΑΠΑ ανέπτυξε μια σημαντική δράση σε ό,τι αφορά την πληροφόρηση ατόμων με ειδικές ανάγκες και την προώθησή τους σε θέσεις εργασίας. Ηδη η ΔΕΚΑΠΑ αξιοποιώντας ένα πρόγραμμα Κοινωνικού Αποκλεισμού - ΑμΕΑ απασχολεί 3 ΑμΕΑ που εκπαιδεύονται σε αντίστοιχα προγράμματα του ΚΕΚ ΗΡΙΑΝΟΣ που εδρεύει στην Έδεσσα. Επιπλέον απασχολεί άλλα 9 άτομα ΑμΕΑ σε επιδοτούμενες θέσεις εργασίας και σκοπεύει να συμβάλει στη δημιουργική συλλογή ΑμΕΑ προκειμένου να συμβάλλει στην κοινωνική και οικονομική τους ένταξη.

Στον χώρο της γυναικείας απασχόλησης ο Δήμος Σκύδρας επιχειρεί επίσης να συμβάλει, με το πρόγραμμα RECITE II ENEREG στα πλαίσια του οποίου λειτουργεί ο συμβουλευτικός σταθμός γυναικών «ΙΡΙΔΑ». Ηδη έχουν εκπονηθεί τρία προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης για γυναίκες. Τα θέματά τους ήταν (επιχειρηματικότητα, παραδοσιακά προϊόντα και αγροτουρισμός) και ελπίζει ότι μέσα από αυτή τη δράση θα βοηθήσει στην ανάπτυξη της απασχόλησης στην περιοχή. Ωστόσο θα πρέπει να επισημανθεί ότι το γενικότερο περιβάλλον και η κατάσταση της τοπικής οικονομίας είναι εξαιρετικά δυσμενής. Η μονοκαλλιέργεια του ροδακίνου διανύει μια παρατεταμένη κρίση (χαμηλές τιμές προϊόντων, μη διάθεση και έλλειψη αγορών) και ενώ στην περιοχή ανθούσαν οι επιχειρήσεις εξαγωγής νωπών φρούτων και η κονσερβοποίηση ροδακίνων, αυτή τη στιγμή λόγω της κρίσης, οι βιομηχανίες κλείνουν και η αγροτική οικονομία επίσης βρίσκεται στο κατώτερο σημείο της. Το αποτέλεσμα είναι υψηλά ποσοστά ανεργίας και ιδίως στους νέους.

6.3 - ΔΗΜΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ -

Υπό έγκριση βρίσκεται το Τοπικό Σύμφωνο Απασχόλησης του Δήμου Γιαννιτσών. Το Τ.Σ.Α. είναι ένα πρόγραμμα Ευρωπαϊκών Προδιαγραφών που στοχεύει να στηρίξει την προσπάθεια των δήμων να ελέγξουν την τοπική ανεργία.

Έχει δημιουργηθεί ένα όργανο το οποίο αποτελείται από πέντε δήμους, υπάρχει ένας εκπρόσωπος από το Εμπορικό Επιμελητήριο, το Βιομηχανικό Επιμελητήριο, το Εργατικό Κέντρο και πολλούς άλλους τοπικούς φορείς. Το όργανο αυτό ονομάζεται «Αστική Εταιρεία Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα»

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΟΥ ΗΔΗ ΥΛΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΔΗΜΟ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ

1. Πρόγραμμα LIFE και LEADER (αγροτουρισμού).
2. Εδώ και τρία χρόνια υλοποιείται το πρόγραμμα STAGE με 11μηνη σύμβαση. Εχουν απορροφηθεί περίπου 15 άτομα.
3. Πρόγραμμα Απόκτησης Εργασιακής Εμπειρίας Ανέργων στην φύλαξη σχολικών κτιρίων, σε συνεργασία με 145 δήμους και κοινότητες της χώρας απασχολεί στον δήμο μας 14 άτομα.

Ο Δήμος Γιαννιτσών εφαρμόσει επίσης και τις παρακάτω Κοινοτικές Πρωτοβουλίες:

1.NOW

2.ORIZON

3.USTAN

6.4 - ΔΗΜΟΣ ΑΡΙΔΑΙΑΣ -

Ο Δήμος Αριδαίας υλοποιεί το πρόγραμμα του Οργανισμού Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού «**STAGE**» στο οποίο απασχολούνται 16 άτομα. Μέσα από ένα ειδικό πρόγραμμα το οποίο και διαχωρίζεται η Δημοτική Επιχείρηση του Δ. Αριδαίας απασχολούνται 12 άτομα με Ειδικές Ανάγκες.

Επίσης υλοποιείται το πρόγραμμα «**HORIZON**» για ΑμΕΑ και τέλος εφαρμόζεται και το πρόγραμμα «**REZALT**» που αφορά την γυναικεία απασχόληση.

6.5 - ΔΗΜΟΣ ΚΡΥΑΣ ΒΡΥΣΗΣ -

Ο Δήμος Κρύας Βρύσης έχει υλοποιήσει προγράμματα για την απασχόληση των δημοτών του και την καταπολέμηση της ανεργίας σε σχέση με το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο.

Παρακάτω παραθέτουμε τα προγράμματα που κατά καιρούς έχει υλοποιήσει ο Δήμος Κρύας Βρύσης.

Υλοποίησε το πρόγραμμα «**NOW**» για τις ανάγκες των γυναικών πάνω σε θέματα marketing. Σε συνεργασία με Ευρωπαϊκά κολέγια και Υπουργεία λειτουργεί ένα γραφείο Ενημέρωσης Γυναικών από τα προγράμματα του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου πάνω σε θέματα εργασίας, marketing, πληροφορικής, νέες καλλιέργειες και άλλα πολλά θέματα. Ο Δήμος Κρύας Βρύσης κατάρτισε 900-1.000 άτομα, με την δημιουργία ενός Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης, το οποίο ονομάζεται «**ΚΕΝΤΡΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**».

Κατά καιρούς έχουν εφαρμοστεί προγράμματα «**PETRA**» όπου ταξίδεψαν νέοι από την Ελλάδα στη Λασκόβη (γύρω στα 20 άτομα) και συμμετείχαν σε προγράμματα marketing επιχειρήσεων.

Υλοποίησε το πρόγραμμα «**ORIZON**» που αφορά στην απορρόφηση παλιννοστούντων ανέργων.

Επίσης υλοποίησε το πρόγραμμα «**Indereg**» με θέμα την διασυνοριακή συνεργασία. Η Δημοτική Εταιρεία Ανάπτυξης και Κατασκευών υλοποίησε προγράμματα «**Μαζικού Αθλητισμού**» τα οποία πέρα από τον κοινωνικό τους χαρακτήρα δίνουν δουλειά σε άνεργους γυμναστές.

Υλοποίησε προγράμματα σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, που αφορά την δημιουργία νέων δομών παιδικών σταθμών και δίνει δουλειά σε 23 άτομα. Με την δημιουργία τριών παιδικών σταθμών στα δημοτικά διαμερίσματα του Δήμου μας, παρέχεται η δυνατότητα στις γυναίκες - μητέρες να εργάζονται τις πρωινές ώρες, αφού η φροντίδα των παιδιών τους παρέχεται από τους παιδικούς σταθμούς.

Υλοποίησε προγράμματα «**Stage**» σε τρία στάδια. Αν και εγκρίθηκαν 30 θέσεις εργασίας, προσήλθαν μόνο 7 άτομα. Προγράμματα «**Stage**» υλοποίησε και η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Κρύας Βρύσης καθώς επίσης και η Αναπτυξιακή Εταιρεία Κρύας Βρύσης.

Προγράμματα «**Νέων Θέσεων Εργασίας**» υλοποίησε και η Δημοτική Εταιρεία Ανάπτυξης και Κατασκευών. Η Δημοτική Εταιρεία Ύδρευσης και Αποχέτευσης Κρύας Βρύσης υλοποίησε πρόγραμμα για Ατομα με Ειδικές Ανάγκες και τέλος υλοποίησε προγράμματα για ειδικές ομάδες κοινωνικού αποκλεισμού όπως π.χ. αποφυλακισμένους.

6.6 -ΔΗΜΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ -

Ο Δήμος Μεγάλου Αλεξάνδρου υλοποιεί το πρόγραμμα «**ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ**» το οποίο επιχορηγείται από το Υπουργείο Εργασίας και απασχολεί μια κοινωνική λειτουργό, δύο νοσηλευτές και μία οικιακή βοηθό. Το πρόγραμμα αυτό υλοποιείται με φορέα υλοποίησης τη Δημοτική Εταιρεία του Δήμου Μεγάλου Αλεξάνδρου για άτομα Τρίτης Ηλικίας, ανήμπορα και άπορα άτομα που χρειάζονται βοήθεια στο σπίτι.

Επίσης με πρόγραμμα του ΟΑΕΔ και φορέα υλοποίησης τη Δημοτική Εταιρεία του Δήμου, έγινε πρόσληψη με 18μηνη σύμβαση περίπου 5 ατόμων τα οποία χρειάζεται ο Δήμος για την ικανοποίηση των αναγκών του, δεδομένου της έλλειψής του σε προσωπικό. Από αυτά τα τέσσερα άτομα εργάζονται στον Δήμο και ένα στην Δημοτική Εταιρεία.

Ημερίδα με θέμα την Εμπορία των οπωροκηπευτικών και άλλων αγροτικών προϊόντων, καθώς επίσης και την κατάρτιση νέων επιστημόνων και αγροτών για θέματα αγροτικής πολιτικής, σε συνεργασία με συνεταιριστικές οργανώσεις από τη Ν. Ιταλία, αφού ολοκληρωθούν οι γραφειοκρατικές διαδικασίες που χρειάζονται.

Ο Δήμος στοχεύει στην πραγματοποίηση του προγράμματος αδελφοποίησης με τον αντίστοιχο Δήμο της Ν. Ιταλίας **POKA NTI NETO** όπου ύστερα από έγκριση του Υπουργείου Εξωτερικών, τον επόμενο μήνα (Απρίλιος 2001) θα ολοκληρωθεί η αδελφοποίηση.

Στόχος του Δήμου είναι ότι θα υλοποιηθούν διάφορα προγράμματα μέσα από την αδελφοποίηση, οπότε θα δημιουργηθούν και πολιτιστικές ανταλλαγές μέσα από αυτές τις δράσεις. Θα αναδειχθούν πολιτιστικά στελέχη τα οποία θα είναι υπεύθυνα για τις πολιτιστικές εκδηλώσεις και ανταλλαγές. Και τέλος το πρόγραμμα για την «**ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ**» ύστερα από απόφαση του Υπουργείου Εργασίας, απορροφά 30 άτομα πάνω σε διάφορες δραστηριότητες.

6.7Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων από την Κεντρική Διοίκηση στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, δυστυχώς δεν συνοδεύτηκε και από την αντίστοιχη μεταβίβαση κρατικών κονδυλίων και πόρων και η Τ.Α υπήρχε ανέτοιμη να ανταποκριθεί σ' αυτήν την πρόκληση.

Με προσωπικό απαιδευτο για τις νέες αρμοδιότητες, χωρίς τεχνολογική υποστήριξη και με εργαζόμενους πανεπιστημιακής εκπαίδευσης της τάξεως μόνον του 8 – 9% περίπου, αλλά και με δημοτικούς άρχοντες οι οποίοι θεωρούν την Τ.Α εφελτήριο για τις πολιτικές τους φιλοδοξίες είναι φυσιολογικό η Τ.Α να αντιμετωπίζει τεράστιες δυσκολίες, όπως π.χ. η μείωση της ανεργίας που είναι βασικός παράγοντας για την ανάπτυξη του Νομού Πέλλας αλλά και του κάθε νομού.

Ένας τρόπος για την μείωση της ανεργίας είναι :

☞ Η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας από την Τοπική Αυτοδιοίκηση έτσι ώστε να απορροφηθούν όσο περισσότεροι άνεργοι και να αρχίσει σιγά - σιγά να αντιμετωπίζεται αυτό το πρόβλημα.

☞ Μόνιμη, σταθερή δουλειά με ενιαία σχέση εργασίας – κατάργηση του θεσμού των έκτακτων για την πρόσκαιρη κάλυψη πάγιων αναγκών.

☞ Μεγαλύτερη αξιοποίηση των ανθρώπινων και οικονομικών πόρων Νομού Πέλλας.

☞ Εφαρμογή κοινωνικής πολιτικής επανένταξης και όχι περιθωριοποίησης των ανέργων από το παραγωγικό σύστημα.

☞ Θα πρέπει η Τοπική Αυτοδιοίκηση να αναπτύξει αποτελεσματική δράση, να υπερασπιστεί τα δικαιώματα των πολιτών της και να εξασφαλίσει προοπτική για ουσιαστική αλλαγή της θέσης των εργαζομένων.

☞ Ενίσχυση και προβολή των τουριστικών περιοχών, σε συγκεκριμένα σημεία του Νομού Πέλλας, όπως είναι η Αρχαία Πέλλα, η Έδεσσα, τα Γιαννιτσά, το Σύμπλεγμα Καϊμακτσαλάντ-Βεγορίτιδας, τα ιαματικά λουτρά Λουτρακίου, δίνοντας έτσι την ευκαιρία και την δυνατότητα σε νέους κυρίως άνεργους να καταπολεμήσουν το «μικρόβιο» της ανεργίας και να δώσουν έτσι την δυνατότητα σε αυτούς τους νέους να παραμείνουν στον τόπο τους και να αναπτύξουν αξιόλογη δράση.

Μόνο έτσι μπορούμε να απασχολήσουμε τις πιο παραγωγικές ηλικίες, να αξιοποιήσουμε διάφορα μέρη και τέλος να προβάλλουμε το Νομό Πέλλας.

Έτσι η Τοπική Αυτοδιοίκηση μέσα από διάφορα ευρωπαϊκά προγράμματα, από κοινοτικές πρωτοβουλίες και καινοτόμες ενέργειες απασχολεί κατά καιρούς έναν αρκετά μεγάλο αριθμό ανέργων.

6.8.ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ **ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ** **ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ**

Κάθε Δήμος, κάθε μικρή τοπική κοινωνία, που γνωρίζει και αντιλαμβάνεται τα προβλήματα που καθημερινά λαμβάνουν χώρα στους κατοίκους της, προσπαθεί μέσα από διάφορες ενέργειες, πολιτικές, πρωτοβουλίες, να μετριάσει την ένταση και έκταση των προβλημάτων αυτών.

Ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα, που αντιμετωπίζει η σημερινή μας κοινωνία είναι το φαινόμενο της ανεργίας, του οποίου η παρουσία είναι «δυστηχώς» εμφανείς και στον Νομό Πέλλας.

Έτσι οι τοπικοί άρχοντες, οι οποίοι είναι γνώστες των προβλημάτων αυτών μέσα από την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και Τοπική Αυτοδιοίκηση, λαμβάνουν καθημέρινα μέτρα για την εξιγίαση του προβλήματος της ανεργίας. Μέσα από τις κοινοτικές πρωτοβουλίες, τις καινοτόμες ενέργειες και πολιτικές που κατά καιρούς χρησιμοποιούνται και προσπαθούν να ενισχύσουν την γυναικεία απασχόληση, να βοηθήσουν τον γυναικείο πληθυσμό να καταρτισθεί σε διάφορους παραγωγικούς τομείς, να αποκτήσουν εμπειρίες και γνώσεις, έτσι ώστε να μπορέσουν να προσαρμοσθούν ευκολότερα στον τομέα της απασχόλησης.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση προσπαθεί να δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας, σε συνεργασία πάντοτε με τους Οργανισμούς Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού, μέσα από διάφορες τοπικές επιχειρήσεις οι οποίες «εκμεταλλεύονται» τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που παρουσιάζει ο Νομός Πέλλας.

Και τέλος η Τοπική Αυτοδιοίκηση, ενισχύοντας για άλλη μια φορά τον κοινωνικό χαρακτήρα που διαθέτει, προσπαθεί να εντάξει με αργά και σταθερά βήματα τα ΑμΕΑ στην αγορά εργασίας, δίνοντάς τους έτσι την δυνατότητα να αισθανθούν χρήσιμα και δημιουργικά μέλη αυτής της κοινωνίας.

Βλέπουμε λοιπόν ότι οι τοπικές αρχές, κάνουν υπόθεση δική τους τα προβλήματα του τόπου τους και προσπαθούν να τα μειώσουν στο ελάχιστο.

Είναι όμως λύση η πρόσχηρη μείωση της ανεργίας ; Είναι λύση η απασχόληση λίγων μόνο μηνών ; Φυσικά και δεν είναι, διότι τα άτομα αυτά μετά από ένα ορισμένο χρονικό διάστημα θα βρεθούν ξανά αντιμέτωποι με το ίδιο πρόβλημα. Για τον λόγο αυτό θα πρέπει να υπάρξει συνεργασία μεταξύ της Κεντρικής Διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, έτσι ώστε να μιλάμε για οριστική μείωση του φαινομένου της ανεργίας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τελειώνοντας την διαδρομή της πτυχιακής μου εργασίας, η οποία αναφερόταν στην **ανεργία, απασχόληση, κατάρτιση και Τοπική Αυτοδιοίκηση στον Νομό Πέλλας**, θεωρώ ότι είμαι σε θέση, με τις γνώσεις που έλαβα να εκφέρω τα συμπεράσματά μου τα οποία έχουν σχέση με το παραπάνω θέμα.

Τα συμπεράσματα τα οποία προκύπτουν είναι τα εξής:

☑ Η εργασία ως βασικός συντελεστής εξασφάλισης των βιοποριστικών αναγκών των ανθρώπων άρχισε να διαφαίνεται από τον 19^ο αιώνα. Ωστόσο το αντίθετο φαινόμενο της εργασίας, δηλαδή το φαινόμενο της ανεργίας άρχισε στην μεταβιομηχανική κοινωνία και από τότε είτε σε μικρό είτε σε μεγάλο βαθμό, βασανίζει εκατομμύρια ανθρώπων πάνω σε αυτή την Γη.

☑ Ο Νομός Πέλλας λόγω της γεωγραφικής θέσης που κατέχει, υπό άλλους όρους και προϋποθέσεις, θα έπρεπε να άνθηζε η απασχόληση στους κόλπους του. Δυστηχώς όμως... πλήττουμε από την ανεργία της οποίας μάλιστα τα ποσοστά είναι ιδιαίτερα ανυσηχητικά. Παρατηρούμε λοιπόν ότι το 1971 το ποσοστό των απασχολουμένων ήταν 66,8% για τους άνδρες και 33,2% για τις γυναίκες. Τα ποσοστά αυτά διαφοροποιούνται το 1981 και το 1991 όπου το 72% της απασχόλησης αντιστοιχεί στους άνδρες και το 28% στις γυναίκες. Με βάση τα παραπάνω ποσοστά παρατηρούμε ότι η ανεργία απασχολεί και προβληματίζει ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού του Νομού Πέλλας.

☑ Ένα ακόμη συμπέρασμα το οποίο προκύπτει και που τα αποτελέσματά του είναι ανυσηχητικά, όχι μόνο για τον Νομό Πέλλας, αλλά και για το σύνολο της χώρας είναι ότι ο βαθμός της ανεργίας είναι αυξημένος στον γυναικείο πληθυσμό. Παρατηρούμε ότι το γυναικείο φύλο αντιμετωπίζει μεγάλες δυσκολίες στην εξεύρεση εργασίας, με αποτέλεσμα τα οικονομικά, κοινωνικά προβλήματα και προβλήματα προσωπικότητας αυτών των γυναικών που αισθάνονται ανίκανες να προσφέρουν στον εαυτό τους και την οικογένειά τους και που δεν έχουν στόχους, φιλοδοξίες, όνειρα...

☑ Ωστόσο οι κρατικοί φορείς και μηχανισμοί, δεν άφησαν αίρμεο το φαινόμενο της ανεργίας να δρα και να πλήττει τον πληθυσμό της χώρας. Όλοι μαζί και ο καθένας μόνος του χαράσει την πορεία του, έτσι ώστε να ηττηθεί το «μικρόβιο» της ανεργίας.

Οι κρατικοί φορείς και μηχανισμοί είναι οι παρακάτω:

α) **Οι Οργανισμοί Απασχολήσεως Εργατικού Δυναμικού** οι οποίοι εφαρμόζουν προγράμματα όπως οι Νέες Θέσεις Εργασίας, Νέων Ελευθέρων Επαγγελματιών, αποκατάστασης ΑμΕΑ με σκοπό την ενίσχυση της απασχόλησης.

β) **Τα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης , τα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης , διάφορες σχολές** οι οποίες καταρτίζουν τα άτομα που παρακολουθούν κάποια

προγράμματα, έτσι ώστε να μπορού να προσαρμοστούν καλύτερα στις συνεχώς μεταβαλλόμενες συνθήκες και απαιτήσεις της αγοράς εργασίας.

γ) **Η Κεντρική Διοίκηση, η Νομαρχιακή και Τοπική Αυτοδιοίκηση** οι οποίες εφαρμόζουν μέτρα, προγράμματα και πολιτικές τα οποία απότερο στόχο και σκοπό έχουν να καταπολεμήσουν την ανεργία, και να επαναφέρουν την ανάπτυξη στην χώρα μας.

Ο Νομός Πέλλας γνώρισε υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης που στηρίχθηκαν και στους τρεις τομείς οικονομικής δραστηριότητας. Και στον πρωτογενή, ιδιαίτερα στην δεκαετία του '80, μαζί με τις υψηλές επιδοτήσεις, και στον δευτερογενή, κυρίως στην κλωστουφαντουργία, με αντίστοιχη ανάπτυξη την ίδια χρονική περίοδο, αλλά και στον τριτογενή τομέα, αφού υπύρχε ένα ελκιστικό τοπίο, ένας ελκυστικός χώρος και για τον εσωτερικό και για τον εξωτερικό τουρισμό. Τα νέα δεδομένα στην οικονομική οργάνωση της Ευρώπης ανέτρεψαν πολλές από αυτές τις βασικές παραμέτρους. Η απαξίωση του κλάδου της κλωστουφαντουργίας, η αλλαγή μέσα από τον παγκόσμιο οργανισμό εμπορίου και των όρων διακίνησης και πριμοδότησης του πρωτογενούς τομέα παραγωγής και των προϊόντων, ιδιαίτερα αυτών που παράγονταν στην περιοχή, αλλά και η εξεύρεση άλλων πόρων τουριστικής δραστηριότητας, με κύρια αιχμή το δίπολο «ήλιος και θάλασσα» που εκεί κυρίως στόχευε η χώρα μας, γιατί ήταν το πιο προνομιούχο και ελκυστικό κομμάτι της τουριστικής μας υποδομής, έφεραν τον Νομό Πέλλας σε δυσμενή θέση...

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΠΗΓΕΣ

Στο τέλος αυτής της πτυχιακής εργασίας θεωρώ χρέος μου να αναφέρω την βιβλιογραφία και τις πηγές που έχω χρησιμοποιήσει και με βοήθησαν για την ολοκλήρωσή της.

Στοιχεία έχω πάρει από :

- ☞ Την Ημερήσια Εφημερίδα "ΠΡΩΙΝΗ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΕΛΛΑΣ"
- ☞ Την Μηνιαία Εφημερίδα "ΒΗΜΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΤΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ"
- ☞ "2002 HUMANITUS" Εκδόσεις Κ. Καπούλας.
- ☞ Το ΚΕΣΣΥ "ΠΟΛΥΚΕΝΤΡΟ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ"
- ☞ "ΕΡΕΥΝΑ : ΑΝΕΡΓΟΙ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΠΕΛΛΑΣ" Εποπτεία: Π. Δημητρακά -
Ι. Μάρκοβιτς.
- ☞ "ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ"
- ☞ "ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΩΣ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ"
- ☞ "ΚΕΝΤΡΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ" που δραστηριοποιούνται στον Νομό Πέλλας.
- ☞ "ΚΡΑΤΟΣ-ΠΡΟΝΟΙΑΣ" ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ-ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΘΕΩΡΗΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ της Όλγας Β. Στασινοπούλου.
- ☞ "ΓΙΑ ΣΑΣ ΠΑΙΔΙΑ" Εκδόσεις «ΑΥΛΟΣ»
- ☞ "ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ-ΑΝΕΡΓΙΑ"
- ☞ "1^ο ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΝΟΜΟΥ ΠΕΛΛΑΣ" Υπό την αιγίδα του Υπουργείου Μακεδονίας-Θράκης και της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	ΣΕΛ.1
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	ΣΕΛ.2
1 ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	ΣΕΛ.3-5
2 Η ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	ΣΕΛ.5-8
3 ΑΝΕΡΓΙΑ.....	ΣΕΛ.9
4 ΑΙΤΙΑ ΑΝΕΡΓΙΑΣ.....	ΣΕΛ.9
5 ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ.....	ΣΕΛ.10
6 ΜΟΡΦΑΝΕΡΓΙΑΣ.....	ΣΕΛ.11
7 ΜΕΤΡΑ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ.....	ΣΕΛ.12
8 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ.....	ΣΕΛ.12-13
9 ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ.....	ΣΕΛ.14-15
10 Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ.....	ΣΕΛ.15
<i>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο «Ο ΡΟΛΟΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΤΙΣ ΤΟΠΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΕΣ».....</i>	<i>ΣΕΛ.16</i>
1.1 Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΣΗΜΕΡΑ.....	ΣΕΛ.17-19
1.2 ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ.....	ΣΕΛ.19-20
1.3 ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ.....	ΣΕΛ.20-22
<i>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο «ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΕΛΛΑΣ».....</i>	<i>ΣΕΛ.23</i>
2.1 ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΠΕΛΛΑΣ.....	ΣΕΛ.24-25
2.2 ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ.....	ΣΕΛ.25-27
2.3 ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ.....	ΣΕΛ.27-28
2.4 Ο ΝΟΜΟΣ ΠΕΛΛΑΣ:ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ,ΕΞΕΛΙΞΗ- ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ,ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ.....	ΣΕΛ.28-38
<i>ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο «Η ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΠΕΛΛΑΣ».....</i>	<i>ΣΕΛ.39</i>
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	ΣΕΛ.40-42
3.1 Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ.....	ΣΕΛ.42-43
3.2 Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑ.....	ΣΕΛ.43-44
3.3 Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ.....	ΣΕΛ.45-47

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο «ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΠΕΛΛΑΣ»	ΣΕΛ.48
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	ΣΕΛ.49
4.1 Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΤΑ ΦΥΛΟ	ΣΕΛ.50
4.2 Η ΣΥΝΘΕΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΚΑΤΑ ΗΛΙΚΙΑ	ΣΕΛ.51-53
4.3 ΥΠΟΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	ΣΕΛ.54
4.4 ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΠΡΟΕΚΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΣΕ ΤΟΠΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ	ΣΕΛ.55
4.5 ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΣΕΛ.56
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο «Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ»	ΣΕΛ.57
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	ΣΕΛ.58
5.1 ΤΟ ΑΤΟΜΟ ΣΤΗΝ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ	ΣΕΛ.58-59
5.2 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΩΣ ΜΕΣΟ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΣΕΛ.59
5.3 ΚΕΝΤΡΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΠΟΥ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΝΟΜΟ ΠΕΛΛΑΣ	
1.ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΕΜΒΕΛΕΙΑΣ «ΑΠΟΨΗ»	ΣΕΛ.62-63
ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ	ΣΕΛ.63-64
2. ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ «ΕΑΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ»	ΣΕΛ.65
3. ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ «ΗΡΙΔΑΝΟΣ»	ΣΕΛ.65-68
4. ΚΕΝΤΡΟ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ «ΝΟΜΑΡΧΙΑΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΠΕΛΛΑΣ»	ΣΕΛ.69
5.6 ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ	
1. Ο.Α.Ε.Δ. ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΑΛΜΩΠΙΑΣ	ΣΕΛ.70
2. Ο.Α.Ε.Δ. ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΕΔΕΣΣΑΣ	ΣΕΛ.71
3. Ο.Α.Ε.Δ. ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ	ΣΕΛ.72
4. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ «Μ.ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ»	ΣΕΛ.73
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο «ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ»	ΣΕΛ.74
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	ΣΕΛ.75
5.1 ΔΗΜΟΣ ΕΔΕΣΣΑΣ	ΣΕΛ.75
5.2 ΔΗΜΟΣ ΣΚΥΔΡΑΣ	ΣΕΛ.76
5.3 ΔΗΜΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ	ΣΕΛ.77
5.4 ΔΗΜΟΣ ΑΡΙΔΑΙΑΣ	ΣΕΛ.77
5.5 ΔΗΜΟΣ ΚΡΥΑΣ ΒΡΥΣΗΣ	ΣΕΛ.78

6.6 ΔΗΜΟΣ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ.....	ΣΕΛ.79
6.7 Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΗΝ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΝΕΩΝ ΘΕΣΕΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	ΣΕΛ.80
6.8 ΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΝΕΡΓΙΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ.....	ΣΕΛ.81
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	ΣΕΛ.82-83
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	ΣΕΛ.84
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ.....	ΣΕΛ.85-87